

Jpravništvo Ljubljana, Anafjevo
— Telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor, Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455
Podružnica Celje, Kocenova ulica 2.
Telefon št. 196
Računi pri pošti čez zavod Ljub-
ljana št. 17.449

JUTRO

zhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnino znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflova ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Siroosmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi — ne vračajo

Sokolstvo in javno življenje

Javno življenje, ki ga imamo v mi-
slih, se giblje v širokih mejah naroda,
države in politike. Našim nazorom odgo-
varja ta razvrstitev, ker je narod širji,
kakor so državne meje, a država je
ograjena z mejami, ki so jih Jugoslavi-
ji začrtala kopja vojnih zastav. V teh
mejah se razpleta politično življenje,
ki ga politične stranke dele na svoja
področja in zajemajo v svoje progra-
me. Kakor sta umetnost in znanost iz-
raz in podoba notranje življenjske mo-
či našega naroda, tako mu daje življe-
nje, ki teče izven okvira znanosti in
umetnosti, pečat njegove zrelosti in
dogmatičnosti, ki se odraža v državnem
in državljanskem življenju. Na ves ta
sklop javnega življenja ima sokolstvo
svoje poglede in z ozirom na važnost
njegovih sestavnih, bistvenih delov svo-
je načelne nazore. Sokolstvo je življenje
in gibanje, zato noben življenje in gi-
banje ne more mimo sokolstva.

Na prvem mestu naglašajo »Pota in
cilji«, da ustanovitev enotne in nede-
ljive kraljevine Jugoslavije z enim ne-
deljivim jugoslovenskim narodom in z
eno nedeljivo jugoslovensko zavestjo
popolnoma odgovarja idealom in tež-
njam našega sokolstva iz prejšnjih let,
že iz dobe pred svetovno vojno, onega
sokolstva, ki njegove svetle tradicije
nadaljuje Sokol kraljevine Jugoslavi-
je.

Naše sokolstvo, ki ga danes pred-
stavlja savez Sokola kraljevine Jugo-
slavije, je z zakonom ustanovljena or-
ganizacija zasebne vzpodbude, organi-
zacija zdravih individualnih in sku-
pskih moči v jugoslovenskem narodu,
ki vanjo vsak poedinec današnje svo-
je osebo vrednoti in svoje osebo de-
lo. V tem ustroju ima vsakdo ne-
sebično sodelovati za ustvaritev veli-
kih sokolskih idealov v blaginjo kra-
lja, naroda in domovine. Kot vsena-
rodna organizacija pripada Sokol kra-
ljevine Jugoslavije vsemu jugosloven-
skemu narodu in združuje vse njegove
sloje brez izjeme.

Kot vsenarodna organizacija mora
Sokol kraljevine Jugoslavije v vseh
plasteh naroda razvijati jugoslovensko
narodno zavest, ki jo smatra za bi-
stveni pogoj vsestranskega zdravega
razvoja našega naroda. Pobijanje pro-
tinarnosti pojavov na kateremkoli po-
dročju narodnega življenja in krepitev
jugoslovenske narodne misli, posebno
tam, kjer je narodna zavest ostala ne-
razvita pod vplivom nepopolnih zgo-
dovinskih ali drugačnih okoliščin, je
ena prvih sokolskih vzgojnih dolžno-
sti.

Delo v tem pravcu odpira široko po-
dročje vzgojne delavnosti v sokolskih
telovadnicah in na telovadiščih po
vseh domovini, kjer sokolski vzgojitel-
ji iz strokovnih in prosvetnih odbo-
rov prenašajo v žive duše in v rado-
stno utripajočo mlada življenja vrline in
kreposti iz neizčrpne zakladnice lepo-
te in zvišenosti sokolske misli. Tukaj
se vzgajajo poborniki bratstva in lju-
bezni, tu je zavetje velike jugosloven-
ske misli, tu so ognjišča viteškega na-
rodnega duha, tu so čuvarji plamene-
čega rodoljuba, plemenitega navduše-
nja in vseh narodnih idealov. Tu so
ona posvečena tla, kakor pravi Tyrš,
kjer se goje telesne vaje kot osnova
in srč klasične lepote in narodnega
zdravja. Iz tega je razvidno, kje in
kaj je temelj prave sokolske delavno-
sti.

In ker je sokolsko gledanje vsmer-
jeno v širino narodnega življenja, ni-
koli ne pozablja na nje, ki so naše kr-
vi, našega jezika in našega poka, pa
naj jih je usoda razkopala kjerkoli
in kamorkoli. Notranjemu življenju iste-
ga in enega naroda nihče ne more po-
stavljati mej. Te duhovne povezavo-
sti, miselne skladnosti in narodne za-
jednice so dokaz jugoslovenske soko-
lske družstva v Franciji in obeh Ameri-
kah.

Sokolstvo smatra, da je dobil jugo-
slovenski narod v svobodni in neod-
visni, enotni in nedeljivi Jugoslaviji
najpovolnejšo, po zgodovinski nujno-
sti odredeno državno organizacijo. Tu-
di sedanje preurejanje države Sokolov
nič ne moti, da bi celotne Jugoslavije
ne smatrali za svojo domovino in da
bi v sokolski misli ne čutili najjačje
zasebne dejne in duhovne vezi med
vsemi predeli in plemeni naše zemlje,
saj so stotisoči naših bratov sodelovali
na njenem osnovanju ne samo s svojimi
idejami, nego tudi s krvjo najboljših
med najboljšimi. Poglejte v arhive
jugoslovenskih dobrovoljcev! In prav
blizu so nam neme priče in živa potr-
dila — pojdemo samo na Suhi bajer!
Kamenje govori! In grobovi govore!
Lahko pa bi govorili tudi napisani do-
kazi one črne dobe muk in umiranja
zidanja in vstajanja.

In zato Sokol kraljevine Jugoslavi-
je, ki je zakoniti naslednik vseh du-
hovnih in npravnstvenih pridobitev prejš-
njega sokolstva, smatra za svojo sveto

Sestanek našega in rumunskega zunanjega ministra

Sestala sta se v Vršču, ob rumunski meji v Banatu — Obravnavala sta položaj po
italijanskem obisku grofa Csakyja in probleme v zvezi s konferenco Balkanske zveze

Beograd, 20. januarja. AA. Rumun-
ski zunanji minister Grigore Gafencu
in jugoslovenski zunanji minister dr.
Aleksander Cincar-Marković sta se se-
stala danes 20. januarja v Vršču. Oba
ministra sta razpravljala o vprašanjih
v zvezi z organizacijo zasedanja stal-
nega sveta Balkanske zveze, ki bo 2.
februarja v Beogradu.

Bukarešta, 20. jan. (Havas). Nocoj
je bil objavljen naslednji uradni ko-
munik: Zunanji minister Gafencu je
sinoči odpotoval iz Bukarešte v Vršču,
kjer se je danes sestel z jugosloven-
skim zunanjim ministrom Cincar-Mar-
kovićem. Razgovori so trajali samo en
dan. Veljali so predvsem bližnji konfe-
renci Balkanske zveze, kakor tudi
proučitvi splošnega političnega polo-
žaja v zvezi s to konferenco. Verjetno
je tvorila podlago za razgovor konfe-
renca med italijanskim in madžarskim
zunanjim ministrom v Benetkah. Na
beograjski konferenci bodo proučili tu-
di stališče Nemčije Italije in Sovjet-
ske Rusije do vzhodnoevropskih vpra-
šanj.

Beograd, 20. jan. r. Današnja »Poli-
tika« prinaša daljše situacijsko poro-
čilo iz Budimpešte in v njem izvaja:
V tukajšnjih merodajnih krogih pri-
pisujejo bližnji konferenci Balkanske
zveze čedalje večji pomen. Pri tem na-
glašajo, da sedanji položaj v Podunav-
ju glede na odnose zainteresiranih
držav ni nepovoljen. Posamezne drža-
ve so se združile tudi brez osnovanja
posebnih blokov, z ostalimi državami
pa se kljub vsem še nereseni sporom
vzdržujejo korektni odnosi. Vse to

skupaj predstavlja v sedanjem med-
narodnem položaju pri vsem strahu
pred možnostjo vojnih zapletov nek-
ak modus vivendi. Vse države v tem
delu Evrope skrbijo bližnja bodočnost.
Zato je za odpor proti vsem morebit-
nim preizkušnjam potrebno čvrstje
in uspešnejše sodelovanje, da bi se mo-
gle vse te države uspešno zoperstaviti
vsakemu nezaželenemu dogodku, ki bi
utegnil nastopiti v bližnji bodočnosti.
Na to je opozoril tudi predsednik ma-
džarske vlade grof Teleky v svojem
nedavnem govoru na večerji vladne
stranke. Odgovorni madžarski politiki
se ne vdajajo nikakim iluzijam, čvrsto
pa so odločeni, da očuvajo državo pred
sleherno avanturo. Tudi s tega vidika
pripisujejo beograjski konferenci Bal-
kanske zveze zelo velik pomen.

Beograd, 20. jan. p. Glede današnje-
ga sestanka jugoslovenskega zunanje-
ga ministra dr. Cincar Markovića in
rumunskega zunanjega ministra Gafen-
ca naglašajo v beograjskih krogih, da
je bilo potrebno, da odgovorna vodite-
lja zunanje politike obeh prijateljskih
držav proučita vprašanja, ki so v zvezi
z bližnjim zasedanjem stalnega sveta
Balkanske zveze. Rumunski zunanji mi-
nister Gafencu je kot dosedanjemu pre-
sedniku te ustanove obvestil jugosloven-
skega zunanjega ministra dr. Cincar
Markovića o dosedanjem in nadalj-
njem delu Balkanske zveze za ohrani-
tev miru. V ostalem je bil sestanek v
Vršču povsem informativnega značaja
ter niso bili na njem sprejeti nobeni
sklepi, ki bi bili obvezni za države Bal-
kanske zveze.

Ankara, 20. jan. j. Predsednik tur-
ške republike Ineni je poslal bolgar-
skemu kralju Borisu brzojavko, v ka-
teri se najprej spominja nedavnih raz-
govorov v Sofiji ob priliki sklenjanja
trgovinske pogodbe, nato pa coudarja,
da se je ob tej priliki pokazala popol-
na enotnost v naziranjih, ki jih imata
v vseh perečih problemih vladi obeh
prijateljskih držav. Na brzojavko pre-
sednika turške republike je odgovoril
kralj Boris z obratno brzojavko, v ka-
teri izraža svoje zadovoljstvo nad tem,
da se je ob priliki zadnjega obiska Me-
nemenzoga v Sofiji lahko ugotovila
popolna enotnost gledišč in popolno
medsebojno zaupanje, ki vlada med
obema državama.

Brzojavki, ki sta sestavljeni v izred-
no prirčnem tonu, sta napravili v tur-
ški javnosti zelo ugoden vtis ter jima
pripisujejo posebno važnost glede na
to, da sta bili izmenjeni tik pred se-
stankom konference balkanske zveze v
Beogradu.

Italijanska sodba

Rim, 20. jan. o. »Messagero« piše gle-
de na jugoslovensko-rumunske razgovore,
da ne gre samo za vprašanja, ki zani-
majo Rumunijo in Jugoslavijo glede na bli-
žnji sestanek Balkanske zveze, temveč tu-
di za vprašanja, ki se tičejo južnovzhodne
Evrope, pri čemer je treba vpoštevati re-
zultate sestanka italijanskega in madžar-
skega zunanjega ministra v Benetkah.

Vloga Jugoslavije

Curich, 20. jan. z. Pod naslovom »Popu-
šanje napetosti na jugovzhodu« objavlja
»Neue Zürcher Zeitung« uvodnik, v kate-

rem opozarja na dalekosežni pomen in po-
sledice obiska jugoslovenskega kneza name-
stnika Pavla v Zagrebu. S to notranjo pomi-
ritvijo je postala Jugoslavija najmočnejši
element miru v jugovzhodni Evropi. Notra-
nje tako okrepljena Jugoslavija bo lahko iz-
vršila najvažnejšo mirovno misijo v Podu-
navju in na Balkanu.

Poseben francoski odposlanec v Rumuniji

Budimpešta, 20. jan. z. V tukajšnjih po-
litičnih krogih pripisujejo velik pomen
razgovorom, ki jih je imel odposlanec
francoske vlade v Bukarešti, kjer je imel
dolga posvetovanja z rumunsko vlado. Ta
je bil sprejet tudi v posebni avdijenci pri
kralju Karolu. Prav tako je imel posveto-
vanje z angleškim poslanikom. Splošno prevla-
duje v političnih krogih mnenje, da je pa-
riški odposlanec prišel v rumunsko pre-
stolnico zato, da obrazloži merodajnim ru-
muskim činiteljem stališče francoske vla-
de glede odnosov Rumunije do Madžar-
ske in glede vseh perečih problemov, ki se
tičejo Balkana in Podunavja. V tem po-
gledu sta se znašli Italija in Francija na
isti črti. Tudi Francija in Anglija namreč
želita, da bi se vojni požar ne razširil na
Balkan. Zato priporočata Rumuniji do-
konca vojne nekak modus vivendi z Ma-
džarsko, za katerega se zavzema tudi Ita-
lija.

Sprememba sovjetske politike?

Budimpešta, 20. jan. z. Berlinski dopis-
nik lista »Magyar Nemzet« poroča, da po
mnenju berlinskih političnih in diplomat-
skih krogov Sovjetska Rusija ne misli več
na kako akcijo na jugovzhodu Evrope.
Tudi diplomatski pritisk, ki ga še izvaja
na nekatere balkanske države, bo v krat-
kem prenehal.

SOVJETSKA RUSIJA JE ODPSTOPILA NEMČIJI DEL VZHODNE GALICIJE?

Nasprotujoče si vesti o vkorakanju nemških čet v kraje, ki so bili doslej v posesti
sovjetskih čet — Nemčija naj bi dobila petrolejske vrelce in koridor do Rumunije

Pariz, 20. jan. o. Listi objavljajo vesti o
novem sporazumu med Nemčijo in Rusijo,
po katerem bi Nemčija zasedla del Poljs-
ke ob madžarski in rumunski meji. Na
ta način bi dobila v svojo posest petrolej-
sko pokrajino pri Lvovu in direktno želez-
niško zvezo z Rumunijo, ki je neobhodno
potrebna za prevoz petroleja, zlasti, kadar
je Dunaj zamrznjen.

V zvezi s temi poročili so po informac-
jah tukajšnjih političnih in diplomatskih
krogov potrjujejo vesti, da so nemške čete
vkorakale v Sovjetski del Poljske pri
Lvovu.

Bukarešta, 20. jan. r. Kolikor se je moglo
dosledaj ugotoviti, vesti, ki so se pojavile
v inozemstvu o tem, da je bil med Nemčijo
in Sovjetsko Rusijo sklenjen nov dogovor
v tem smislu, da zasede Nemčija ozem-
lje na meji Rumunije, Madžarske in Slo-
vaške, da bi imela na ta način skup-
no mejo s temi državami, še niso potrjene
po dejstvih. Rumunske obmejne straže
dosledaj niso opazile nikakega premikanja
čet na severni meji Rumunije.

Berlin, 20. jan. z. Vest o pogajanjih
Nemčije z Moskvo za prepuštevitev petrolej-
skih vrelcev v Galiciji so izzvale v tukaj-
šnjih krogih veliko pozornost. O tem, da
bi Sovjetska Rusija te vrelce odstopila

Nemčiji v začasno ali trajno posest, ni mo-
goče na merodajnem mestu nicesar izve-
diti. Nasprotno pa izjavljajo, da je Nemčija
pripravljena staviti na razpolago vse
tehnične pripomočke in tehnične strokov-
njake, da bi se izkoristile teh vrelcev
čimprej obnovilo in kar najbolj povečalo.

Rim, 20. jan. o. V poročilih iz Londona
pravi, italijanski listi, da trdijo v lon-
donskih političnih krogih kljub demanti-
kemu iz Berlina še nadalje, da se med Mo-
skvo in Berlinom zares vodijo pogajanja,
po katerih bi dobila Nemčija koridor
vzhodno železniške proge v Galiciji do pe-
trolejskih vrelcev pri Drohobču, s čimer
bi prišla tudi v teritorialni stik z Ru-
munijo. S tem bi se kakor smatrajo v Lon-
donu položaj v Podunavju znatno izpreme-
nil. Zlasti pa bi se po mnenju londonskih
dopisnikov italijanskih listov ojačil polo-
žaj Madžarske in Italije.

Olažjanje za Rumunijo

Rim, 20. jan. p. V rimskih političnih
krogih obširno komentirajo novo razdelitev
vzhodne Galicije. Pri tem naglašajo, da bi
mogla imeti Rumunija od tega samo ko-
rist. Po njihovem mnenju približanje Nem-
čije ne pomeni nevarnosti za Rumunijo, ker

opredeli pa zahtevah socialne pravič-
nosti in sokolskega bratstva.

Na temelju vsega tega je pravilno in
logično sklepanje, da je Sokol kralje-
vine Jugoslavije najbolj čvrsta, naj-
bolj zanesljiva in najprirodnejša spo-
na, ki se z njo staplja jugoslovenski
narod in kraljevina Jugoslavija v usod-
no povezano zajednico, v našo državo,
ki smo mi vsi njeni sestavni deli, kom-
paktno združeni v čustvih in v delu
za njeno moč in veličino.

Z ozirom na vse to, kar smo tu po-
vedali, in z ozirom na svoje tradicije
je sokolstvo vsenarodna in nepolitična
organizacija. Svojemu članstvu daje
popolno svobodo, da se v mejah obič-
nih sokolskih načel in pozitivnih državnih
zakonov politično opredeljuje po last-
nem preudarku in prepričanju. Zahteva
pa od njega, da se v vsem javnem
življenju in v vsem svojem delu vedno
in dosledno ravna po sokolskih načelih.

Vidi se nam potrebno, da vse to po-
udarimo posebno danes, ko je toliko
beganja, negotovosti, ugibanja in iskanja
okrog nas. Kdor je v sebi zgra-
jen na trdnem in neomajnem temelju
in v zavesti državnega in narodnega
edinstva, ta se ne boji nikogar in ni-
česar. — E. L. G.

nima Nemčija proti njej nobenih agresiv-
nih namenov. Domnevajo, da bo Nemčija
prevzela vlogo miroljubnega posredovalca
v primeru, če bi Sovjetska Rusija pokazala
kakke zle namere proti Rumuniji. O ta-
kih namerah vsaj za sedaj še zato ne mo-
re biti govora, ker ima Sovjetska Rusija
velike težkoče z vojno na Finskem.

Pomen za Madžarsko

Budimpešta, 20. jan. p. V madžarski jav-
nosti pripisujejo poseben pomen vestem o
vkorakanju nemških čet v sovjetski del
Poljske. Za Madžarsko je ta zadeva prvot-
ne važnosti, ker bi na ta način ne imela
več neposredne meje s Sovjetsko Rusijo.

Premikanje nemških čet

Budimpešta, 20. jan. o. (United Press)
iz severne Rumunije prihajajo še nepo-
trjene vesti, da so prispele štiri divizije
nemških motoriziranih čet, ki štejejo
50.000 vojakov, v vzhodno Galicijo, ki so
je imele doslej zasedene sovjetske čete.
Menijo, da gre za nov sporazum med Sov-
jetsko Rusijo in Nemčijo po katerem naj
bi se omogočil Nemčiji pristop do poljskih
petrolejskih vrelcev. Nemško ministrstvo
za propagando demantira vesti o premi-
kanju nemških čet na področju Poljske, ki
so ga zasede sovjetske čete, kakor tudi
da bi bil sklenjen kak nov sporazum med
Nemčijo in Sovjetsko Rusijo. Kljub temu
trdijo ljudje, ki so prišli preko meje, da
so videli nemške tanke in motorizirane
oddelke na poti skozi kraje v sovjetskem
delu Poljske. Listi v Budimpešti so mne-
nja, da gre za odstop galitskih petrolej-
skih vrelcev Nemčiji in da so nemške čete
zasedle to ozemlje.

Nemške čete v Lvovu?

Pariz, 20. jan. p. Večerni listi pravi-
jo, da se potrjujejo vesti o vkorakanju nem-
ških čet v sovjetski del Poljske. Nemške
čete so še prispele v Lvov ter se nahajajo
v neposredni bližini poljskih petrolejskih
vrelcev. Dobro poučeni krogi menijo, da
namerava Nemčija zasedati petrolejsko po-
dročje v bližini Rumunije. Prav tako trdijo
v dobro poučenih krogih, da so bili pri po-
slednjih trgovinskih pogajanjih med Sov-
jetsko Rusijo in Nemčijo v Berlinu skle-
njeni novi dogovori, katerih vsebina pa
se drži še v tajnosti.

Izgubljeni transporti rumunskega bencina

Bukarešta, 20. jan. p. Prispela so poro-
čila, da del transportov bencina, ki je bil
poslan po železnici v Nemčijo preko Čer-
novca, Lvova in Krakova še ni prispel na
določeno mesto. V Lvov je došla nemška

vojaška komisija, da prouči, kje je trans-
port zastal. Menijo, da so del tega trans-
porta zaplenile sovjetske oblasti.

„Vojna za nafto“

Amsterdam, 20. jan. o. (Reuter). 36 ur so
bile vse telefonske proge med Berlinom in
Bukarešto zavzete z nujnimi razgovori z
nemskim trgovinskim delegatom v Rumu-
niji dr. Clodiusom. Iz Berlina se je izvedelo,
da so nemski strokovnjaki obvestili kan-
celarja Hitlerja o zelo težavnem položaju v
tako zvani »vojni za nafto« med zavezniki
in Nemčijo, ki se že dalje časa vodi v Ru-
muniji. Govore, da je nemška vlada izvr-
šila močan pritisk na rumunsko, naj bi
ustregla nemskim potrebam in zahtevam.

Madžarske pritožbe proti nemškim železnkam

Budimpešta, 20. jan. z. Madžarski go-
sposlarski krogi so zelo nezadovoljni s po-
stopanjem nemških državnih železnic, ki
prekomerno zadržujejo madžarske vago-
ne. To je imelo za posledico pomankanje
vagonov na Madžarskem. Najbolj se to
pozna v tem, da je začelo primanjkovati
premoga, ker ni na razpolago dovolj va-
gonov za prevoz. Od vlade zahtevajo naj
zahteva takojšnjo vrnitev madžarskih va-
gonov, v bodoče naj pa ne dopusti več iz-
voza v Nemčijo na madžarskih vagonih.

Prezident Roosevelt o Borahu

Washington, 20. jan. r. Predsednik Roo-
sevelt je poslal ob smrti senatorja Boraha
republikanski stranki in pokojnikovi rodni-
ni sožalne brzojavke. Roosevelt naglašja, da
je smrt senatorja Boraha zapustila v jav-
nem življenju Amerike veliko vrzel. Pokoj-
ni Borah se je odlikoval po osebnih hrabro-
sti, odločnosti in neodvisnosti ter so ga
dičili najvišje kvalitete sodobnega politi-
ka in parlamentarca. Lahko se reče, da je
bil eden največjih sodobnih ameriških pa-
rlamentarcev.

Litvinov v nemilosti?

Stockholm, 20. jan. j. (Havas). Po za-
nesljivih informacijah iz Moskve je bilvi
sovjetski zunanji minister Litvinov pade-
l v nemilost. Po odslovlitvi iz zunanjega mi-
nistrstva je bil Litvinov imenovan za šefa
informacijskega urada. Ker pa je zad-
nji čas vodil ostro opozicijo proti finski
ekspediciji, je bil sedaj odstavljen tudi s
tega mesta. Brat Litvinova, ki je bil šele
nedavno tega imenovan v komisijo za ure-
ditev preselitve ukrajinskih Nemcev, je
bil prijavtako odstavljen s svojega mesta.

Papeževa poslanica prezidentu Rooseveltu

„Čeprav še ni prišel čas za obnovo miru, se je treba nanj pripravljati“

Vatikan, 20. jan. br. Včeraj je papež Pij XII. po svojem diplomatskem zastopniku v Washingtonu mag. Cioconianu izročil prezidentu Rooseveltu poslanico, s katero mu je odgovoril na njegovo poslanico, ki jo je prejel malo pred božičem. Danes jo je »Osvetovator Romano« objavil v celoti.

Papež v svoji poslanici z zadovoljstvom ugotavlja, da je prejel od zastopnika novega sveta poslanico, ki naj bi omogočila sodelovanje za obnovo miru v starem svetu. Tudi sveti kolegij je o božiču ugotovil velik pomen in daljnosežnost te ameriške pobude. Čeprav morja trenutke za obnovo miru v resnici še ni nastopil, se je treba vendar nadejati, da bo kmalu prišel čas, ko bo mogoče vplivati na sklenitev v resnici pravičnega miru. Vsi vemo, kako težko bo doseči ta cilj, toda prav v spoznanju teh težav bo mogoče doseči kak uspeh, da naše delo ne bo ostalo kakor zgrajeno na pesku.

V zaključnem delu svoje poslanice pozdravlja papež ponovno, da je prezident Zedinjenih držav s svojo poslanico napravil

gesto prirčne in bratske solidarnosti starega in novega sveta v obrambi proti ateističnim in protipravnim tendencam, ki naj zrušijo osnove sedanjega sveta in njegovo kulturo, v kateri je zrasel v tisočletjih.

Kodanj, 20. januarja. AA. (Havas). Danski škof mgr. Zurr je po vrnitvi iz Rima, kjer je bil sprejet pri sv. očetu, izjavil listu »National Tidende« med drugim, da mu je sv. oče naročil, naj sporoči danskim vernikom, da bo sv. stolica storila vse, kar je v njeni moči, za mir, vendar pa mora pri tem računati na ogromne težave, ki jih je treba prebrskati. Sv. oče ni optimistično razpoložen. Sv. stolica se ne želi udeležiti akcije za mir v istem položaju napram Zedinjenim državam, v katerem se je nahajal Benedikt XV., proti kateremu je Wilson neposredno deloval. Zaradi tega pripravlja papež sedaj samo forme za sodelovanje z Zedinjenimi državami. Rim utegne prav za prav lahko postati diplomatsko središče za vse delo v korist miru.

Velika bitka pri Salli

Finci poročajo, da so obkolili dve sovjetski diviziji — Boji tudi na skrajnem severu

Helsinki, 20. jan. ja. (Havas). Kakor poročajo dopisniki švedskih listov, so Finci potisnili svojo bojno črto daleč proti vzhodu od Suomalmija. Na tem mestu bo bodoča vojna črta, ki jo zdaj Finci utrjujejo, potekala na večjo daljavo popolnoma na sovjetskem ozemlju. Nadalje poročajo listi, da se je finskim četam jugozapadno Salli posrečilo obe sovjetski diviziji, ki štejeta okoli 45.000 mož in ki sta se sedaj koncentrirali okrog Makijärvi, odrezali od zaledja. Kakor vse kaže, so Finci danes to rusko vojsko prisilili k odločilni bitki, ki se je še razvnela.

London, 20. jan. AA. (Havas). Novi uspeh finskih čet je prisilil sovjetce, da so odnehal od namere, da bi prodrl do Botniškega zaliva. Dopisnik »Daily Telegrapha« iz Helsinkov izraža največje priznanje hrabrosti finskega vojaka in pristavlja, da prevladuje na Finskem prepričanje, da bodo Finci mogli nuditi najmočnejši odpor vso zimo. Dopisnik poudarja, da se švedski prostovoljci vidno udeležujejo teh borb. Dopisnik pravi, da morata tudi Francija in Anglija kar najhitreje poslati strelivo in drug material, v kolikor jima to dopušča lastna varnost. Druge države že sedaj pošiljajo Finski finančno pomoč. List na koncu obžaluje, da Zedinjene države niso bolj odprti rok, kar se tiče pomoči Finci.

450 bombnikov nad Finsko

8 strahovitim bombardiranjem mest se hočejo sovjeti maščevati za poraze na bojiščih

Helsinki, 20. jan. j. (Havas). Včeraj je Finska doživela drugi največji splošni letalski napad od početka sovražnosti. Zaradi razmeroma ugodnega vremena, ki je vladalo včeraj nad južnim delom Finske, se je sovjetskim letalom posrečilo priletni do namenjenih ciljev, ker jim pri poltu skoro nikjer niso obšli ali megla oteževala orientacijo. V celoti se je udeležilo večeršnjega napada na Finsko približno 450 sovjetskih bombnikov, 250 jih je koncentriralo svojo akcijo zgolj na posamezne točke karlejske fronte in karlejske ozne. Tu so letala napadala utrjene fiske postojanke ter vojaška oskrbovališča. Drugi del sovjetskega letalskega broja pa je posebno izdatno bombardiral mesti Abo in Hangö ter naselja in vojaške objekte v dolini Kymene. Zelo so trpele od sovjetskih napadov tudi mesta Ekenäs, Karas, Loxa, Hyvinka in Riihimäki. Bombardiranje sicer ni zahtevalo večjega števila človeških žrtev, ker so vse ta mesta po večini evakuirana, pač pa je gmotna škoda zelo velika. Ponekod so izbruhnili po bombardiranju veliki požari. Od ognja je bilo uničenih naštetih postopij, ki so večnoma lesena.

Na severnem bojišču so se sovjetska letala vrgla na kraje med Telkenniemijem in Kemijärviem približno 150 bomb. Srčja je bila, da je samo del sovjetskih bomb eksplodiral. Po bombardiranju so se tri sovjetska letala obrnila proti Kemijärvi.

Danes so sovjetska letala ponovno preletela Helsinke, vendar pa niso metala bomb nad mesto, marveč na kraj Lohjo, ki leži nekoliko jugovzhodno od Helsinkov. Nadalje so danes sovjetska letala spet bombardirala Hangö, Ekenäs in Viborg. Podrobnih poročil o žrtvah in storjeni škodi še ni.

Na zapadu samo patrole

Mraz slej ko prej ovira vse druge operacije

Pariz, 20. jan. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je davi objavilo naslednje 27. vojno poročilo:

Živahni spopadi izvidniških čet na nemškem ozemlju v okolici reke Biles. Neko nemško lovsko letalo je bilo večerj sestrčeno in je padlo na francosko stran.

Pariz, 20. jan. j. (Havas). Na frontnem odseku v Alzaciji in Loreni vlada še zmerom silen mraz in se spopadi med izvidniškimi četami vrše skoro pod sličnimi okoliščinami, kakor na Finskem. Navzile hudemu mrazu pa se je francoskim patruljam posrečilo severno od Bilesa prodreti precej globoko v teren med nemške pozicije. Na povratku so te francoske izvidnice prišle v težek položaj in so lahko spet dosegle francoske pozicije šele po ostrih bojih z nekaterimi številčno močnimi nemškimi četami.

Letalstvo je bilo na obeh straneh večerj zelo aktivno. V svojih poletih nad severno Nemčijo so se angleška letala ponovno za-

pletla v srčno bitko z nemškimi lovskimi letali. Nemška izvidniška letala so tekom večeršnjega dneva preletela bojno črto ter prodrla tudi globlje v severno in vzhodno Francijo. Francoska lovška letala so jih v vseh primerih zasledovala. Prišlo je do spopadov med nemškimi izvidniškimi in francoskimi lovskimi letali in je bilo pri tem sestreljeno neko nemško letalo tipa Messerschmidt, ki je padlo na francoskimi linijami.

Francoski in nemški vojno poročilo

Berlin, 20. januarja. AA. (DNB) Kakor pravi uradno poročilo vrhovnega poveljstva, je bila večerj na zapadnem bojišču malenkostna artilerijska delavnost. Ta delavnost sovrzne artilerije je bila usmerjena v glavnem na odsek pri Hamelsbergu. Nemške baterije so se udeleževale proti sovražnim postojankam pri Apachu. Ka-

ker je znano, so Francozi izpraznili vasi na področju med Apachom in Diebenhofenom (Kijouville). S francoske uradne strani pravijo, da so ta področja izpraznili zaradi tega, da se tamkajšnje posadke ne bi brez potrebe izpostavljale ognju nemških daljnostrelnih topov. Ugotovljeno pa je, da je do tega sklepa prišlo iz drugih razlogov.

Berlin, 20. jan. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi izdalo naslednje vojno poročilo:

Med Moezlo in Palatinatskim gozdom je neka nemška izvidniška četa v spopadu s francoskim izvidniškim oddelkom ujela več francoskih vojakov.

Letala so bila na izvidniških poletih nad Velike Britanije in Francijo. Na področju ob meji je pri tem prišlo do letalskih spopadov, predvsem nad ozemljem za francosko fronto. Eno nemško letalo je bilo uničeno. Posamezna sovražna letala so v noči na 20. januarja ponovno priletela preko nizozemskega ozemlja nad severozapadno Nemčijo.

Pariz, 20. jan. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je noč objavilo naslednje 278. vojno poročilo:

V zapadnih Vogezih je oddelk nemškega vojske napadel neko francosko postojanko, a napad se je popolnoma izjalovil.

Pomirjenje v Belgiji

Bruselj, 20. januarja. AA. (DNB) Agencija Belga objavlja poročilo, ki ugotavlja, da so se po nekaj nervoznih dneh duhovi v Belgiji popolnoma pomirili. Poročilo pravi, da bodo še naprej ostali v veljavi posebni previdnostni ukrepi, ki jih je določila vlada. Belgijska vlada meni, da še niso popolnoma izginili razlogi, zaradi katerih so bili ti sklepi izdani. Kljub temu pa je zelo verjetno, da se bodo v kratkem spet začeli vojaški dopusti.

Fotografiranje z angleških poletov

London, 20. jan. j. Reuter Včerajšnje večerje izdaje londonskih listov priobčujejo fotografske posnetke nemških oporišč v Sytledistu na otoku Syltu, ki so jih posnela angleška izvidniška letala. Priobčene fotografije so prve izmed serije, ki jo namenjajo objaviti Angleži, da dokažejo uspeh svojih drznih izvidniških poletov na Nemčijo. Na že objavljenih fotografijah se izredno dobro vidijo vse podrobnosti nemških oporišč, kakor letalske lope, barake, garaže, žerjavi in tudi več strojev za polaganje min. Neka druga objavljena fotografija prikazuje letališče pri mestu Haagenu, oddaljeno 10 milj severno od Hanovera. Na letališču se razločno vidi 30 bombnikov. Tretja fotografija nudi celoten pogled na nemško pomorsko bazo Wilhelmshaven in se na posnetku razločno vidi novi vhod v pristanišče in oprema s plavajočimi dokli. Na četrti fotografiji je videti pristanišče Harburg in Osnabrück v provinci Hanover prav tako tudi Münster in Westfaliji.

Nadaljnje žrtve pomorske vojne

London, 20. jan. a. (Reuter). V Severnem morju se je potopil 900-tonski angleški parnik »Milanda«, ki je trebil ob neko drugo ladjo. Vsa posadka je bila danes prepeljana v neko angleško pristanišče.

Norveška radijska postaja Aalesund je ujela kilce na pomoč z 2000-tonskega estonskega parnika »Nortese«, ki je javil, da se potaplja v bližini holandske obale. Posadka se je umaknila v rešilne čolne.

Kodanj, 20. januarja. AA. (Havas) Po zatratjanju lista »National Tidende« je veliko dansko ladjo »Danemark«, ki se je potopila blizu škotske obale, torpedirala neka nemška podmornica. Posadka je bila rešena.

London, 20. januarja. AA. (Havas). Poluradno demantirajo vesti tujih radijskih postaj, da je bila kanadska ladja »Duchess of York« težko poškodovana in da so jo morali odvesti v neko ladjedelnico. Ladja je popolnoma nepoškodovana in je zasedirana v nekem angleškem pristanišču. Kakor znano, izpodriva ladja 20.000 ton voda.

Nemška vojna ladja na južnem Atlantiku

Montevideo, 20. jan. a. (Reuter). Kakor poročajo je prišla sedaj spet neka nemška ladja napadati zaveznike trgovinske ladje na južnem Atlantskem oceanu. Gre za pomožno vojno ladjo »Altmark«, ki je služila tudi kot pomožna ladja oklopnici »Admiral Graf Spee«. Oborožena je s 6 topovi po 3 palce in s protiletalskimi topovi ter razvija hitrost po 25 milj na uro. Navadno plove pod zastavami nevtralnih držav in pod napadnim imenom.

Ogromna katastrofa v vsemirju

Erfurt, 9. januarja. AA. (DNB) Na osnovi zapažanj observatorija v Hamburgu in Sonneburgu je ugotovljeno, da se je dogodila v vsemirju katastrofa ogromnega obsega. Eksplodiralo je sonce v rimski cesti. To sonce, ki je bilo enako veliko kakor naše, je eksplodiralo zaradi razpadanja atomov iz katerih je sestojalo. Zaradi ogromne energije, ki se je razvila zaradi eksplozije je zunanja plast odletela v vsemirje s hitrostjo več milijonov kilometrov na uro v obliki vala na vse strani.

Bolgariji groze poplave

Carigrad, 20. jan. AA. (Havas). Bolgariji groze velike poplave. Reki Marica, Tundža in Ergen stalno naraščajo zaradi naglega topjenja snega in nepretrganega deževja. Marica se je dvignila za 4 m nad normalo. Poplavljeni so mnoga polja. Prebivalstvo se z vsjo naglico seli iz krajev blizu reke. Če bo deževje trajalo še naprej in če se bo sneg tako naglo topil, obojati bojazen, da bo poplava povzročila veliko škodo.

Nadaljnja omejitev železniškega prometa v Nemčiji

Berlin, 20. jan. AA. (DNB). Zaradi hudega mraza in vremenskih razmer so nemške državne železnice delno omejile promet potniških vlakov, da bi boljše funkcionirali promet tovornih vlakov. Pri tem omejitvah so izvesti vojaški vlaki vpeljavani zaradi vojakov, ki odhajajo na dopust ali pa se z dopusta vračajo. Prav tako te omejitve ne veljajo za lokalne vlake, s katerimi stalno potujejo delavci in drugi uslužbeni na svoje dela.

Stališče demokratov

Resolucija izvršnega odbora demokratske stranke

Beograd, 20. jan. p. Izvršni odbor demokratske stranke je imel v Beogradu dva dni posvetovanja pod predsedstvom Ljube Davidovića. O teh posvetovanjih je bil izdan komunik, ki pravi, da se bo 5. februarja t. l. končalo leto dni, odkar je padla vlada dr. Milana Stojadinovića in je prišla vlada Dragiša Cvetkovića, ki ji je bila poverjena misija, da izvrši priprave za demokratizacijo države in izvede sporazum s Hrvati. V teku leta dni ni bil izdan noben zakon, ki bi zagotovil svobodno javno življenje. Namesto demokratizacije je vlada JRZ in HSS uveljavila režim, ki dekreтира brez narodne skupščine zakone, dalekosežnega učinka za gospodarsko, finančno in javno življenje države. Izmed poslednjih je dovolj omeniti uredbu o interniranju političnih ljudi s prostimi odločitvami političnih oblastev. Demokratska stranka bi mogla, zavedajoč se resnega časa, ki ga preživlja država, razumeti najstrožje ukrepe v obrambi mira in reda v državi pred razgradnjo elementov v današnjih razmerah, vendar pa kot ukrepe v rokah neoporečno zakonite korporacije.

O tem, kako je sedanji režim izvedel sporazum s HSS od 26. avgusta leta 1939, je demokratska stranka povedala sodbo dva dni po objavi sporazuma. Demokratska stranka je ugotovila, da je ta akt enostransko dejanje in da nima ničesar skupnega z narodnim sporazumom od mesca oktobra leta 1937., ki določa narodno vladavino in ureditev srbsko-hrvatskih odnosov v državi, preurejeni po volji večine Srbov, večine Hrvatov in večine Slovencev. V aktu od 26. avgusta leta 1939. ni od

vsega tega ničesar, razen enostranske do-ločitve ozemlja in pristojnosti banovine Hrvatske in razen režima, ki med narodom na srbski strani ne predstavlja nikogar.

V svoji resoluciji od 15. oktobra leta 1939. je demokratska stranka v izčrpi kritiki akta od 26. avgusta leta 1939. mogla presoditi tudi njegove posledice, ki jih je napovedala že prve dni.

Režim Cvetković-dr. Maček prepušča vprašanja skupne državne preureditve usode srbskih pokrajin negotovi bodočnosti ter odločitvi z volilnimi krogičami čeprav se ve, da je gotovo število teh krogičic pod vplivom množicestranskih razornih prizvancev ter negotovosti in nemira po svetu.

Izvršni odbor demokratske stranke je pod predsedstvom Ljube Davidovića ugotovitev poslabšanje vseh pogojev za vzpostavitev zdravega reda. Razpis volitev brez stvarnih pogojev za normalizacijo razmer v državi, brez uporabljenih političnih zakonov, brez predhodno izvršenih svobodnih občinskih volitev, brez temeljitega in na široko razširjenega položaja med narodom, ne bi mogel prinesiti zaželenega uspeha.

Ker je ta narod tudi danes brez vsakega vpliva na potek javnih poslov, mora priti dan, ko bo demokratska stranka povedala jasno svojo besedo. Niti bodo kakršnekoli volitve, ki jih pripravlja režim JRZ ni demokratska stranka niti malo v negotovosti, kaj naj reče narodu. Pri teh volitvah je treba, da pokaže narod svojo voljo in da prevzame svojo usodo v lastne roke.

Halifax o vojni

„Prišle bodo še hude preizkušnje in potrebne bodo še velike žrtve za dosego zmage“

London, 20. jan. s. (Reuter) Na velikem javnem zborovanju v Leedsu je danes popoldne govoril pred svojimi volici angleški zunanji minister lord Halifax. Govor so prenašale vse angleške radijske postaje. Ko se je zahvalil za pozdravne besede mestnega župana je lord Halifax poudaril, da ne govori na običajnem strankarskem zborovanju, temveč na enem izmed onih na katerem so zastopane vse stranke in, ki so določena, da dajejo članom vlade priliko, da se posvetujejo z možni in ženami vseh strank o vprašanjih, ki so v mislih vseh, ter da z njimi v gotovem smislu razdele svojo zelo težko odgovornost.

Nimam iluzij o sedanji vojni, je nadaljeval lord Halifax. Zavedam se, da kako velike stvari gre: za svobodo in neodvisnost naše države, kakor tudi za obstoj vseh svobodnih držav v Evropi. Tudi ne podcenjujem moči našega sovražnika ali težavnosti borbe, v katero smo zapleteni. Zavedati se moramo, da bo zahtevalo vso našo energijo in vso odločnost s katero razpolagamo, če hočemo zmagati v tej vojni.

Neposredni vzrok vojne je bil nemški napad na Poljsko, ki je zahteval, da izvršimo obveznosti, ki smo jih prevzeli. Toda ne samo Poljska, temveč vsa slika nemške politike je zahtevala, da prevzamemo te obveznosti in da jih s polnim soglasjem izvršimo, ko je čas za to prišel. Slišal sem predloge, da bi bili lahko ostali ob strani in pustili Nemčiji možnost ekspanzije na vzhodu in jugovzhodu Evrope; na ta način, da bi bil lahko dosežen sporazum z Nemčijo, tako da ne bi ogražala življenjskih interesov Anglije in Francije. Vedno smo bili pripravljeni priznati posebne interese, ki jih je Nemčija imela v teh delih Evrope, in ki izvirajo iz geografskih in ekonomskih razlogov. Toda ko je postal jasen namen Nemčije, da izvede dominacijo nad nemškimi narodi, je bilo očito, da

pomeni to ogromen izzov zgodovinskemu razvoju. Nobeno nemško zagotovo ne more tega dejstva prikriti.

Vojna se doslej ni razvijala tako kakor so mnogi pričakovali. Mnogi zato pravijo, da smo podvezli mnogo akcij, mnogo omejitve, ki so se izkazale na podlagi izkušenj kot popolnoma nepotrebne. Zakaj vsi pridržki in vse težave, zakaj evakuacija, zateminitev, racioniranje živil, itd? Vse to so za enkrat samo varnostne mere. Toda nihče ne bi mogel pred vojno reči, da ne bodo potrebne po začetku vojne, in nihče ne more danes reči, da ne bodo morda potrebne jutri. Edini nemški izged dobiti vojno bi bil, dobiti vojno hitro, udariti na kopnem in v zraku. Nemčiji je bila za tako vojno dana prednost velikih priprav pred vojno, kakor tudi dejstvo, da se ne ustraši nobenih sredstev v vojni. Pa vendar so Nemci oklevali, da bi izvršili udar na kopnem ali v zraku, ker so se zavedali, da bi na udarec mi udarili nazaj.

Anglija gleda v bodočnost mirno ob strani svoje zaveznice Francije. S to je zaključila gospodarske in finančne sporazume, ki so brez primere. Tvorili bodo važen faktor ne samo v sodelovanju med obema državama, temveč morda tudi osnovo, ki bo po vojni pomagala pri obnovi sveta.

Nevarno pa bi bilo vendarle podcenjevati organizirano silo sovražnika. Pričakovati moremo še velikih preizkušenj. Ne moremo pa prezreti dejstva, da so faktorji, ki morajo končno v vojni odločiti, na naši strani. Naš vojni cilj je dobiti vojno. Naši mirovni cilji so vojni cilji ministrskega predsednika. Chamberlaina nam omenjati: vzpostaviti svobodo malih narodov in storiti vse, da zasiguramo Evropo pred vsakršnim novim napadom.

Halifax je končal s pozivom, naj se vsi združijo k skupnemu naporu in naj vsak državljan moško prevzame nase svoj del žrtev.

Zakaj se je Moskva odločila za zvezo z Nemčijo

Zanimiva italijanska sodba — Zaradi nesposobnosti rdeče armade Moskva ni mogla riskirati spopada z Nemčijo

Rim, 20. januarja. AA. (Stefani) Organ zunanjega ministrstva »Relazione Internazionali« objavlja članek o Rusiji in o demokracijah. Najprej poudarja, da se je pripovedka o nedopovedljivosti sili boljševske vojske razblinila na Finskem, nato pa med številnimi napakami demokracij navaja napako, da so demokracije precenjevale vojaško silo Sovjetske Rusije. Navdušeno verovanje demokracij v rdečo armado ni v Italiji našlo nikoli odmeva. List spominja pri tej priliki na članek, ki ga je Mussolini objavil v »Popolu d' Italia« leta 1937. po krvavih čiščenjih v rdeči armadi, katero je izvršil Stalin. Ta članek je trdil, da sovjetska vojska ne predstavlja sile, ki bi sploh kdaj mogla podvesti vojaško akcijo. Danes govore demokratski šefi poniževalno o sovjetski vojski in prav tako govore tudi o zvezli, ki jo je Moskva sklenila s Berlinom. Toda glede stika in zvez z boljševizmom pa se pojavlja jasna razlika v pojmovanju fašizma ali demokracije. Fašizem je bil zmerom sovražnik komunizma. Celotno dni je borba proti boljševizmu potrjena kot ena izmed temeljnih točk fašistične politike. Toda demokracije so imele vedno prirčno prijateljstvo s boljševizmom. Dejansko so dogodki, ki so se preteklo jesen odigrali, sami obodili strahne grehe, ki so jih demokracije zagrešile. Po drugi strani pa nam dogodki na Finskem omogočajo, da dobro pogledamo in uvidimo razloge, zaradi katerih ni je Moskva veliko bolj želela zvezo z Nemčijo, kakor pa zvezo s Francijo in Anglijo in zakaj sovjetski politiki niso bili naklonjeni temu, da bi odobrili dejansko stanje Versailles. Tudi so bili popolnoma prepričani, da se rdeča armada ne bi mogla uspešno boriti proti Nemčiji. Zaradi tega se Moskva ni odločila za morebitno vojno proti Nemčiji, v katero sta jo demokraciji stili, temveč se je odločila za manjši riziko, namreč na ekspanzije »tam daleč«. To je Sovjetska Rusija mogla storiti pod okriljem zveze z Nemčijo. List končuje, da dejansko demokracije, kadar govorijo o od-

vratni nemško-sovjetski zvezi, ne obojeajo boljševizma, temveč okolnost, da je Kremelej izbral zvezo z Nemčijo. Demokraciji prav tako ne prekinjata odnosov s Moskvo, ker se še nadejajo v spremembo moskovske stališča. Fašizem ima torej pravico, da ponovno potrdi, da ne samo proti boljševizmu, temveč tudi proti demokracijam.

Zaradi snega oviran promet

Beograd, 20. jan. p. Sneg, ki je zapadel v mnogih pokrajnah države, je povzročil ponovno prometne težkobe. V mnogih krajih države, zlasti v Bosni se promet razvija le z največjim ovirami. Ponekod so vlaki občitali v snegu ter čistijo sedaj proge z vsimi razpoložljivimi močmi. Tudi v južnih krajih je železniški promet močno oviran, dočim je avtobusni promet popolnoma prekinjen. Dunav in Sava sta povsem zamrznila. Mraz je še vedno zelo hud.

Šolsko leto ne bo predčasno zaključeno

Zagreb, 20. jan. o. Poslednje dni so se v Zagrebu razširili glasovi, da bodo letos zaprti zagrebški šole že 1. aprila. Na merodajnih mestih to odločno demantirajo in pravijo, da ni nobenega razloga za predčasno zatvoritev šol in da se bo šolsko leto končalo normalno v juniju.

Prenagljen sklep zopet preklican

Zagreb, 20. jan. o. Na včerajšnji konferenci hrvatskih gospodarskih zbornic je bilo poleg drugega sklenjeno, da se razveljavi prejšnji sklep hrvatskih gospodarskih zbornic, da ne bodo sodelovale na državnih konferencah gospodarskih zbornic.

Naši kraji in ljudje

**Načelnik glavnega
generalnega štaba**

General Petar Kostić, dosednji komandant
Beograda

Dobri Ljubljani!

Plemeniti poziv, ki je z njim Nj. kr. Vis knežinja Olga kot pokroviteljica osrednje ga odbora za zimsko pomoč povabila vsa jugoslovanska mesta k zbiranju prispevkov za reveže, je naravno tudi v Ljubljani globoko segel v srca.

Takoj so bila poživljena vsa prizadevanja in pomnožena vsa dela za olajšanje te gub hude zime mestnim revežem in z vsjo poštvenostjo pripravljeno, so se združili zastopniki stanov z mestnim županstvom, da Ljubljana s sodelovanjem vseh slojev spet izkaže svojo veliko dobroto in usmiljenje vsem, ki so pozimi v stiski in potrebi.

Predstavniki pridobitnih stanov v našem mestu so soglasni, da je zimsko pomoč za deva časti in srca — in vsi krogi našega mesta so edini, da je zimsko pomoč tudi dolžnost, ki ne pozna in ne dovoljuje izjem.

Podpisani častni in delovni odbor za zimsko pomoč v našem mestu naznanja vsemu prebivalstvu svojo soglasno sklep.

Čast ljubljanskega mesta nam veva tak odgovor Nj. kr. Vis knežinja Olga, da bo na srčno kulturo glavnega mesta Slovenije pomosna vsa kraljeva Jugoslavija.

Dejanja za revne naj govore — srca naj se odpro in odpro naj se roke!

Dokazi Vaše dobrote naj bodo primerni veliki potrebi, saj mestna občina sama ne more zmagati vseh nalog, ker mora skrbeti za svoje in tudi za reveže iz drugih občin, ki iščejo zasluka v glavnem mestu.

Darila za zimsko pomoč sprejema Mestna hranilnica ljubljanska, upravlja in njih uporabo pa nadzoruje podpisani odbor Ljubljana, dne 20. januarja 1940.

Zupan mesta Ljubljane:

dr. Juro Adlešič l. r.

Komandant mesta:

div. gen. Dragoslav P. Stefanović l. r.

Škof ljubljanski:

dr. Gregorij Rožman l. r.

Društvo bančnih zavodov:

dr. Ivan Slokar l. r., predsednik.

Zveza industrijcev:

Franc Heinrihar l. r., podpredsednik.

Kraljeva zveza zavovalnic v Sloveniji:

dr. Josip Dermastia l. r., podpredsednik.

Združeni trgovci:

Viktor Meden l. r., predsednik.

Odvetniška zbornica:

dr. Janko Zirovnik l. r., predsednik.

Zdravniška zbornica:

dr. Valentin Meršol l. r., predsednik.

Inženjerska zbornica:

ing. Milko Pirkmajer l. r., predsednik.

Poverjenstvo Dentist-tehnične zbornice:

Henrik Frankelj l. r., predsednik.

Društvo industrijcev in veletrgovcev:

Stane Vidmar l. r., predsednik.

Lekarnarska zbornica:

m. phar. Milivoj Leustek l. r., predsednik.

Delavska zbornica:

Viktor Kozarnik l. r., predsednik.

Prvo društvo hišnih posestnikov:

Ivan Frelj l. r., predsednik.

Vrhovni socialni svet mesta Ljubljane:

dr. Tomaž Klinar l. r., predsednik.

Spominu Poldke Valantove

Jesenice, 20. januarja

Poldki Valantovi, raznašalki »Jutra« in »Slovenskega naroda« na Jesenicah, ki jo je na poti v službo pritisnil težak tovorni avto ob zid, da je nato v ljubljanski bolnišnici podlegla poškodbam, so bili dnevi le kratko odmerjeni. Rojena je bila 14. novem-

bra 1920 na Jesenicah. Bila je najmlajša hčerka tovarniškega tesarja, ki pa je umrl pred 16 leti, ko je bila Poldka stara šele tri leta. Mati se je nato z bomo pokojnikino celih 120 dni na mesec sama ubijala z otroki skozi življenje, dokler jih ni — razen Micke in Poldke — spravila do samostojnega življenja.

Poldkina mati Marjeta, ki je stara 63 let, stanuje v predmestju Jesenic, Podmežaklo, v podstrešnem stanovanju s kuhinjo in sobico. Da bi ne bila svoji materi na stara leta v breme, si je Poldka pred letom sama začela služiti kruh kot raznašalka »Slovenskega naroda« in nato tudi »Jutra«. Pridno je štedila dinarčke, ker je nameravala s poštenim ženinom kmalu po veliki noči stopiti pred oltar. Toda zla usoda je obrni-

la drugače. Namesto zalega ženina ji je prišla naproti smrt, ki je pokosila to lepo in zdravo cvetko v njenem polnem razcvetu.

Pogreb nesrečne mladenke je bil v ponedeljek popoldne od stanovanja njene sestre Ivanke na jeseniško farno pokopališče. Na zadnji poti jo je spremljala nepregledna vrsta sosedov, prijateljev in znancev. V zelo častnem številu so se pogreba udeležili tudi delavci in naročniki »Jutra« in »Slovenskega naroda«, ki bodo zlatolaso mladenko ohranili v najlepšem spominu. Naj ji bo domača zemlja lahka!

Anton Kukovec †

Središče, 20. februarja

V petek 20. t. m. smo položili na središčem pokopališču v prani grob moža in prijatelja, ki je bil ne le zaradi strokovnega znanja, temveč tudi zaradi poštenega značaja priljubljen daleč naokoli.

Ko je bilo pokojnemu Antonu Kukovcu dobrih 16 let, si je po prestani učni dobi v tujini iskal kruha, ki mu ga takratni dobi domovina ni mogla nuditi. Okrepčan z duševnimi dobrinami, se je vrnil v domači kraj, da v njem samostojno nadaljuje svoj poklic.

V težkih prilikah one dobe je naš dragi pokojnik, videč, da peša rokodelstvo zaradi konkurence strojnega dela in sleded svojemu prirojenemu nagnjenju po mehaniki naobrazil zapustiti svoj stožec, z namenom, da tudi on posveti svoje moči napredujoči službi strojev. Z neumorno pridnostjo samouka, z železno voljo in ljubeznijo do poklica je z odličnim uspehom dovršil strojniške izpite ter v svojem dolgoletnem udejstvovanju zvesto in vestno vršil svoje odgovorno delo.

Sleherneum, bilo to kmet ali obrtnik, lovec ali kolezar je bil pomočnik in svetovalec. Blagi pokojnik je bil ves čas svojega življenja vedno in ob vsaki priliki zaveden Jugoslovane in navdušen nacionalist. Nikdar ni omahoval, če je imel pokazati svoje prepričanje v polni veri in trdni zvestosti, da je prav bilo to, kar je storil po svojem prepričanju in poštenosti. Naš prijatelj Kukovec ni zapustil zemeljskih dobrin, zato pa zapuščila svoje pošteno ime svoj čestiti obrtniški sloves in svoje vzorno nacionalno delovanje. Dobremu prijatelju, častivrednemu Jugoslovancu naj bo lahka domača zemlja, ki jo je tako globoko ljubil.

T. Z.

V spomin Pavlu Novaku

V petek je preminil po daljši mučni bolezni v najlepših letih star komaj 30 let, znani gostilničar in posestnik g. Pavel Novak. Lastnik gostilne in ostajališča za vozove z železe pri »Koruzniku« na Cesti 29. oktobra.

Nihče ne bi prisodil pokojnikovi močni naravi, da nas bo Pavle tako kmalu zapustil. Toda zavrtna bolezen se kljub našrbeniški negi in pomoči soproge Nežike in več zdravnikov, ni dala več odznaniti. Cesar nismo še tako zgodaj pričakovali, se je zgodilo. V petek kmalu po kosilu je zatislil svoje trdne oči.

S pokojnikom odhaja od nas v večnost blaga duša in dobrončasti prijatelj, vseskozi odločen naprednjak, kakor tudi član in podpornik mnogih društev. Bil je zaveden član Sokola II. in svoječasto, ko je bil bolj pri zdravju, tudi član sokolskega jedrskega oddelka Sokola, član Gospodarskega in Izobraževalnega društva za dvorski okraj Društva jugoslovenskih obrtnikov, razumljivo pa tudi zaveden član svojega stanovskega Zdrženega gostilničarjev.

Dragi Pavle, ko odhajaš v večnost, se te hvaležno spominjamo za vse, kar si storil v življenju dobrega za svojo okolico. Počivaj mirno na pokopališču pri Sv. Križu ob strani svojih roditeljev, kamor te bomo sretili danes ob 16. izpred tvoje hiše, katero prerano zapuščal. Tvoji soprogi Nežiki naše iskreno sožalje!

Kramljanje v smučarski šoli na Krvavcu

Ljubljana 20. januarja

Kakor v vsakem sportu, tako je potrebn tudi v smučarskem sportu polagati največ pozornosti na opremo: od popolnosti smučarske opreme zavisi tehnično znanje v tako veliki meri, da bi odlični smučarji ne bili navajeni popolne opreme in ki bi to svojo opremo nenadoma zamenjali z neizkušenim slabo opremljenim začetnikom.

Josip Nabrok:

Hudičev učenec in njegova mati

Ko sem stopil v svetlo in prostorno sobo našega najmlajšega karitativnega društva PRT (Podaj roko trpinu) je ves vzhval vzkliknil dobričina predsednik: »Kako lepo ste mi prinesli v min! Ravno kar sem mislil na vas.« Zamahnil je z desnico kakor sejalet proti mehko b'azrinjenemu nalanjaku. »No-no!« me je vprašujoče uprl vanj oči.

»Dobili smo zaupno poročilo o velikem malopridnežu, komaj šestnajst let starem mladiču, ki je tako izprejda, da — človek skoraj ne more verjeti — pretepa svojo staro, sivolaso mater Ubogo reva kar srce se mi stisne, ako pomislim nanjo. Prosim, poringajte se za ta nezasišani primer, če je mogoče, že danes. Prepričan sem, da boste s svojo izredno spretnostjo in z obilnim pedagoškim znanjem spravili tega hudičevega učenca na pot spoznanja, kesa in pobjeljanja, da boste — tako rekoč iz hudičevega — božjega učenca napravili.«

Premehko srce imam — to je že od mladih nog moja napaka in nesreča: kakor lekniki debeli solzi sta mi pripolzeli na blede lice.

Strmel je gospod Medvedek, strmel in sočutno vprašal: »Zakaj plakate, gospod Nabrok?«

»Kaj bi ne plakal,« sem zaihtel. »Prvič v življenju čujem take velike in lepe besede. Izredna spretnost in obilno pedagoško znanje! Oh, zakaj ni sovražna usoda vas, blagi gospod, postavila meni za predstojnika! Pod vašim večim vodstvom služiti — to bi bila divota!«

Kdo bi se čudil, da je ta moja prisrčna izjava tudi dobričini predsedniku orosila oči? Z nemim poklonom, da bi ne prekinil svečane tišine, sem pritisnil na kljuko in

ne smučal dosti bolje od njega, preje bi bil, še nesigurnejši. Zakaj? Ker je v svoji opremi navajen lahkoti, s katero izvaja vse smučarske like in če hoče z isto lahkoto in komodnostjo izvajati like tudi v slabi smučarski opremi, ne pride nikamor in je mogoče še slabši od začetnika. V čem pa obstoji tajnost smučarske opreme? Predvsem v smučeh, v stremenih in v čevljih!

Smučji naj bodo dolge tolike, da konice lahko dosežemo s konci prstov, za začetnike naj bodo od te mere za kak dcm manjše, za dobre smučarje pa tudi še kak dcm daljše. Z manjšimi smučmi se bomo lažje naučili like in ko jih bomo že popolnoma obvladali, si lahko privoščimo daljše smučti, s katerimi bomo dosegli večjo brzino in tudi ne bomo občutili protisunkov v nenehnem valovitem terenu, ampak bomo lepo gladko splavali preko njega. Širina za alpske smučti je najboljša 9,4, v sredi pod stopalom 7,4, zadnji konci 8,7. Čim večji je lok bočnih ploskev, tem lažje izvajamo like in spreminjamo smer, zato izbiramo smučti, pri katerih bo razlika med širino konice in sredine vsaj 2 cm. Te mere veljajo seveda predvsem za alpsko smučanje.

Najvažnejši del opreme pa so stremena in ravno ona so doživela zadnja leta največ izprememb in izboljškov. Skušal bom opisati tista stremena, ki so jih zadnja leta izboljšovali naši smučarji, kakor Janša, Pratek, Znidar, Hem in drugi in ki so najboljša za smučanje v našem pretežno planinskem svetu. Ta stremena prekašajo celo slavna Kandahar, samo da niso tako trda, obenem so pa še čisto enostavna. Pri obeh stremenih imamo diagonalni poteg pri katerem je noga čvrsto zraščena s smučjo, kajti ta poteg ne vleče samo čevlja v okovju, ampak tišči tudi podplat na smučjo, tako da se peta čim manj vzdiguje. To je važno pri vrtenju smučke pri vseh likih, zlasti kristijanah, kajti čim bolj nagmno koleno naprej in zgornji trup, že avtomatično potom diagonalnega potega razbremenimo zadnje konce smučki, ki tako razbremenjene potem z lahkoto vrtimo okoli, vrtine točke pri konicah, kakor je to slučaj pri smuku. Pri horizontalnem potegu, ki je pri nas najobičajnejši s stremeni Seidl te razbremenitve in lahkote pri vrtenju še zdaleč ne dosežemo. Slaba stran Kandahar stremena je v tem, da ušesa, ki so z vijaki pritrjena na stranskih ploskvah za stremeni in pod katerimi poteka neelastična jeklena žica, štrle pre-

Skrčeno delo steklarske industrije

Veliko pomanjkanje steklenih črepinj

Hrastnik, 20. januarja

Naši steklarji so že vajeni, da se pozimi manj dela ko poleti. Prikladnejše bi bilo zanje, če bi se rajši poletni v veliki vročini praznovali, a pozimi več delalo. Naši steklarji delajo letos od novega leta dalje le po 7 do 8 šihov namesto 12 v štirinajstih dneh. Vzrok temu so nezadostna naročila. Trgovci s steklom zaradi občajnih inventur okrog novega leta ne naročujejo novega blaga. Ko bo dobila steklarna zaudosti naročil, bo obrat spet ves v delu in steklarji bodo spet stoodstotno zaposleni. Če ne pridejo druge zapreke vmes.

Letos se namreč opaža že zdaj nova motnja pri izdelovanju stekla namreč pomanjkanje črepinj (glazovne). Kakor je znano se izdeluje steklo v glavnem iz kremenjakovega peska, sode in apnenca. Ako se uporabljajo samo navedene sirovine za izdelovanje stekla, se stekleni izdelki zelo podražijo. Zato se vzame že od nekdaj pri fabricaciji stekla le polovica omenjenih sirovin druga polovica pa črepinj, to se pravi razbitega stekla. Same sirovine se mnogo počasneje tope kakor mešanica si-

rovin in črepinj, in produkcija stekla gre počasneje izpod rok kak po podražuje.

Zakaj pa črepinj naenkrat manjka? Črepinje dobiva naša steklarna le iz Nemčije. Ker pa primanjkuje v Nemčiji zaradi njene vojne stanja železniških vagonov, zato se ne uvaža za našo steklarsko industrijo zadostna množina črepinj. Marsikdo se bo vpraševal, zakaj se v naši državi ne dobe črepinje. Zato ne, ker se nihče v Jugoslaviji ne briga za zbiranje črepinj, kar je z gospodarskega stališča zelo napačno. Kakor že imamo v vseh krajih vsaj v Sloveniji zbiralce starih železa starih cunji in drugih starih reči, bi morali imeti tudi zbiralce razbitega stekla.

Steklarna je doslej plačevala kilogram črepinj po 50 par povprg. Ker so se pa v zadnjem času vse sir... podražile in ker se potrebuje sedaj več tega materiala, bo steklarna v bodoče bolj plačevala staro steklo. Treba bi bilo organizirati zbiranje črepinj v večjih krajih in mestih naše domovine. Marsikateri brezposelnik bi si s tem nekaj zaslužil.

Madžarskih vlakov ni bilo

Še zmerom zamude nemških vlakov, ki so pa manjše

Maribor 20. januarja

V današnji številki smo poročali o velikih zamudah vlakov iz Nemčije. Včeraj se bile te zamude celo triurne. Včerajšnji popoldanski brzi vlak, ki odhaja iz Maribora ob 1340 je odpeljal šele ob 1610. Brzi vlak iz Ljubljane je prišel v Maribor v 39minutno zamudo. Današnji popoldanski nemški potniški vlak je imel 85 minut zamude. Pač pa ni bilo včeraj madžarskih vlakov. Snežni zameti na Madžarskem so

bili toliki, da je bil včeraj popolnoma ustavljen železniški promet z Madžarsko preko Ptuja.

Naletavanje snega je pojenjalo. Današnja jutranja minimalna temperatura je bila 16. Višina snega je v smislu opažani tezenske meteorološke postaje 26 cm. Omenjena postaja napoveduje za jutri za mariborski okoliš oblačno in mrzlo vreme. V planinskih krajih bo verjetno snežilo.

»Nisem gospa — in tudi dobra nisem,« mi je zabrusila. »Recite mi kar: gospodinja Mica.«

»Dobro! Torej gospodinja Mica, verujte mi, da prihajam z najboljšimi, najčistejšimi nameni. Vplivati sem nameraval na vašega sina... posvaril bi ga rad... opozoril na četrti božjo zapoved... spravil na pot spoznanja kesa in pobjeljanja... Kako pa kaj njegova izobrazba? Ali študira?«

»Vrsta študira! Mar se izplača študirati današnji dan, ko imamo sršene za profesorje?«

»Tako na nika, gospodinja Mica!«

»Sršeni so recite, kar hočete. Mojega Matevžka so že zadosti opikali! Nobenega veselja, nobene priaznosti ni več po šolah... gimnazija je postala mrtvi dom.«

»Bodimo pravični! Menite da bodo gospodje pri tej draginji tarantelo plesali, ko jim plača komaj za stanu primerno stanovanje zadostuje? Kje je prehrana, obleka in vse drugo? Potem pa se prenamolnjeni razredi, vedno večje število hudičevih učencev —«

»Sami so krivi. Zakaj si pa ne pomagajo? O, jaz bi morala biti profesorica. Za vsak ovek bi terjala kovača, od odličnikov pa kolone za božič in krofe za predpust.«

»Torej vaš sin ne obiskuje več šole?« sem vprašal, da bi razgovor o ljudeh, ki jih sovražijo bogovi, razvil v tisto smer, kjer je bil začetan namen mojega prihoda.

»S čim se pa peča sedaj vaš fant, kaj dela?«

»Kar sami ga vprašajte, če ste že tako radovedni. Ozarjam vas na, da bodite previdni in skrbno pretehtajte sleherno besedo, preden jo izgovorite, zakaj moj sin ima že le osemnaset let, le kakor gorila hud in močan. Saj veste, kakšne zverine so bok-

Smučarji! SMUK!

ULTRA-OLJE-NIVEA
ULTRA-KREMA-NIVEA

Vam uspešno varujeta kožo pred zimskimi vetrovi ter pred opeklinami sonca in mraza.

Hrvatski elitni ples u Ljubljani

Hrvatsko kulturno društvo »Napredake« bo imelo dne 1. februarja v Zvezdi prireditve, na kateri bodo v prvem delu nastopili člani »Dečjega carstva« pod vodstvom g. Tita Strojzija in g. prof. Širolo iz Zagreba. »Dečje carstvo« je bilo delčno velikega priznanja v Zagrebu in v ostalih mestih Jugoslavije, kakor tudi v Italiji, ter je bilo povabljen celo na naš dvor. Prva-

Darinka Gastelgerjeva

kinja zbora je mala Darinka Gastelgerjeva, ki je s svojim plesom in petjem opozorila nase že berlinske tilmske kroge. Tisti, ki prireditve ne bi utegnili posetiti in zlasti še otroci bodo imeli priliko, da si »Dečje carstvo« ogledajo na dopoldanski matineji v ljubljanski operi na svečnico, 2. februarja, ko bo nastopil celotni zbor.

Na prireditvi bo imel svoj kotiček znani mojster fotograf g. Pogačnik, mimo tega pa bodo na razpolago moči damskega salona g. Stefana Kralja Žirija, izbrana iz občinstva, bo izvolila tri najlepše dame ter jih nagradila razne drugega s foto-portretom velikega formata; med neizvoljene dame pa bo razdeljenih okrog 100 daril v obliki raznih kozmetičnih pomagala iz drogerije »Danice« Šiligoj Prireditve »Napredake« bo imela — kakor običajno — tudi letos narodni značaj ter bo zato hkrati revija vseh slovenskih narodnih noš.

Vabila bodo razposlana te dni. Kdor vabila ne bi prejel, naj ga izvoli reklamirati pri predsedniku društva, g. Huazimu, telefon 39—51 ali v društvenih prostorih, Kolodvorska ulica 18 od 18. do 19. ure.

»Gospodična, ali bi vi zavpili in poklicali svojo mater, če bi vas jaz zdajle poklical?«

»Čemu naj bi jo klicala? Vendar ne mislite poljubiti tudi nje?«

»Natakar!« vpije gost pri mizi. »Kakšno juho pa ste mi prinesli? Doslej sem našel v nji tri muhe, eno dlako in kos gumba!«

»Takoj vam postrežem gospod, se odreže natakar. »Že hitim po soto, da boste juho lahko precdili...«

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravnega Franz-Josefove greneke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ogi reg 3 dr. 10474-32.

tepanjem si bo služil kruh?«

»Zakaj ne? Saj ni tako slab ta kruh! Kar vesela sem, da zna udariti... Sploh se pa še ni popolnoma odločil. Pravi, da bi kot gangster več zaslužil.«

Ledena zona mi je pretresla telo.

»Za pet ran božjih, veste, kaj bo zaslužil? Vrv na vrat ali pa kroglo v trebuh!«

»Mogoče. To je že res: riziko dela je pri tem poklicu precejšnje! Toda ljubi gospod, kje ga pa ni? Pri polaganju min in min — kakor sploh pri delih na fronti — je že večji riziko dela. Ne smemo biti zaički. V splošnem je pa življenje gangstrov pestro, polno čudovitih izprememb in — romantično. Oh, če bi vi vedeli, kako ljubim romantiko! Z Matevžkom gledava edino le pustolovske filme, in ne verjamete, koliko se je že fant iz njih naučil Stavim z vami, da vas s prvim udarcem na brado kakor vola spravi na tla. Hočete staviti?«

Preden sem utegnil odgovoriti, da nisem ljubitelj stav, je že odprla duri in zaklicala v sobo: »Matevžek, poglej, tale gospod je prišel, da bi videl, kako živi... če kaj študiraš, kakšne manire imaš.«

Fant — bil je dolg, širokopleč in na oko starejši, kakor sem si ga predstavljal — je razprostrl roke in planil proti meni.

»Oče!« je vzkliknil in me objel s tako silo, da so kar zaskripale kosti. »Oče, torej ste vendar prišli! Priklaval je klio mojega žalostnega srca, privabil žarek mojih hrepenčih, v daljavo uprtih oči, ki so hotele videti in spoznati vaš mili lik. Pozdravljani, oče!«

»Kakšen oče... menda ste znoreli?« Z muko sem se ga otresel.

»Kaj pravite — da niste?«

Z naravnost sijajno mimiko mi je ta »hudičev učenec« zaigral razočaranja. Samo za hip; takoj so je povrnil v resnično življenje.

Domače vesti

20letnica javnega dela. V Mariboru je proslavil 20letnico javnega dela upravljatelj tamkajšnje Ljudske tiskarne g. Viktor Eržen, po poklicu tipograf, ki je kmalu zavzel vidno mesto v bivši socialistični stranki in se je vneto udeleževal tudi v delavskih kulturnih organizacijah ter v strokovni organizaciji stavcev. G. Eržen je bil tudi urednik bivše socialistične »Volkstimme« ter »Enakosti«, kasneje pa je prevzel uredništvo »Delavske politike«. Pri decembrskih volitvah je kandidiral g. Viktor Eržen na skupni opozicijski listi v prealjskem srezu.

Iz legije koroških borcev. Z ukazom kr. namestnikov »Službeni vojni list« št. 37 z dne 21. X. 1939 je bila ustanovljena posebna spominska kolona za one, ki so se v letih 1918—1919 borili za našo severno mejo. Legija je za prijavo za podelitev kolonarne izdaje z odobrenjem vojaških oblasti poseben obrazec, ki ga prejmejo vsi člani društva. Pozivamo člane, naj dvignejo obrazec čim prej v društveni pisarni na Cankarjevem nabrežju št. 7-1 v času od 8. do 12. in od 14. do 19. Članstvo za namitih krajevnih organizacij prejme tudi skovine pri svojem upravnem odboru. Vabimo tudi še neorganizirane borce, naj se v lastnem interesu prijavijo društvu kot redni člani. Rok za prijavo je odrejen po komisiji pri štabu IV. armijske oblasti ter se prijave po 31. januarju 1940 ne bodo več sprejemale. Glavni odbor LKB.

Pri afekciji želodca ali črevesja v začetnem štadiju zelo dobro kkoristi vrec Tempel ali Silaria.

Himen. Poročila sta se g. Vojin Suković, središki vojni referent v Slovenjem Gradcu, in gđ. Slavka Slomškova, zavedna in delavna Sokolka iz Soštanja. Čestitamoi!

Razstava našega rojaka v Trstu. Slikar Slavko Spacal razstavlja v Trstu svoja grafična dela, inoreze in monotipije. Razstava je nameščena v Jerčevi dvorani v Ulici sv. Spiridiona nasproti pravoslavne cerkve in bo odprta do 25. t. m.

ZA PREDPUSTNE PRIREDITVE PRIPOROČA SVOJO VELIKO ZALOGO MASK, KLOBUCKOV L.T.D. TVRDKA

M. TIČAR

LJUBLJANA — SELENBURGOVA UL.

Železarno v Zenici bodo razširili. Delniška družba Jugoslovanski čelik, ki je lastnica velikih železarn v Zenici, ima v načrtu znatno razširitev obrata, ki bo dala velikemu številu delavcev priliko zaposlitve. Stevilo prebivalstva v Zenici naglo narašča, zato se je pokazala tudi živa potreba po gradnji novih stanovanjskih hiš. Zgrajeno bo celo moderno naselje, obstoječe iz 44 poslopij, med temi 28 šeststanovanjskih, 16 pa šeststanovanjskih. Stanovanja bodo opremljena z modernim komfortom: imela bodo mizno in toplo tekočo vodo ter centralno kurjavo.

Tona trboveljskega premoga 850 din. Poročali smo že o tem, da se na Beograjskem tmu občuti že nekaj dni silno pomanjkanje kuriva. Razlogi za ta nenavadni pojav so različni — po eni strani ga je zakrivil nedavno štrajk v trboveljskih revirjih, po drugi strani pomanjkanje železniških voz, tema osnovnima vzrokoma pa se je pridružila izredno huda zima. Ko je pritisnil mraz, so se v nekaj dnevih izpraznila vsa premogovna skladišča v Beogradu, pozneje pa so se oglasili špekulanti, ki so bili očitno poskrbljeni za zaloge in začeli navijati cene. V četrtek so prodajali tona trboveljskega premoga po 850 din, do petka je cena padla na 750. Slezijski premog pa je veljal celo 1100 din po toni. Beograjsko čistočeno ostro graja to pretiravanje cen in poziva policenke instance, da s strognimi ukrepi posežejo vmes in napravijo red.

Da ograža varnost Zagreba, piše »Jutranji list« v daljšem članku o znani tovarni Arko v Vlački ulici. Pravi, da ima

tovarna Arko vedno na skladišču blizu pol milijona kg špirta, kar predstavlja veliko nevarnost eksplozije in požara. Tovarna Arko je bila v Vlački ulici postavljena pred 25 leti, ko tam okrog ni bilo še nobene hiše. V teku let pa se je mnogo pozidalo tudi v tem delu in je tovarna Arko danes takorekoč sredi Zagreba. »Jutranji list« pravi, da je treba vprašanje preselitve čim prej rešiti, ker bi bila ta tovarna v primeru vojne najbrž eden prvih ciljev sovražnih letalcev. Uprava tovarne se je svojčas že obrnila na trgovsko ministrstvo, naj dovoli preselitev. Ministrstvo je dovolilo, da se preseli v trikot med Dravo, Dunavom in Savo, ostati pa mora na področju banovine hrvaške. Vprašanje preselitve pa se mora rešiti v sporazumu z zagrebsko občino. Gre torej za to, kdo bo prevzel stroške. Po Zagrebu krožijo glasovi, da se bo tovarna Arko preselila, toda uprava tovarne vztraja na tem, da ne more sama utrpeti vseh selitvenih stroškov.

Ce nastopi pri ženi seksualna nervoznost (seksualna nevrastenija) lahko poskusite s „PROFEMIN“ hormonskim pilulami za ženske. Dobivajo se v lekarnah. Poskusna skatlica s 30 pilulami din 84.—, s 100 pil. din 217.—. Po povzetju razpoložljive: lekarna Babovec, Ljubljana. Zahtevajte popla in obširno navodilo, ki jih brezplačno razpoložljive: Glavno skladišče farm.-kem. laboratorij Vis-Vit, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. reg. B. št. 5846/39.

Novi grobovi. V Ljubljani je umrl znani industrijec g. Josip Kunc, lastnik tvornice pletenin. Rajnik je bil spoštovan mož in dobrega srca. Pokojnika bodo prepeljali v ponedeljek ob 11. dopoldne iz Leonišča na Dunaj, kjer ga bodo pokopali v rodniško grobnico k večnemu počitku.

V ljubljanski splošni bolnišnici je preminil g. Franc Tominec. Pogreb rajnega bo v ponedeljek ob 14. izpred mrliške veže splošne bolnišnice. — Na Jezici je umrl upokojeni železničar g. Rudolf Dobovec, ki ga bodo pokopali v ponedeljek ob 16. pri Sv. Juriju na Stožicah. — V Ljubljani je umrla gđ. Marija Sešćova. Pogreb pokojnice bo danes ob 14. izpred hiše žalosti, Pred škočijo 18. — Rajnikim blag spomin, žalujočim naše sožalje!

V počastitev spomni na ljubljanskega Kajetana pl. Premreštea je daroval Družbi sv. Cirila in Metoda g. inž. Janko Mačkovec 100 din. Iskrena hvala!

Namesto venca na grob svojemu zvestemu delavcu g. Jožetu Beretu je poklonila tvrdka dr. inž. Pogačnik 300 din za reveže občine St. Jošt.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

73 let je star in se koplje med ledom. Eden izmed najbolj utrjenih Jugoslovancev je gotovo 73-letni Nikolaj Tintor v Karlovcu, ki se vsako leto kopelje v zaledeneli Korani. Utrjeval pa se ni od rane mladosti, marveč se je začel med ledom kopati šele po prevratu in sicer prvič 17. decembra 1919 v Podgorici, ko je bilo dva metra snega. Odtlej se koplje vsako zimo, ne glede na mraz, po dvakrat do trikrat tedensko, med tem ko se poleti koplje samo enkrat na teden. Nikoli še ni bil bolan. Dama bo morda zanimalo, da je še samski.

Zasedba ležišč v planinskih postojankah SPD: »Zlatorog« ob Boh. jezeru, ki je dostopen po snuženih cestih ima na razpolago 40 postelj v 20 kurjenih sobah. Dom na Komni nudi še 50 nezašedenih postelj v toplo kurjenih sobah. Erjavčeva koča na Vršču je oskrbovana ob sobotah in nedeljah ter ima na razpolago še 15 postelj v kurjenih prostorih. Dom na Kravcu (z žužkovim avtobusom do Cerklj. ponust za planince) ima nezašedenih še 8 postelj v sobah in skupno ležišče za 15 oseb. Velika Planina spravi v svoje narode v koči SPD na dveh skupnih ležiščih še 20 planincev. Dom v Kamniški Bistrici razpolaga še s 15 nezašedenih posteljami v kurjenih sobah. Poslužite se udobnih in prijetnih planinskih postojank SPD pri svojih smučarskih izletih v planine. (—)

Kupujete obilnostno opozarjamo, da so se v zadnjem času naselili v Ljubljani tuji elementi, predvsem z juga, ter prodaja

Odgovor na to vprašanje sem ostal dolžan do današnjega dne in ga bom dolgoval še do sodnega. Če me bo na kolenuh prosil vese odbor, ne pojdem več v tisto mravno ulico, kjer stanuje hudičev učenec s svojo

Roman Spahija

FRANCOSKI FILM

Drama po romanu PIERRE LOTI veče gledalca v napetosti od začetka do konca dejanja. — Podrivalnost, svetoba in disciplina v Afriki živčih francoskih kolonistov. DANES PREMIERA ob 10.30, 15, 17, 19, 21.

Kino Matica, tel. 21-24

Mireille Ballin

PRVI FILM, S KATERIM SO ZADOVOLJNI VSI GLEDALCI — MLADI IN ODRASLI — VSI OD PRVEGA DO ZADNJEGA! Odlični češki igralci in zabavna, vesela vsebina! Predstave ob 10.30 dop. (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri.

SLAJNA ČESKA BURKA

VRAŽJI ŠTUDENTJE

KINO UNION Telefon 22-21

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri ter ob 10.30 (matineja)

LJUBIMEC PO NAROČILU

HELI FINKENZELLER, THEO LINGEN, HANS HOLT

KINO SLOGA Telefon 27-30

Slajna filmska burka, polna humorja, muzike in situacijske komike. Molččnost in diskretnost častna zadeval!

bo g. univ. prof. Aleksej Kopylov. Vabila se bodo te dni razpošiljala. Reklamacije se sprejemajo v pisarni Srbske pravoslavne cerkvene občine, Šubičeva 3/II (telefon 43-93), kjer se dobe tudi vstopnice za večerno Besedo po 20 din, za dijakke pa 10 din.

DR. ČELEŠNIK FRANC

ŠMARTINSKA CESTA 8

ZOPET REDNO ORDINIRA

Ujka (Udruženje jugoslovanskih emancipiranih žen) vžiga in navdušuje obiskovalce šentjakobskega gledališča. To duhovito Nušičevo delo je doseglo izreden uspeh in so bile vse dosedanje predstave razprodane. Ponovitev bo drevi ob 20.15. Da se izognete navalu pri večerni blagajni, kupite vstopnice že vnaprej od 10. do 12. in od 15. do 17. ter eno uro pred začetkom. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj posesti predstavo.

„ALL-RIGHT“ KNJIGOVODSTVO

ENOSTAVNO — HITRO — SIGURNO

LJUBLJANA, Aleksandrova 4-II, tel. 39-09

Oton STIGLIC

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba umrlega člana gostilničarja g. Novaka Pavla. Pogreb bo danes v nedeljo ob 16. uri od njegovega doma, Cesta 29. oktobra 19, na pokopališču k Sv. Križu.

„DESETI BRAT“ na sokolskem odru v Polju danes zvečer ob pol 20.

Iz Ljubljane

Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Kongresni trg 7, je izposodila preteklo leto na 54.802 strank 172.503 knjige. Knjižnica posluje vsak delavnik od pol 16. do pol 20., ob sobotah pa dopoldne od pol 10. do 12., popoldne pa že od 15. ure dalje. Izposoja knjige v desetih jezikih in modne liste vsakomur, ki se zadostno izkaže. Na razpolago tiskani in eni knjig. — **Edo Deržaj,** alpinistični slikar, razstavlja. Danes odpre v Jakopičevem paviljonu razstavo svojih olj, akvarelov in grafik priznani alpinistični slikar Edo Deržaj. Preteklo leto je z velikim uspehom razstavljal v Zagrebu. Vsi, ki ljubite za res dobro sliko, se potrudite danes v nedeljo ob pol 11. v toplo zakurjeni Jakopičev paviljon. Razstava bo odprta od 21. t. m. do 4. februarja.

LEPO DARILO

za dijaka ali vojaka:

smo izpopolnili s 1 šivalnim priborom z ogledalom in poleg dobite še:

- 1 kom toaletnega mila;
- 1 aparat za britje,
- 1 čopce za britje,
- 10 britvic,
- 1 milo za britje,
- 1 zobno ščetko,
- 1 zobno pasto,
- 1 steklenico kolonske vode

vse to za Din 30.—, ako želite, da Vam pošljemo po pošti vplačeno gornji znesek plus din 4.— za priporočilno na ček. rač. 13285 ali v znanikah na naslov:

Foto Tourist — Ljeto šmuc,

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 8.

Poljudno predavanje Prirodoslovnega društva v Ljubljani. V torek 23. t. m. o predaval v mineraloški predavalnici na univerzi ob četrt na 19. docent g. dr. Roca Oskar o najrazvitejših in najtoplejših krajih v Sloveniji. S tem predavanjem otvori Prirodoslovno društvo serijo poljudnoznanstvenih predavanj.

V četrtek, dne 1. februarja 1940 ob 20. uri

planinski ples SPD

Sokolskem domu na Taboru v Ljubljani

Svetosavska proslava bo 27. t. m. Ob 10. bo sv. Liturgija v pravoslavni cerkvi, 11. pa šolska proslava v Narodnem domu (dvorana Ljubljanskega Sokola). Bleiweisova 28. Vstop prost. Zvečer ob 21. bo v Kazini svečana Beseda s sodelovanjem častnega damskega odbora in pravoslavne cerkvenega pevskega društva. Predavanje o pomenu dneva bo imel g. Mila-nović, novinar. Domačin letošnje proslave

Podpornemu društvu za gluho in neslišno je daroval uradno odvetnika pisarne dr. Kobala (ne dr. Oblaka, kakor smo to pomotoma navedli) v počastitev spomina dr. Papca znesek 100 din.

Namesto venca na krstog Lončarja so darovali Društvu slepih 300 din prijatelji kegljači »Evropce« v počastitev spomina g. Leopolda Bertholda pa nimenovani 275 din. Za plemeniti dar se Društvo slepih najpričnejše zahvaljuje. (—)

Podružnica Sadjarškega in vrtnarskega društva za šiško priredi v torek 23. t. m. ob pol 20. poučno predavanje v deški ljudski šoli v Sp. šiški. Predaval bo g. inž. Levstik o obdelovalni vrtni zemlji.

Sokol Ljubljana II. javlja žalostno vest, da je preminil njegov dolgoletni član brat Pavel Novak gostilničar in posestnik, Cesta 29. oktobra 19. Dragega brata bomo spremljali na zadnji poti danes 21. t. m. ob 16. izpred hiše žalosti v civilu z zmrki. Blagemu bratu ohranimo časten spomin! (—)

Kvalificirani italijanski profesorji bodo prišli točaje italijanskega jezika za zvečete in za nadaljevalce. Informacije in vpisi: Napoleonom trg 6, prvo nadstropje, od 16. do 20. ure. (—)

Podpornemu skladu za slepe otroke je daroval g. Rado Starč 200 din v spomin na svojega pokojnega prijatelja Julčeta Lončarja, bivšega trgovca v Ljubljani. Za velikodušen dar se v imenu slepe mladine najlepše zahvaljuje uprava zavoda za slepe otroke v Kočevju.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79

Velicasta nimna ljubozni v filmu

WERTHER

po Goethejevemu romanu. — V glavnih vlogah: Anne Vernay, Pierre Richard Willm

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. jutri ob pol 9. uri

V dopolnilo: Foxov zvočni tednik

POZOR! — OBNOVLJENA

ZVOČNA APARATURA!

Prihodni spored:

Donavske melodije

Društvo »Soc« Matica v Ljubljani naznanja, da je začelo prekinilo prodajanje zaradi izrednega mraza, ki je terjala življenje 65letnega postreščka Franceta Tomina, stanujočega na Sv. Petra cesti 49. Dolge ure je Tomine čakal na kolodvoru brez dela, pred odhodom ekspresnega vlaka, ki je imel skoraj dve uri zamude, pa je bil poklican v hotel, da odnese nekemu potniku prtljago v vlak. Odsel je težki tovor in potniku v zadnjih sekundah pred odhodom skozi okno podajal kovčke v kupe, nato pa stopil v vlak, da prevzame nagrado. Medtem ko mu je potnik odsteval drobiž, je vlak potegnil in bil je že v brzini 35 km, ko je stari mož z bormim zasluskom v pesti tvegati skok na peron. Odskočil je tako nesrečno, da je z glavo priletel naravnost na tračnico in obeljal v krvi. Železničarji, ki so bili v bližini, so brž pobrali nesrečnega moža in poklicali reševalce. Zdravniki so na kirurškem oddelku Tomincu posvetili vso skrb, a bilo je zaman. Zjutraj je nesrečni postrešček umrl, ne da bi se bil poprej zavedel. Pokojnik je bil med svojimi tovariši zelo priljubljen, a poznali so ga številni ljubljanci, ki jim je v svojem delu polnem življenju pomagal prenašati bremena. Za njim žaluje žena in več otrok. Francetu Tomincu ohranimo blag spomin, hudo prizadeti družini pa iskreno sožalje!

Slepi potnik slaboumnost. Na večerajšem tržaškem brzovalcu št. 4. so našli varnostni organi v stranice zaklenjenega Brtovoja Milosavljevića med vožnjo od Ljubljane do Brezovice. Peljal se je brez vozne karte in tudi niso mogli izvedeti od njega, kam se pelje, kaj je in kako je sploh v vlak prišel. Fant je že na

Prvi pogled kazal znake slaboumnosti. Dognali so samo, da je bil rojen 1922 na Zidanem mostu in je tja pristojen. Oblast se bo morala pač na kakšen način pobri-gati za njegovo nadaljnjo usodo.

Družabnika

s 30.000 do 50.000 dinarjev gotovine sprejme dobro idejo podjetje — edino te stroke v Ljubljani. Sodelovanje zaželjeno, vendar ni pogoj. Izredna prilika dobre naložbe kapitala in za ustvaritev dobre eksistence. Pisarne ponudbe z navedbo razpolagajoče gotovine na oglašni odd. »Jutra« pod šifro »Brez konkurence«.

Zgodaj je začel na pot kriminala. O. B. iz Maribora, po poklicu točilec, 17 je star šele dobrih 17 let. Včeraj ga je ustavil pred Kreditno banko mož postavil ga na govabil na policijo k izpraševanju ve sti. Mladega nepridiprava zasleduje oblast zaradi poverbe oblike.

V petih urah se nauči vsak začetnik vseh najvažnejših družabnih plesov edino v Jenkovem plesnem zavodu — Kazina. Pouk v začetniškem tečaju vsak ponedeljek ob 20. uri ali pa v posebnih urah po dogovoru vsak dan. Informacije dnevno v Kazini. (—)

Vsi na III. zlet gorenjske zimsko-sportne podzveze 26. — 28. t. m.

V Tržič

SPORT

Državno prvenstvo v klasični kombinaciji

Smolej je nepremagljiv

V včerajšnjem teku na 18 km je z velikim naskokom zmagal naš olimpijec Franc Smolej pred Knificem in Starmanom

Sv. Janez v Bohinju, 20. januarja Bohinjski smučarski klub Bohinjski dan, ki je bil priredil svoj klubski dan, ki bi moral biti že 7. t. m., a je bil zaradi velikih smučarskih tekem saveza SKJ preložen. Včerajšnji tek na 18 km se bo štela članice, ki takrat niso tekmovali, hkrati udi za klubsko prvenstvo.

V nedeljo je bil prekrasen sončen dan. Na narava je blestela v milijardah snežnih kristalov, kakor da bi se tudi vesela razgibana mladi, ki je komaj čakala trenotka, da tekmuje v plemeniti boju in pokaže svojo moč in sposobnost. Vse je bilo pogledati mladi smučarji, kje se je vsilil izpred zbirališča na start, kje se je ob 13.30 javilo 48 tekmovalcev. Po ga za naraščaj je bila dolga 6 km, za dec pa 2 in pol. Rezultati so bili naslednji: od 16—18 let (5 tekmovalcev): 1. Podlipnik Franc 29.59, 2. Vo, Jda Fran 31.18, 0. 14—16 (8 tekmovalcev): 1. Malej Ciril 32.27, od 12—14 (7 tek.) 1. Mencinger Jože 14.47, od 10—12 (15 tek.) 1. Rozman Janez 15.17, od 8—10. (10 tek.) 1. Marki Anton 18.16.

Junaki dneva pa so bili trije mladički od 4—6 let, ki so prišli junaško na start in zahtevali, da tudi oni tekmujejo. Sodniški zbor jim je razdelil številke in ob splošnem navdušenju so se kot prvi pognali iz starta.

Zmagal je Arh Jože 25.15, drugi Zupan Marjan 25.40 sek. Po končani tekmi so vsi odšli v Občinski dom, ker so prvi trije vsake kategorije prejeli bogata darila in sicer smučke, vezave, jopiče itd. Klub ni štel z darila, samo da bi vzbudili še večje zanimanje za teli sport, saj bi v Bohinju na teh tekmah lahko nastopilo med sto tekmovalcev.

Javnost obveščamo, da so skakalne tekme danes ob 13. ne po kot je pomotoma na plakatih ob 11.30.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

Mladinski dan

v Bohinju

Bohinj, 19. januarja

Marljivi smučarski klub Bohinjski dan, ki je bil priredil svoj klubski dan, ki bi moral biti že 7. t. m., a je bil zaradi velikih smučarskih tekem saveza SKJ preložen. Včerajšnji tek na 18 km se bo štela članice, ki takrat niso tekmovali, hkrati udi za klubsko prvenstvo.

V nedeljo je bil prekrasen sončen dan. Na narava je blestela v milijardah snežnih kristalov, kakor da bi se tudi vesela razgibana mladi, ki je komaj čakala trenotka, da tekmuje v plemeniti boju in pokaže svojo moč in sposobnost. Vse je bilo pogledati mladi smučarji, kje se je vsilil izpred zbirališča na start, kje se je ob 13.30 javilo 48 tekmovalcev. Po ga za naraščaj je bila dolga 6 km, za dec pa 2 in pol. Rezultati so bili naslednji: od 16—18 let (5 tekmovalcev): 1. Podlipnik Franc 29.59, 2. Vo, Jda Fran 31.18, 0. 14—16 (8 tekmovalcev): 1. Malej Ciril 32.27, od 12—14 (7 tek.) 1. Mencinger Jože 14.47, od 10—12 (15 tek.) 1. Rozman Janez 15.17, od 8—10. (10 tek.) 1. Marki Anton 18.16.

Vesela in nadebudna mladina na startu

Celjski mestni svet

Celje, 20. januarja.

Celjski mestni svet je na svoji sedmi najprej odobril računski zaključek mestne občine, njenih podjetij in skla. ov za l. 1938/39. Računski zaključek zkrakuje 19.490.807 din dohodkov in 18.678.933 din izdatkov. Čisto premoženje mestne občine je znašalo 27.893.372 din.

Mestna občina bo plačevala dve letni najemnino za pisarniške prostore nove celjske carnarne in bo prostore tudi opremila, vendar pa bo ostala oprema last občine. Občina bo prodala Francu Stauderju stavbo parcelo pri zavetšču v Medlogu. Pričinja kinematograf za ukinitve mestne uvoznice na filme je bila odločena. Občina bo nakupila 200 hlack 3 žoge in omaro za izvajanje obvezne telesne vzgoje. Občina je podaljšala zakup no pogodbo s Savnjsko podružnico SPD v Celju za celjsko kočo o konca 1. 1940. Odobrenih je bilo več nagrad za slike. Podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva je bila odobrena podpora 1.000 din za nabavo škrova za sa na dreve. Društvo rejcev malih živali v Celju čigar predsednik je m. s. prof. Bitenc, je bila odobrena podpora v znesku 500 din. Odobrenih je bilo tudi več popor za nabavo plemenskih bikov in merševcev.

Mestna elektrarna bo podaljšala električno omrežje v severni del Zavočne in v zapadni del Čreta. Prosečna znaša 4935 din. Interesenti ki jih je sedaj 13. bodo morali k tem stroškom prispevati skupno 1900 din. Zaradi nabave novega knigovozstvenega stroja je mestna elektrarna uvedla nov način obračunavanja s

nih kristalov, kakor da bi se tudi vesela razgibana mladi, ki je komaj čakala trenotka, da tekmuje v plemeniti boju in pokaže svojo moč in sposobnost. Vse je bilo pogledati mladi smučarji, kje se je vsilil izpred zbirališča na start, kje se je ob 13.30 javilo 48 tekmovalcev. Po ga za naraščaj je bila dolga 6 km, za dec pa 2 in pol. Rezultati so bili naslednji: od 16—18 let (5 tekmovalcev): 1. Podlipnik Franc 29.59, 2. Vo, Jda Fran 31.18, 0. 14—16 (8 tekmovalcev): 1. Malej Ciril 32.27, od 12—14 (7 tek.) 1. Mencinger Jože 14.47, od 10—12 (15 tek.) 1. Rozman Janez 15.17, od 8—10. (10 tek.) 1. Marki Anton 18.16.

Junaki dneva pa so bili trije mladički od 4—6 let, ki so prišli junaško na start in zahtevali, da tudi oni tekmujejo. Sodniški zbor jim je razdelil številke in ob splošnem navdušenju so se kot prvi pognali iz starta.

Zmagal je Arh Jože 25.15, drugi Zupan Marjan 25.40 sek. Po končani tekmi so vsi odšli v Občinski dom, ker so prvi trije vsake kategorije prejeli bogata darila in sicer smučke, vezave, jopiče itd. Klub ni štel z darila, samo da bi vzbudili še večje zanimanje za teli sport, saj bi v Bohinju na teh tekmah lahko nastopilo med sto tekmovalcev.

Javnost obveščamo, da so skakalne tekme danes ob 13. ne po kot je pomotoma na plakatih ob 11.30.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

2SK »Hrmeša«, nogometna sekela. Članstvo kluba in njihove prijatelje v ljudno opozajamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostilni »Kmet« na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se obene zboru v čim večjem številu udeležijo. Načinik.

stojimo sredi čnevnih političnih bojev in vlaših okupavamo naš posilstvom, ki ga icsmo. Vset teh mladih jugoslovanskih us je čista, mlina in nepokvarjena. 200 kilet v hrvatskem srednjedolskem zavov je ostalo pripadnic jugoslovanske mi-li v zavesti, da tako najbolje služijo ti-čim, ki so jim na 2121 — Hrvatom. Za-vedajo se, da koristijo svojim najbližjim naobčje, se ljubijo svojega mladega kra-ja, se spoštujejo svojo Jugoslavijo in ča-že njeno zastavo. In kakor je bilo dole, ako bo tudi v bočole! Še smo tu in še nas bo!

Tako so govorile presenečenemu direk-torju lepe, nasmejane oč. njegovih malih učenk.

In moči jugoslovanske kolebarke so bili razproani val do zadnjega še istega dne.

Iz Julijske krajine

Nova elektrarna centrala na Soči

Že več let trajajo velika de'a na Soči, ki naj bi omogočila eksploatacijo vseh njenih silnih energij z njihovo prečno-vo v električni tok, ki naj bi ga pet velikih central produciralo kar za 450 milijonov kilovatnih ur na leto. Izmed central, ki so bile in so še v načrtu, je ena pri Dob-ar-jih dograjena, a druga, ki jo sedaj gra-de med Kanalom in Plavami v izredno pospe-tem tempu, naj bi bila dovršena že v pri-hodnjem marcu. Ostale tri naj bi se zgra-dile pri Kobaridu, pod Solkanom in v Gra-dicki.

Hydrocentrala pri Dob'arjih, o kateri smo že poročali, deluje sedaj že nekaj mercev. Z ogromnega jezera, ki je nastalo nad velikim jezom ob sotočju Soče in Idrije pri Sv. Luciji, dere soča voda po 4 km dolgem kanalu v podzemsko centralo pri Dob'ar-jih, ki že proizvaja po 150 milijonov kilo-vatnih ur toka na leto.

Centralo med Kanalom in Plavami so pri-čeli graditi pred dobrim letom dni. Raču-nali so, da jo bodo dogradili v petih dveh letih in pol, a gradbena de'a so bila iz raz-umljivih razlogov tako zelo pospešena, da bodo vse naprave dovršene že leto dni pred končnim rokom. V tej centrali nameravajo pridobivati po 80 milijonov kilovatnih ur toka na leto. Pri Aiji so zgradili nov vi-sok jez, nad katerim se nateka do 1 milio-nona kubičnih metrov vode. Tudi od tod bo voda napeljana po podzemskem kanalu več tisoč metrov daleč do turbin v podzem-ski centrali. Samo za gradnjo kana'a in ostalih podzemskih prostorov so dosej po-rabili okrog 80 ton najbržantnejših razstrel-iv. Izkopali so celih 280 tisoč kubičnih metrov skalovja in zemlje. V centrali bodo razmečeni tudi vsi potrebni transformatorji, kakor se je to zgodilo že pri zgornji sosedni Doblarji.

Skoraj že velikopoteznejši načrti za gradnjo centralne med Solkanom in Preva-lom. Tam nameravajo Sočo speljati pod Brdi daleč proti zapadu, tako da bi napra-vila nov ogromen ovinek. A ta de'a so šele v načrtih, ki še sami niso končnojavljani. Vsekakor pa bo tok iz sočih elektrarn povsem zadostoval za popolno elektrifikaci-jo vse dežele in bržkone ga bo ostalo še po nekaj milijonov kilovatov ur za druge pokrajine ali za nove potrebe v deželi sami.

Drobne novice

Na začnem zase enu goriškega korp-oracijskega sveta je prefekt Cavani v dol-jšem poročilu o gospodarskem položaju po-krajine med drugim ugotovil, da je bila poslednja leta zaradi neugodnih vremen-skih prilik nekoliko slabša kakor prejšnja, posebno kar zadeva pridelek žita, krme in sadja. Menil pa je, da bo mogoče v bočo-če z novimi tehničnimi izpopolnjenimi po-sameznih kmetijskih panog in s pridobitvijo nove polje ne zemlje v predelih okrog Graške in Krme na polagoma spet povečati občo kmetijsko produkcijo v deželi. Kar se tiče industrije, je opozoril na te-žave, ki so nastale zaradi pomanjkanja si-rov, ki so se doslej nemoteno uvažele in ki jih n. m. mogoče nadomestiti z doma-čimi nadomestki. Na področju elektrifikaci-je pa je bil z dograditvijo centralne pri Doblarjih in z gra'njo ostalih hidroce-ntral vendar dosežen znaten napredek. Že v kratkem se bo pričela graditi še nova in poslednja soška elektrarna centrala pri Kobaridu. Na seji so odobrili tudi novi proračun dohodkov in izdatkov, ki ju bo mogoče spaviti v ravnovesje le s povečanjem nekaterega davčnin.

Nova železniška postajna postopila na mejnih prehodih. Tržaška železniška di-rekcija se je v zadnjem času po nalogu pometnega ministrstva in v sporazumu z drugimi pristojnimi oblastmi lotila grad-nje novih deloma pa povečanja dosedanjih postajnih postopil na vseh železniških mej-nih prehodih v deželi. Prečnem bodo zgradili novo železniško postajo na Reki, ki bo za dolgo dobo zadostila vsem po-trebam modernega potniškega in tovorni-kega železnega prometa. Znatno pa bo povečane železniške postaje v Pesčini, Podtrzi in Trbižu. Za prvi dve so strčili proračunani v milijone. Kar se tiče po-staje v Podtrzi, kjer so se dela že preč-la, a so bila pričnjena nameravajo zgra-diti nove restavratske prostore, poveča-ti carnariško postopje, položiti nekaj no-vih tirov in sploh preureiti vse prostor. Samo za ta dela ki se bodo morala še le-tos dovršiti, bodo znašali stroški polnoga milijon lir. Preureditev postojnega kolo-dvora pa bo, kakor kaže, še večjega obse-ga. Kakor smo že poročali, so pričeli pri-pravljati tudi v Trstu gračnjo novega cen-tralnega železniškega postajališča, ki bo moralo biti enako kakor na Reki dograje-no še pred koncem prihodnjega leta.

Zrtev snežnega meteža. Krikor nam ša-le zljaj poočajo je posebnost France Ku-zman iz šentvite gore tik pred novim letom postal žrtev silnega snežnega mete-ža in mrazu ki je nastopil v tistih dneh. Mož, ki je bil že v letih, se je oopravil v So. Lucijo k nekim znancem, a ko se je preko Ponkve vračal domov, ga je prese-tnil vihar, v katerem s je le truma kril pol po glitckem mehkom snegu. O mraku se je sredi poti ustavil, da bi pričel do sape, a prav ta kratki pošitek je postal zanj usoden. Naslednjega dne so ga našli zmruženega.

Smrtne opešine. V Novem pri Paznu se je prihitel pri šestanovih huda nesre-ča. Šele 2 leti stari Drago, ki ga je mati pustila za nekaj trenutkov brez nadzora, sta se je sam igral v kuhinji, je zvrnil nase lonec krpca. Otok je strahm ope-klanam podlegel in tudi zdravnik ki je bil takoj pri njem, ga ni mogel iztrgati smrti.

Na cilju se je začelo življenje spet okrog 16. Nekaj minut po 16. sta si zadnji bor-bo tik pred ciljem privoščila Petrič in To-ne Razinger, ki sta s presledkom enega metra rezala cilj. Dve ali tri minute za njima je že prispel Smolej, ki je startal kot 32., kar je pomenilo, da je najbrž tol-kei vse ostale. Izražali smo

Čas 1:34

kar je bilo obenem dokaz, da je proga mo-rala biti dolga izdatnih 18 km in da je no-vo zapadli sneg nekoliko oviral tudi naj-boljše tekmovalce. Potem so se v kratkih presledkih vrstili zlasti vsi bolj znani tek-movalci, med njimi Knap, Zemva, Petrič, Avgust Jakopič in Starman, ki je bil v presenetljivo dobri formi in je obetal tudi majhno presenečenje, kar tudi ni izosta-lo. Na cilj je prispelo vsega 50 tekmovalcev, kar pomeni, da so se z majhnimi izjema-mi vsi držali odlično. Podobni rezultati so bili:

Rezultati

1. Smolej Franc (Biatstvo) 1:34.41, 2. Knific Jože (Biatstvo) 1:37.19, 3. Starman Lado (Ljubljana) 1:38.21, 4. Petrič Anton (Idrija) 1:40.01, 5. Knap Leo (Sarajevo) 1:40.24, 6. Zemva Lovro (Biatstvo) 1:40.29, 7. Razinger Tone (Biatstvo) 1:41, 8. Klančnik Lojze (Dovje-Mojstana) 1:42.05, 9. Rožič Andrej (Idrija) 1:42.22, 10. Pogacnik Anton (Biatstvo) 1:43.33, 11. Jakopič Avgust (Ljubljana) 1:43.39, 12. Kopavnik Lojze (Idrija) 1:45.17, 13. Meier Gustav (Deutscher Skiveroin) 1:45.35, 14. Korenini Franc (Ljubljana) 1:47.15, 15. Rus Janko (Ljubljana) 1:48.14. Za kombinacijo je vrstni red naslednji:

Kombinacija

1. Knific Jože (Biatstvo), 2. Petrič An-ton (Idrija), 3. Zemva Lovro (Biat-stvo), 4. Razinger Tone (Biatstvo), 5. Po-gacnik Anton (Biatstvo), 6. Meier Gustav (Deutscher Skiveroin).

Današnji prireditelj je vodil tehnični od-bor JZSS z načelnikom Predalčičem na čelu. Priprave in organizacijo na terenu je imel domači smučarski klub. Oba prireditelja sta se vvestransko potrudila in jima je težka naložba v polni meri uspela. Pri-redivti so prisostvovali tudi najvišji pre-dstavniki JZSS, v teku jutrišnjega dne pa pričakujejo zastopnike pokroviteljev letošnjega državnega prvenstva ter predstavnike civilnih in vojskih oblasti. Glede prireditve velja še omeniti, da so se naj-bolj uveljavili tekači jesenskega Biat-stva, ki so med prvimi desetimi zasedli kar pet mest. Kljub precej izdatni rekla-mi in lepim pripravam je seveda pri-rediv potekla brez posebnega odziva med publiko, če ne upoštevamo domače mladi-ne. Jutri so na sporedu najprej skoki v iz-vedbi JZSS za prvenstvo in kombinacijo in samostojni skoki, nato pa še medklubska prireditve Bohinja, na kateri bodo prav-tako startali vsi kanoni z državnega prven-stva.

Bohinj je slavnostno okrašen in za jutri pričakuje nekaj dotoka obiskovalcev iz Ljubljane in ostalih krajev Gorenjske.

Državno prvenstvo v umetnem drsanju

Danes popoldne se je ob rekordni udeležbi pričela borba za naslove državnih prvakov v umetnem drsanju

Ljubljana 20. januarja Danes popoldne se je pričela na drsil-sku SK Ilirije pod Cokinovim gradom tek-movanje za državno prvenstvo v umetnem drsanju, ki je poteklo v pravem snežnem meteu, kar je nekoliko oviralo tekmoval-ce. Treba je reči, da je bilo to po številu udeležencev največje državno prvenstvo, ki je trajalo od 15. do 18.30 in so morali sodniki pospešiti tempo, da je bila pri-rediv pred večerom končana. Zelo velika udeležba je bila pri juniorjih, kjer so star-tali zlasti Zagrebčani in tudi Celjani, ki so prevladovali Ilirija trenutno nima pravega naraščaja v juniorjih deloma na to, a oje juniorje nomenoma plašala vr-zel in s tem prijetna tudi tekmovalce au-gih klubov. Borba seniorjev pa je bila se-veda izključno domača zadeva, prav tako seniori, in razlika je bila tako odlična, da bo potrebno še mnogo, mnogo časa, predno nas bodo tu dohiteli.

Po današnjem tekmovalnih v obveznih likih vodita pri juniorjih Zagrebčana škrtič in Herzig, ki jima sledi Celjan Pre-singer. Med vsemi tremi pa je tako tesna razlika, da ni mogoče reči kaj gotovega

gleda jutrišnjega zmagovalca. Mladi Ilir-jan Rozman, ki je obvezne like drsal se-le tri dni, se je dobro afirmiral in precej obeta.

Tudi pri juniorkah vodi trenutno Zagreb-čanka Gombač, a tesno ji je za petami Cel-janka Sernečeva, nato Ilirijanka Finčeva. Med vsemi tremi pa je prav neznačna razlika. Tudi tu ni sigurno da bo Gombačeva po jutrišnjem tekmovalju še prva.

Pri seniorkah je bila zanimiva borba med Palmetovo in Shellovo. Vsi strokov-njaki so se čudili, kako je Shellova od lani naprečovala v obveznih likih, v primeri z zadnjim prvenstvom res znatno tako da ima Palmetova prav resno konkurent-ko.

Tekmovanje seniorjev pa je bila nekako »domača zadeva«, tudi glede izvajanja. Vi-deti je bilo, da se seniorji, ki so bili sicer po svojem znanju daleč pred ostalimi, ni-so preveč potrudili. Thuma sicer vodi pred Bibrom in Betetom, a tudi tu je med vsemi tremi prav majhna razlika. Ka-ža, da se vsi trije premalo vezljali obvezne li-ke, kar je temelj vsega umetnega drsanja, šola in samo šola rodi mojstre!

Prvenstvo LZSP v norveški kombinaciji

LZSP razpisuje podvezno prvenstvo v klasični kombinaciji, in v samostoinem teku ter skokih. Tekmovanje je oddano smučkem odseku SPD v Zagorju in bo za seniorje in juniorje.

Program: V soboto 27. t. m. ob 13. v Sokolskem domu zbranje nastopnih šte-vilk. Ob 15. start k seniorskemu teku na 15 km. Nato start k juniorskemu teku na 8 km. V nedeljo 28. t. m. ob 10. na za-gorski skakalnici skoki za kombinacijo. Ob 13. propagandni skoki na isti skakal-nici (Samostojni skoki).

Ob 16. v Sokolskem domu razglasitev rezultatov in razdelitev daril.

Pogoji: V konkurenji morejo nastopiti samo tekmovalci v LZSP včlanjenih klub-ov.

Tekmovalo se bo za prvenstvo v kombi-naciji kakor v vsaki posamezni disciplini. Prijava je treba poslati najkasneje do so-bote 27. t. m. do oddane Smučskemu odseku SPD v Zagorju. Vsakdo tekmuje na last-no oddevovalno.

Darila: Prva trojica v vsaki disciplini kakor v kombinaciji in to seniorji ter ju-niorji, bo nagradena s častnimi darili. Prvak v kombinaciji bo eventuelno prejel pokal. Trije najboljši tekmovalci izven ljubljanskih klubov, članov LZSP bodo prejeli diplome.

»Še nas je!«

Spiltski »Noročni listi, ki ga urejuje drugi po predsednik JNS dr. Grga Ang'e-linovič objavlja

Knežji par je spoznal hrvatsko podeželje

O priliki svojega tridnevnega bivanja v Zagrebu je bilo omogočeno Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in knežinji Olgji spoznati tudi hrvatsko podeželje. Bili so prirejani izleti v nekatere lepe okoliške kraje in povsod je bil knežji par deležen izrazov odkritosrčne ljubezni in spoštovanja kmečkega prebivalstva. Od blizu in daleč so prihajali kmetje in kmetice z otroki, da pozdravijo odlična gosta. Posebno prisrčen je bil sprejem v Kupincu, kamor je podpredsednik vlade g. dr. Vlado Maček povabil knežji par na svoje vzorno urejeno posestvo. Naši dve silni kažeta, kako je g. dr. Maček sprejel pred svojo domačijo oba visoka gosta, ki ju je spremljal ban dr. Šubašić z gospo. Na sliki je videti tudi go. Josipo Mačkovo in njene otroke.

Dva 93 letnika v Poljčanah

Poljčane, sredi januarja Razpis o najstarejših sodobnikih v »Jutru« me je spomnil moža visoke rasti, ki ga srečujemo skoraj vsak dan, ko koraka po opravih iz kakih 4 km oddaljenih Laž v Poljčane in nazaj. Je to lesni trgovec Filip Šproger. O njem vsi vedo, da je najstarejši možak tod okrog Ob cesti, kjer je bila nekoč gostilna in trgovina, je nje-

gov dom. Filip Šproger se je rodil leta 1847., leto prej, ko je nastopil cesar Franc Jožef, kakor je sam dejal. Steje torej 93 let. Po fotografiranju, za kar si je nadel nedeljski klobuk in suknjo, smo sedli k peči in razgovor je tekel lagodno. Mož ima izredno svež spomin in je tudi sicer trden kakor grča.

»Moji kumarati,« je začel, »s katerimi sem bil skupaj pri vojakih, so že vsi pod zemljo. Poročen sem bil leto manj kakor šestdeset let. Od osmih otrok jih živi še šest, trije so v Nemčiji, trije pa doma, en sin mi je umrl v Ameriki, eden pa je padel in vojni, ko je plezal na neko pečino po planici. Vsi so poženjeni in imajo dosti otrok, ki pa so po svetu in zato vseh vnukov niti ne poznam. Očetu je bilo 80 let, materi pa 87 let, ko sta umrla. Otroci nas je bilo četrto, so razen mene že vsi pomrli, še ne dolgo sestra Mica, stara 87 let.«

Doma je s Prihove in se še prav dobro spominja, kako ga je bil birmal pokojni škof Anton Martin Slomšek. Dvajset let star se je kot kmečki sin oženil in se nastanil najprej v Luščki vasi, kjer je bil dve leti, 70 let pa je že v Spodnjih Lažah, v hiši, ki jo je postavil sam. Zgradil je razen te še 14 hiš in jih potem prodal dalje.

»In kako ste kaj živeli, da ste ućakali tako starost.«

»Kadil nisem nikdar, razen pri vojakih, pa še tam samo na videz, da sem dobil tobak, ki sem ga prodal dalje. Imam pač trgovsko žilico. No, vojaška služba takrat ni bila huda. Ker sem bil oženjen sem služil samo tri mesece pri brambovcih, ki so bili prav tisti čas ustanovljeni. Rekli so nam krompirjevci in nismo imeli nobene veljave. Zganja, vam rečem res da nisem pil in ga tudi danes ne, vina pa se nisem branil in se ga tudi danes ne. Seveda pa nismo pili šumnice, ker je takrat pri nas še ni bilo.«

»In kam ste hodili v šolo?«

»Nikam, saj je nadležno, sije se, »ker prave šole takrat pri nas ni bilo. Le ob petkih in sobotah smo hodili h kaplanu učiti se krščanskega nauka. Venar znani pisati in brati še danes. Naučil sem se deloma sam, deloma pa od brata, ki je hodil v šolo v Slovensko Bistrico. Pa tega ni treba v liste dati, mi ni, da bi se postavjal.«

Najbolj ga je veselila lesna trgovina, ki je danes ni opustil.

»Prodajal sem takrat ladijski les v Trst, smreke so bile po 20 in in še čez. Danes imam trgovske zveze s Celjem in Majperk, kamor pravljam kostanjev les. Se ne davi, ponekdaj sem naložil vagon in drugi ponedeljek spet enega.«

»Sami so se pretekli teden v gozdu napravili tri klastre drv,« je ponosno pripomnil vnuk.

»Ja, bili so dobri časi, pa tudi slabši, kakor danes. Večkrat se je pripetilo, da smo morali prodati po dva, tri prešičke, da smo plačali štibro. Hudo je bilo, kadar nas je zajela voda, kajti tudi takrat so bile v

Vzgojimo narodno zavedno mladino!

Vzgojitelj na deželi o pogubnih vplivih na mladino

Naša slovenska šola odrasla, zlasti kmečka mladina je po izstopu iz šole prepuščena večidel sama sebi. Z izstopom iz šole izgubi šola vpliv do nje; domača vzgoja, oziroma vzgoja staršev popušča, zlasti pri fantih, ki se hočejo čimprej osamosvojiti in postati fantje in pravem pomenu besede. Zato se prav radi ravna po zgledu odraslih mladeničev. Začno zahajati v družbo, ki najde največ zabave in veselja v gostilni pri polnih litrih vina ali celo pri žgani pijanci.

Prvi korak mladeniča v gostilno, je vstop na slaba pota in v pijančevanje. S tem korakom izgubi mladenič vse, kar bi ga vodilo k dobremu in plemenitemu. Izgiba se pošteno družbe, ker mu je predogledna in najde utuhe svojih mladeniških izgraničitev in v pijanci in razuzdanosti, ki ponižuje dostojanstvo človeka. V ponos si šteje, če je pijan in če more razgrajati in se celo pretepati. Tako ni čudno, da je še vedno toliko tepežev po naši lepi domovini, in da pogosto čitamo o pobojih in ubojih in da vidimo toliko pijanih mladih ljudi.

Daleč je že privedlo pijančevanje našo, zlasti kmečko mladino. Dasi nočemo to žalostno dejstvo poplostiti, ker se še dobi med mladino dobri in trezni mladeniči, vendar se je ljudska podivjanost že toliko razširila, da mora vsakdo, ki mu je bodočnost našega naroda kolikšak pri srcu, z nezaupanjem gledati v bodočnost našega naroda, če pojde tak. dalje.

Kako daleč je že pripeljalo pijančevanje našo mladino, kako velika je podivjanost sicer dobrega ljudstva, smo imeli priliko videti preteklo jesen. Ni lepo, da moramo pisati o tem, a to so tako žalostna dejstva, da ne moremo molče preiti njih, ker ne moremo olepšati tega kar se lepšati ne da in tudi ne sme, če hočemo da se ognemo še hujšemu zlu. Če hočemo poskati božne rane na narodnem telesu, ki razjedajo zdravo življenje naroda, moramo pač poskati vzroke, ki so vir bolezni.

Večina šoli odrasle mladine nima spretne in dobrega vodstva, ki bi jo pripravljalo za vstop v resno življenje. Pa so se mnogi drugi vzroki, ki nikakor ne morejo na mladino vzgojno vplivati. Med narodom se je razpaslo krubohorstvo, hinavščina slavi svoje triume, neznanost se plezuje. Mladina, ki ima bistro oko za vse, opazuje to, si tolmači po svoje in išče utuhe in zabave pri vinu. Vso dobro našega življenja v uedinjeni Jugoslaviji ni slišala naša mladina mnogo vzgojnega, tega kar bi jo napeljavalo k resnemu mišljenju za lastno bodočnost, niti za boljše bodočnost naroda in države. Politične strasti medsebojne nekrivavega klanja in napadanja, zatiranje značaja, zlasti v zadnji dobi itd. je tako kvarno vplivalo na našo mladino, da je podivjanost stev neplemenite setve.

Dravinjski dolini hude povodnji. Takrat smo bili ubogi. Leta 1875 je bila taka toča, da je razbilo opeko na strehi in vinogradi tri leta niso rodili. Leta 1866. pa je ponorela skoraj vsa vas.«

Cepprav mož ni hodil v šolo, je bil sposoben zaradi bistrega duha za vsak posel. Bil je dvanaest let župan v takratni občini Gornje Laže trideset let pa je bil sodni cenilec. Še si kupi vsako nedeljo časopise, čita in se zanima za vse svetovne dogodke. »P sebnio jih zanima politika,« je pripomnil vnuk.

Za seboj nima nobene hude bolezni. Moža prožnega koraka poznajo štirje okrajni narokrog. Prav to, da je bil vedno na svežem zraku, v gozdu in na njivi, mu je pripomnilo k tako lepi starosti. Hodi še vedno brez palice, orje in kosi še vse sam, tega dela ne prepusti nikomur drugemu. Je popolnoma samostojen ter je ostal družini še v tako visokih letih v oporo. Želimu mu, da tak ostane še naprej in ko bomo spet pisali o stoletnikih naj bo on med prvimi, ki mu bomo lahko čestitali, kakor mu prav iz srca k njegovi lepi starosti in trdnosti čestitamo danes.

Ko sem se poslovlil od prijazne družine, so mi povedali, da živi streljaj od njih (pokazali so mi še dimnik strehe) na gričku ženica, ki bo menda iste starosti. Pa stopimo še tja!

Ob čaši vina se nam je kmalu razvesel

Ozrmo se nekoliko na delovanje naših narodnih in kulturnih društev, ki imajo v svojem programu nacionalno vzgojo naroda, vzgojo značaja, kreposti duha in telesa. Tem društvom prednjači zlasti naše Sokolstvo, ki se trudi, da zbere v svoji aredi vso našo narodno mladino, da jo vzgoji v pravem narodnem duhu, v ljubezni do države, kralja in domovine, v vestnem izvrševanju stanovskih dolžnosti, kjer si mladina utrjuje telo in krepi duha. In ravno viteško sokolstvo, ki bi ga moralo celotno narodno občinstvo podpirati gmočno in moralno pa vplivati na mladino, da bi vstopala v sokolske vrste in oblikovala sokolsko telovadnico, prav to sokolstvo je tarča, v katero streljajo z najtežjimi topovi sovražstva, preganjajo idealne sokolske delavce, onemogočajo uspešno sokolsko vzgojo — in to celo od tam, od koder bi se morala v prvi vrsti razširjati blagodejna ljubezen.

Naša mladina vidi to, čuti to na sebi. Izgiba se sokolske telovadnice in drugih sorodnih društev, ki so istotako podvrže-

na sovražnim napadom, hinavščine igrati nočijo, tako jim preostaja edina pot, kjer išče zabave in utuhe — v gostilno, k vinu in žganju.

Dvanaesta ura bilje, da to spregledamo. Zadnji čas je, da se zavemo resnosti časa, da odvrnemo mladino od pogubnega pijančevanja ter da napotimo našo narodno mladino v društva, kjer se morajo v najboljšem smislu vzgajati v narodnem in državnem duhu, v ljubezni do kralja in domovine, kjer se utrjuje tudi značaj, da postanejo trezni misleči in kos težavnim življenjskim vprašanjem.

Pretekla jesen je nazorno pokazala, kakšna je sokolska vzgoja kako umejo in znajo pravi in disciplinirani Sokoli vršiti svoje človeške in tudi državljanske dolžnosti. To more biti Sokolstvu le v ponos in tudi v prijetno zavest, da je sokolska vzgoja prava življenjska in državljanska vzgoja. Zato bi morala biti dolžnost vsakega zavezanca Jugoslavana da po svojih močeh zatira pijančevanje in v njim združeno podivjanost, da napoti našo narodno in zapeljano slovensko mladino v sokolske vrste. Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi!

Vzgojitelj z dežele

Tudi Kenetov oče je bil pri Kraljevem Gradcu

Nenavadna duševna svežost 96 letnega Slovenca

Brežice, v januarju Ob robu pešpoti, ki vodi na brežiško postajo, stoji čedna hišica, v kateri živi že mnogo časa 96letni Martin Kene s svojo 30 let mlajšo življenjsko družico Marijo. Dnevno gre mimo hišice truma ljudi, a zelo malo jih je, ki vedo, da prebiva v njej najstarejši brežiški oćak.

Zglasil sem se te dni pri njem in ves vesel me je sprejel, ležal na snežnobeli postelji s čepico na glavi.

»Hvala Vam, da ste prišli,« mi je dejal »Čital sem v listih o mojih vrstnikih in zelo sem si želel, da bi se med skupino najstarejših omenilo tudi moje ime, da bi tako prvič in poslednjič v zimi svoja življenja čital svoje ime v časopisu, ki ga tako rad prebiram. Mnogo sem prestal na svetu in 10 t. m je bilo že 10 let kar sem moral ležati v posteljo in se nisem več dvignil iz nje. Po poslednjem največjem furežu 10. decembra 1930 ko sva z ženko zaklala 300 kg težkega prašiča sem moral zaradi slabosti leči. Čez nekaj let sta se mi pričeli sušiti obe nogi, kmalu za tem pa leva roka. Prsti rok so se mi pokrčili in danes imam noge in levo roko tanke kakor otrok. Ne samo, da zaradi okrnjenosti nog ne morem na nje stopiti, še manj pa hoditi, tudi sedeti ne morem na postelji. Zena Mica je zelo dobra in ves čas mi zelo lepo střeže. Nimam prav nobenih dohodkov, hišo z vrto pa sem podaril sedanjemu gospodarju, ki mi namesto kupnine střeži in naju oskrbuje z najpotrebnejšim.«

Seveda sem brž spoznal, da imam opravka z zelo bistrim možem in kar vesel sem

bil, ko mi je na dolgo pripovedoval tako točno o svojem življenju. O svojih in rojstnih podatkih svojih staršev seser in bratov, kakor da čita iz zapiskov. Njegova bistrina me je venomer presenečala in v srce se mi je zasmilil, ko mi je pripovedoval, da ne more s postelje katero bi tako rad zapustil, ali pa vsaj enkrat — polednjic v življenju — napravil kratek izprehod. Živahno je nadaljeval.

»V Pavlovi vasi št 48 pri Pišecah sem se rodil 26. maja 1844. Oče Janez in mati Neža, rojena Knezova, sta me po prvem šolskem letu vzela iz šole ker mi je teklo iz ušes in sem slabo čul. Vendar pa sem se pri bratu Janezu ki je dočkal 83 let, izučil mizarstva in prav lepo pisati in čitati. Prav dobro se spominjam, kakor da je bilo včeraj, da sem moral s par domaćimi fanti odriniti 26. maja 1866 v Maribor, češ, da gremo v vojno. Iz Maribora smo junija istega leta marširali skoraj mesec dni preko Dunaja na češko prusko mejo. Vojna je bila med Avstrijo in Prusko in boril sem se na strani Avstrije. Ker smo imeli slabše orožje, so nas Prusi napodili daleč nazaj in kmalu je bila Avstrija premagana. Ranjen nisem bil, pač pa sem se mnogo prehladil in mi je daleč časa teklo iz noge. S fronte sem šel domov in si v Glogovem brodu kupil posestvo ter se s 35 leti poročil z Nežo Vrtičevo. Poroka je bila na Svetnico 1880. Zena mi je rodila dve deklici, Nežko in Marijo, ki pa sta v starosti 3 do 9 let umrli za davico. Tudi zena mi je leta 1909 umrla in naslednje leto sem se spet poročil s sedanjo ženo

»G. tovo ste dosti mleka pili, da ste še ta ko trdni?«

»Prav gotovo več vina ko mleka. Ko mi je umrla mati, sem bila pol leta stara. Doma smo imeli kravo, pa so mi, kadar sem jokal, vselej dali v mleko namočeno žemljo. Tudi takrat sem se hudo drla, ko so ležali mati na parah. Ležala sem sama v izbi v zibki. Pa je prišel nek berač in dejal očetu: »Kaj pa ste dali deklečetu, da tako joče?« In ko je videl, da imam v mleku namočeno žemljo, je sodil: Vina in kruha ji dajte pa bo koj mirna. Škoda zanjo, to

ALI KASIJATE vsled prehlada?
PUHLMANN-ov ČAJ
lahko prepreči kašelj, razkroja sluz in ublažuje kašelj.
Dobiva se v vseh lekarnah. — Originalni zavitek od 125 g Din 37.—
Ogl. reg. br. 1503/1936

Marijo, rojeno Erhatičevo, S slednjo, ki ji je danes 68 let, sem poročil 30 let, ravno toliko, kakor s prvo ženo. V naši ro. b. ni so večinoma vsi ućakali prav lepo starost. Oče je umrl s 84 leti, mati s 76, brat Janez s 83, sestra Mica z 89, sestra Neža pa s 101 letom. Najbolj pa se je doslej oćezal praded Tomaž Kene, ki je dočkal nič manj ko 107 let. Mogoče ga bom tudi jaz posnemal. Če bo božja volja, si pravim vedno, naj živim še dolgo, če pa ne, pa naj me odnese še jutri v hladni grob. Nikoli pa si nisem želel smrti, tudi sedaj ne. Na splošno sem zdrav. Posebno odporno in zdravo mi je srce, to pa morda zato, ker sem bil vse življenje zmiren v pijači in jelu in nikdar nisem kadil. Vse življenje in ves prosti čas sem posvetil le mizarstvu in delal neutrudljivo do 86 leta.«

»Ali ste že čuli, gospod,« me je živo vprašal — »da se nekateremu staremu človeku povrne vid? Pri delu sem vslej potreboval dvojce vrst očal in sicer ene za delo od blizu, druge pa za daljavo. Pred kakimi desetimi leti pa sem ugotovil, da uporabljam očala, kjer manjka eno steklo. Odložil sem jih in na veliko začudenje ugotovil, da vidim dobro brez njih. Od tedaj dalje očal nisem več nosil in danes vidim zelo dobro. Ni tako drobneža tiska, da bi ga ne mogel prebrati brez očal. Torej se mi je po 86letnem življenju povrnil vid! Se danes čitam ves dan dnevno časopise in molitvenik in najbolj me zanimajo politični dogodki po svetu in sedanja vojna vihra v Evropi.«

Na Vinkov god se ženijo ptice

Sv. Vincenc goduje 22. januarja in se na njegov god ženijo ptice, a le na štajerskem in Koroškem, ptički na kranjskem pa so z Vinkom sperti; zato se ženijo šele na god sv. Valentina 14. februarja in nekateri še pozneje na Gregorijevo, to je 12. marca. Je že tako, da se tudi ptice ne morejo zediniti, da bi se veseli ves ptičji rod določenega dne. Morda pa upoštevajo tudi staro nasprotnost med štajersko in kranjsko in so lokalni rododolbi.

V Dravski dolini se na Vinkov god glede na ptičjo ženitev nihče ne poroči. Kdor pa se le spozabi in stopi tega dne tudi sam v zakon, mu ptiči odnesejo vso zakonsko srečo.

Na ptičjem ženitovanju, ki je tega dne v vsakem grmu tudi ne primanjkuje jedi, če že ni pijače. Tako opominjajo matere otroke, naj tega dne iščejo po grmovju ptičjo pogao.

Vse kaže, da letošnje ptičje ženitovanje ne bo kaj pridno. Sneg in mraz kalita tudi tem dvočlenim zakonskim srečam. Vreme, ki nagaja ptičem ob svatbi, prav tako vinogradnikom slabo prerokuje. Prekmurci ve za gotovo, da bo le tedaj dosti vina, če so se na Vinkovo naredile mlake ob cesti. Tudi sonce mora ta dan sijati, da bo dobra trgave. Enako pravijo Belokrajci in še bolj določno ocenijo vreme tega dne: »Če je tega dne toplo vreme, bo dobro vino, če je pa mlačno, pa bo vina srednje.« Če od strehe kapa, bo mnogo vina, če ne, pa nič, pravijo naši Kičani.

Vse kaže torej tudi na to, da na Vinkovo ptički svatujejo tudi zimi. V Belokrajni nese tega dne gospodar v vinograd kos božičnika, ki ga je prihranil za ta dan in izza božiča. Dar položi na tla in obreže nekaj trt.

Ker se ptičje ženitovanje prav nič ne razločuje od našega, bodo skorajda tudi ptički barantali, kaj se naj zapiše njemu in kaj nje, in ptička bo naštevala, kaj je vse prinesla: »Ona prinese svoje lastne dote tri ordre šmarne krote, pehar filozofskih luščin, pet funtov jezevih bodic, dva papirnata cekina, dva prava soda vina, prazno mošnjo petic, zabjega masla, pet hrobric, dve žimnati motovili, skokice brez stevila, togote poln mešček, en gadov jezik, nekaj lističe modrosti, nekaj ženskih slabosti, iz železa prsten zlat, debel golšast vrat, brejro gos, debele žnablje, krmežljave oči in še druge reči.«

Pa bo ženin zapisal v ženitovanjsko pismo nevesti ptici: »En vinograd tam v Riženskem mestu, lepo lastnino tam za Kurjo dolino in zelnik, ki ga je dedoval za očetom.«

Ženitev pa opravi na Vinkovo le ptice in ptičji pevci in ne velja ona: Čuk se je oženil, sova ga je vzela ...

V. M.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

bo eno čedno deklinče. In tako se je zgodilo. Odslej sem dobivala vino namesto mleka. Še pred letom sem shodila. Ko sem bila že večja, sem očeta kdaj pa kdaj sama prosila za vino.«

»In zdaj še kaj pijete?«

»Pijem, če imam, če ne, pa ne. Brez vina je lahko, brez kruha pa ne. Sicer pa je bilo prej bolj težko za vino. Danes ga je dosti, pa ga nihče ne kupi. Toda povem vam, pijanka nisem bila nikoli. Tudi v šoli sem se dobro učila. Hodilh smo takrat v Loče dva dni večerko (popoldne) in dva dni predpoldnem. V šolo sem hodila štiri leta. Imeli smo take bukvice, kjer je bilo pol slovenskega, pol nemškega. Kdor je bil priden, se je tudi po nemško lahko prav dobro naučil, slovensko pa tak.«

Ko so postavljali na Boču razgledni stolp, je bila še šla do stolpa.

»Gor nisem šla, pač pa sem se vsedla na stopnico,« je živahno razlagala. »Potem sva šli s hčerko še h Krazncu pod vejo, ker je bilo vino bolj poceni in sva se prav dobro imeli.«

Pri Miklavžu pa sta bili s hčerjo še pred tremi leti in še danes bi bila prej zgoraj, kakor marsikatera mlada. Tudi mi smo toga mnenja, kakor je dejal sin. »Gotovo bodo ućakali mati še 100 let, če jih ne bo kaj prišlo.« Zato želimo naši Micki še mnogo zdravja in veselja.

lka.

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

T. K. — Lj. — Uredba o odpisu davčnih zaostankov, izkazanih konec leta 1937 je izšla 28. decembra 1939 ter je stopila tudi s tem dnem v veljavo. Pravilnik za izvrševanje te uredbe pa doslej po naši vednosti še ni bil objavljen. V smislu § 1. te uredbe je finančni minister pooblaščen, da sme na prejšnjo interesovno odpisati davčne zaostanke, ki so izkazani konec leta 1937., če bi izterjava teh zaostankov pomenila gospodarski propad dolžnika. Od davčnih zaostankov konec leta 1937 se morajo predhodno odbiti vplačila v 3% nih obveznicah za likvidacijo kmetskih dolgov, opravljena v letih 1933 in 1939, kar v Vašem primeru brez dvoma ne prihaja v poštev, od davčnega zaostanka pa tudi še odpisi in vplačila po uredbi z dne 8. novembra 1935 o izrednem odpisu sorazmernega dela zaradi plačila še ne dosepelega davčnega dolga ob koncu 1. 1932., kolikor to že ni izvršeno v davčnih glavnih knjigah. Z odplačili, opravljenimi v letih 1933 in 1939, se znižuje predpis v teh letih, vplačila nad tem davčnim predpisom pa se vzamejo na račun dolga iz prejšnjih let. Odpis pa ni dopusten, če na prednji način ugotovljeni zaostanek ni večji od enoletnega zneska davčnega predpisa za leto 1938. Ta uredba se nanaša tudi na odpis takih in kazni za davčna in takšna kazniva dejanja ob koncu leta 1937. oz. 1939. Prošnje za odpis se morajo vložiti v treh mesecih, računajoč od 22. decembra 1939. dalje. Prošnje in vse priloge, ki veljajo za kmetovalce in so kot taki oproščeni plačevanja zgradarine, malih obrtnikov, ki plačujejo pridobitno in pavšalnih zneskih, kakor tudi oseb, katerih davčni predpis v letu 1939, ni znašal več kot 200 din, so oproščene plačila takse. Izrečno pripominjamo, da se na podstavi te uredbe ne more odpisati zaostanek skupnega davka, splošnega davka na poslovni promet in davka na luksuz tistim davčnim zavezancem, katerim se odmerja davek po § 6. zakona o skupnem davku na poslovni promet (skupni davek po knjigi opravljenega prometa).

M. J. — B. B. — Izvršujete malo krojaško obrt ter si vzamete, kadar imate kaj več dela, za krajšo dobo pomočnika. Ta je pri vas celotno leto samo nekaj mesecev. Ali morate plačevati zanj kak davek? — Za pomočnika morate plačevati v smislu zakona o službenih davekih za ponavljanje se prejemke in ponavljanje se koristi po posebni lestvici (na tedenski ali mesečni dohodek z 1%-nim ddi, doprinosom od kosmatih dohodkov, ki so zavezani uslužbenemu davku). Ker nam ni znano, koliko plačujete dotičnemu pomočniku na teden oz. na mesec, Vam tudi ne moremo sporočiti davčnega predpisa. Javite se priložni pri davčni upravi v R.!

Lj. — Glede odpisa davčnih zaostankov konec leta 1937 vzemite na znanje naše prednje pojasnilo pod značko T. K. — Lj.!

E. K. — 2. — Ste blivi trgovec, a ne izvršujete več trgovskega obrata. Imate hišo in posestvo ter se bavite sedaj samo s kmetijstvom, vsled česar ste kot kmetovalec na delu oproščeni zgradarine in plačujete samo zemljiški davek. Proti malenkostnemu mesečnemu honorarju in proviziji se Vam nudi zastopstvo neke zavarovalne družbe. Vprašujete nas, ali bi morali plačevati zgradarino v primeru, če to zastopstvo sprejmete. — Za kmetovalca, ki je sicer v smislu točke 15. čl. 32. zak. o neposrednih davkih oproščena zgradarine, se ne smatra tisti, ki se bavi trajno s trgovino, industrijo, obrtom ali drugim pridobitnim poslovanjem, odnosno tisti, ki ima dohodek iz razporejene stalne javne ali privatne službe. Zavarovalno torej prevzimate zastopstvo zavarovalne družbe, boste izgubili pravico do oprostitve zgradarine.

K. K. — Čuli ste, da zahteva uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, ki se porablja od 1. t. m. dalje nalaga umetnikom posebno davčno breme, česar pa ne morete verjeti, ker doslej te osebe na Vaši vednosti niso bile obdavčene. Kaj je na tem resnice? — Po točki 4. čl. 46. zak. o neposrednih davkih so se doslej pridobitno obrščali poklici književnikov, umetnikov in novinarjev, če so se izkazovali kot netrženjski poklici in z službo, ki ni zadostila za njih vzdrževanje § 9. nove uredbe pa je to zakonsko dolžnost sponorenil v tem smislu, da se obrščajo plačevanja pridobitne samo politični, literarni, književni, skladateljski, ostali umetniki in književniki glede dohodkov od njih osnovnih umetniških in znanstvenih proizvodov. Kolikor ne presegajo ti dohodki 20.000 din na leto.

Rentniš. — Na Vaše obsežno pismo Vam navajamo dolžna nove uredbe, po kateri znesek rentnišarja davčne osnove tudi na obresti od izdatnih vrednostnih papirjev ne pride na to, ali se izplačilo z odločeno kumonom ali kako drugače, ter na obresti od donosnih zvezkov, predstavi pri donosnih zavodih na obrestovanje. Pravilnik, ki vsebuje nove uredbe, doslej še nismo imeli prilike proučiti.

Pravna

I. B. L. Na knjižico ste pisali, da razne življenjske potrebščine stranki, ki uživa rodbinsko pokojnino po svojem očetu in ima skrbeti za enega otroka. Kako bi prišli do plačila terjatve. — Terjatev morate proti dolžniku izročiti, če Vam ne plača kljub opominu zlopa. Ko bo sodba izvršljiva, bi mogli zoper njo predlagati izvršbo na pokojninske prejemke, toda le na 1/3 teh prejemkov, tako da mora dolžnik ostati mesečno Din 500.— popolnoma prostih. Če tudi ima dolžnik skrbeti za otroka, se ta znesek, ki mora ostati izvršbe prost, ne povzra njej v prid.

Branka. — Javite Vaš polni naslov, da Vam odgovorimo pisмено, ker je stvar zasebnega značaja.

I. B. L. Dr. Zvezljanec. — Če po 18 mesecih niste dobili rešitve na prošnjo za državljanstvo, morete polzevedeti vzroke, zakaj ni bila rešena le potem urada, pri katerem ste prošnjo vložili. Mi nikakor ne moremo domnevati, zakaj se Vam je rešitev zavrnila.

E. S. B. Zvezljanec. — Mapa in kupa na pogodbo jasno kažejo, da ste lastnik gozda, ki si ga lasti Vaš sosed. — Četudi očitno niso doslej bili Vam vrnili sosed iz Vašega gozda odplačana drevesa, niti niste uspeli s tožbo radi motenja posesti, ste še vedno uravnili braniti svoje lastnino. Zoper sosedja boste morali vložiti tožbo in zahtevati, da Vam prizna Vašo pravico do gozda. Tudi boste smeli v leti tožbi zahtevati plačilo za prejšnji stan.

oz. povračilo škode, ki Vam je bila povzročena vsled njegovega izsekanja. Če je sosed faktično tekem več let kaj posekal v Vašem gozdu, še ni mogel priposestvovati Vaše zemlje, ako je to delal skrivaj in ni mogel vedeti, da seka v tujem gozdu. Ako menite, da sosedu ne bo možno dokazati pravega priposestvovanja, bo moralo biti Vašemu tožbenemu zahtevku po pravici ugodeno. Tožbo morete vložiti potom odvetniku ali pa jo dati na uradni dan pri sodišču na zapisnik.

»Upokojenec. Ali bi imela Vaša gospodinja v primeru, da jo poročite, večje pravice do Vaše zapuščine, kot pa po Vaši spisanosti poslednji volji. — Ker ste s poslednjo voljo določili svoji gospodnji rento užitek hišice in tudi denarni vsoto ter ji že podarili potrebno pohištvo in kuhinjsko opremo, ne bi mogla tudi po Vaši smrti iz zapuščine dobiti več, kolikor ste ji pa že naklonili. Zena nima pravice na njeni delež, pač pa pravico do primernega vzdrževanja iz zapuščine, če nima drugih sredstev. Če ste napisali oporoko v pravilni obliki, bo morala v celoti obveljati po Vaši smrti tam izrečena Vaša volja, očitno, ker ste vsakemu izmed Vaših otrok naklonili pravičen delež, ki je višji od nujnega deleža.

A. Z. R. Ali more posamezni član korporacije doseči razveljavljanje njenih sklepov. — Čim je izvršeno glasovanje o kakem predlogu na seji korporacije v večini, kot jo predvidevajo pravila, posamezni član ne more zahtevati razveljavljanje dotičnega sklepa. Član korporacije more istotako kot drugi člani ali nečlani postaviti prošnje in predloge za prepuštevje zemljišča ali lesa in odvisi rešitev njegovega predloga istotako od izida glasovanja, ki mora biti objavljeno po veljajočih pravilih. Le v primeru, če to predvidevajo pravila, ki jih proučite, more član izvajati svojo pritožbeno pravico.

C. Z. J. Vred vremenskih neprilik je postal del Vašega najemnega prostora neraben. Ali mora res najemnik na svoje stroške spraviti stvar v rabno stanje. — Predvsem je glede popravil in vzdrževanja v najem vzetih prostorov merodajna med Vami in hišnim lastnikom glede tega sklenjena najemna pogodba. V primeru, da Vam lastnik splošnega hišnega reda sploh ni predložil v proučitev in ga niste odobrili, mora najemodavac — hišni lastnik, po zakonu sam na lastne stroške vzdrževati in najem oddane prostore v rabno, to je v dobrem stanju. Le v primeru, da ste vsled malomarnosti ali nalašč zakrivali poškodbo v dotičnem prostoru, ste dolžni povrniti izvršiti na lastne stroške, oz. plačati lastniku primerno odškodnino.

Zdravniška

P. Z. Moste. Cela leta ste bili običajno zaprti. Pred par meseci ste se prehladili in imate od tega časa drisko. Ta pa takoj mine, ako greste za nekaj časa na deželo. Takoj pa, ko pridete v mesto, dobite ponovno proučev. Kruli vam po želodcu, peha se vam. Boli vas, če pritisnete na želodec. — Ako ne upoštevamo raznih bolezni, katerih glavni znak je proliv, potem je glavni vzrok prolivov obolenje želodca, odnosno raznih drugih trebušnih žlez. Zaenkrat svetujemo, da pijete 1—2 dni samo čaj. Potem pa začetne polagoma jesti razne prikuhe (posebno pire krompir) in sluzaste juhe. Zlasti priporočam kakao in hruskov kompot. Poskusite par dni tudi z jabolčno dieto. Opoldne in zvečer jejte po 1/2 kg naribanih jabol. Ako se ne bi stanje kmalu popravilo, pojdite k zdravniku, odnosno v bolnico zaradi točne preiskave.

E. S. 49 let ste stari in precej rejeni. Pred 2 1/2 mesecema ste preboleli angino. Malo kasneje ste čutili zbadanje v desnih plečih. Kar vas na najbolj moti je to, da se ponoči zbudite oznojeni, z nekako tesnobo v prsih. Bili ste na kliniki pregledani rentgenološko in klinično. Našli so malo oslabele srce in vam predpisali zdravila, po katerih vam je pa še slabše, kot prej. — Vaše težave s strani srca so verjetno posledica prebolele angine, in verjetno začasnega značaja, deloma gredo na račun vaše debelosti. Boletine zadaj v desnih plečih in pa pod desnim rebrom lokom, so lahko odraz obolenja jeter (vnetje, žolčni kamni), ali pa končno tudi posledica zastojne krvi v jetrih zaradi oslabiljenosti srca. Potrebno so torej nadaljnje preiskave. Vsi želji, da vam priporočim tega ali onega zdravnika, iz principelnih razlogov ne morem ustreči.

P. S. Lj. 3-letna hčerka ima na vsaki strani vratu povečane žleze. Sicer je zdrava in primerno razvita. Samo noge v kolenu ima vedno nekako skrčene tudi pri hoji. — Najbolj verjetno se mi zdi, da ima vaša hčerka tkz. skrofulozo. Otroci naj je zlasti pozorni ribje olje in naj bo dosti na soncu. Ako je stanovanje vlažno, morate storiti primerne protukrepe. Glede nog se na daljavo ne morem odločiti, kaj bi bilo. Pelište otroka o priliki k zdravniku.

Skrb: Kot deklica ste verjetno preboleli revmatizem. Kasneje po prvem porodu, vnetje ledvic. Sedaj imate pogosto mravljinčaste roke šumi vam v ušesih. Perilo je neredno, odnosno pojenjuje. Silno ste nervozni. — Na podlagi teh znakov ni pa ugotovitev v bolnici gre verjetno deloma za meno, deloma za povečan krvni pritisk. Svetujem isto, kot so vam svetovali vaši zdravniki. Hrana naj bo čim manj slana in tedensko dvakrat ne uživate drugega kot liter mleka dnevno. Sploh priporočam skrajno zmernost v pogledu hrane. Na ta način vam bo padel krvni pritisk, odnosno se ne bo povečeval. — Glede ostalega priporočam sledeče: Večerja naj bo zgodaj, zmerna in preprosta. Pred spanjem otihranje celega telesa s mrzlo frotirko. Soba naj ne bo zakurjena, ožje ne pretopite. Nadalje priporočam sport in primeren, resen pouk, da ne pride vse skupaj v strast, kar bi sigurno škodilo.

Krista: Pred 5 leti ste imeli zobohol in od takrat ste v lice malo otekli. — Svetujem rentgenološko slikanje dotične celjosti in posvet z zobozdravnikom.

V. K. Doseđanj način vašega zdravljenja je povsem dober in tudi uspešen. Svetujem, da kar nadaljujete s tem načinom. Spomladu pa pojdite, če morete, za nekaj časa v Dobrovo.

Kmetijska

Reja koz
J. S. Tr. Vaše vprašanje zaradi reje koz je tako obširno, da Vam na tem mestu ne moremo odgovoriti na vse, kar ste želeli. Danes smo se omejili v glavnem na nekatere točke, ki Vam prav posebno zanimajo. Prihodnje bomo nadaljevali.

Ni res, da so v naprednih državah popolnoma opustili kozrejere. Nasprotno, v mnogih kulturnih državah se reja teh skromnih in koristnih živali celo pospešuje. Ker Vas zanima, koliko mleka daje koza, in ker menite, da nikjer ne vadijo računa o pridobljeni količini kozjega mleka, Vam postrežemo s temi-le podatki. Veterinarska poliklasna in kontrolna postaja v Brnu je izvedla pred par leti kontrolno molžo pri kozah. Ugotovili so, da znaša povprečna količina mleka od 73 kontroliranih koz 882,6 kg mleka na glavo. Mleko je imelo 3,47% tolašce. Najvišja mlečnost je bila 1440,9 kg s 3,42% tolašce. V Nemčiji so izvršili kontrolo pri 261 kozah. Najvišja množina mleka je bila 1143 kg. Povprečna pa 650 kg mleka. Svetovni rekord najbolje koze molznice je znašal 2200 kg mleka.

V Češkoslovaški so redili pred par leti 1.083.603 koz. Izračunali so, da daje reja koz samo z mlekom nad pol milijarde čeških kron dohodka.

Med najboljšje koze pasme prištevamo samsko kozo. Dorastla koza samske pasme tehtta 50—70 kg, kozel pa doseže tudi nad 100 kg.

Jejša ali jesen

P. S. Dob. Glede na Vaš popis smo mnenja, da bo jesen na takem zemljišču še bolj uspeval kakor jejša. Jesenu prijajo taka tla, za jejšo bo znabitno presušeno. Naj Vas ne moti onih par ješ, ki tamkaj dobro rastejo. To še vedno ni dokaz, da bi kaj drugega ne uspevalo. Jesenu les v vsakem pogledu nadkriljuje vrednost ješe. Jesen se zelo dobro obdeli in služi v razne namene. Zaradi tega je veliko dražji kot jejša.

Topol ali jagnet bi tudi dobro zrastle na takem zemljišču, vendar Vam priporočamo, da poskusite s jesenom.

Neelastična koža

Št. 115. Imate 8 let staro kravo, kateri se prijema koža na hrbtu in proti rebrom mesa, tako da je neelastična. Masiranje z lastno vodo ni pomagalo.

Bolezen, ki jo navajate, se imenuje »ovčič« in je verjetno posledica prehlaja, nekako revmatično obolenje. Pomagali si boste proti njej res z masiranjem, vendar lastna voda ne zadostuje. Pač pa zmešajte navadnega olja in octa (octa naj bo več kot olja) ter s to mešanico dobro zmočite kravo po hrbtu in rebrih. Nato kravo masirajte s slamo. Najbolje je, da sta pri tem dva človeka, ki masirata vsak eno stran in sicer istočasno. Ko se diaka posuši, jo polijte spet z mešanico in masirajte. Masiranje ponovite parkrat dnevno in koža bo kmalu postala spet elastična.

Mešanje vina

S. P. D. Kr. Vino lahko pretočite takoj, pretakanje pa izvršite tako, da bo prišlo vino čim bolj v dotik z zrakom. Če ga po pretakanju zmešate s starim vinom, vam to seveda ne bo tako stanovito, vendar pa za takojšnjo porabo to lahko storite. Po pretočenju in zmešanju pa morate še nekaj časa počakati s točenjem, da se vino v sodu umiri in spetije.

ŠAH

Ljubljanski šahovski klub javlja da bo imel svoj redni letni občni zbor v petek, dne 26. t. m. ob 20. v klubiški sobi kavarne »Zvezda«.

Šahovska sekcija UJNZB v Mariboru se je konstituirala kot samo-tojen šahovski klub ter se imenuje odslej »Šahovski klub Vidmar«.

Match za svetovno prvenstvo med dr. Aljehinom in Capablancu se ni odpovedal temveč je po poročilih iz Buenos Airesa za enkrat samo odgojen do julija. Dr. Aljehin je svoje finančne zahteve znatno znižal in zahteva sedaj samo 30.000 argent. pesovov honorarja.

Kakor je »Jutro« že poročalo med telegrami, le Keres zmagal v matchu z dr. Euwejem 11 partijo je sicer dobil dr. Euwe, že v 12. pa je Keres z novo zmago postavil razmerje na 7:5. Naslednja partija le končala remis s čimer je bila Keresu zmaga zagotovljena. Zadnjo partijo je dobil še dr. Euwe, tako da je končno stanje matcha 7 1/2:6 1/2. Kljub nizki razliki je zmaga med bivšim svetovnim prvkom za Keresu velik uspeh in znova potrjuje že splošno priklizen dejstvo, da pač Keres med m'adimi vele mojstri nairesneši kandidat za svetovno prvenstvo. Med Keresom in dr. Euwejem je dogovorjen še tudi revanšni match, vendar šele za prihodnje leto.

DAMSKO — INDIJSKA OP'ABA

Beli: dr. Euwe, **Črni:** Keres.
(9. partija matcha igrana 5. t. m. v Rotterdamu.)

1 d2—d4	Sg8—f6
2 c2—c4	e7—e6
3 Sg1—f3	b7—b6
4 g2—g3	Lc8—b7
5 Lf1—g2	Lf8—e7
6 0—0	0—0
7 Sbl—c3	

Dovoljuje prehitro izenačenje. Vsled tega igrajo navadno sedaj tu najprej 7 b3 ali tudi Dc2. Pa celo Te1 prihaja v poštev.

7 — Sf6 e4!
8 Dd1—c2 Sd4—c3
9 Dc2—c3

Sumljivo je 9 bc3: Črni parira grožnjo Sg3 enostavno z f7—f5 pozneje pa ima izgleda, da koncentrirano napad na slabega kmeta c4.

9 — d7—d6
10 Dc3—c2 d7—f5!
11 Sf3—e1?

Ni verjetno, da bi bilo s to pasivno potezo mogoče kaj doseči. saj beli tudi nčesar ne stori za svoj razvoj. V poštev prihaja 11 b3. Gre pa tudi za kombinacijo 11. d5. e5. 12 Se5: de5. 13 d6 Lg2: 14. de7. De7. 15. Kg2: s približno enako končnico.

11. — Dd8—c8
Naravnost se zdi Lg2: 12. Sg2: Sc6 Sedaj bi bil črni lahko prišel v zadrženo.
12 e2—e4 Sb8—d7
13 d4—d5?

Dovolj enostavno bi bilo 13 ef3: Lg2: 14 Sg2: ef3: 15. Se3 z očitno prednostjo za belega.

13 —	f5—e4
14 Dc2—e4	Sd7—c5
15 De4—e2	Le7—f6
Sicer je b4 premočno.	
16 Lg2—h3	Tf8—e8
17 Lc1—e3	

Grožilo je ed5: Sedaj pa beli grozi do-

biti z Lc5: in nato Le6: kmeta. Črni pa ima še parado:

17. — Dc8—d8 e6:d5!
18. Le3:c5(?) e6:d5!
Te vmesne poteze beli pri vsem svojem načrtu, ki se je začel s 13 potezo, najbrž ni vpošteval. Sedaj pride črni v prednost 19. Lh3—e4+

Seveda ne 19. Le3, d4! itd.
19. — Kg8—h8
20. Ta1—d1
Na 20. La3 odloči De7, 21. cd5: Ld5: Črni je pač vsekakor dobil kmeta.

20. — d6:c5
21. Se1—g2
Ce 21. cd5: potem Lb2: 22. Db2: Te6: 21. — d5—d4
Mogočen prost kmet, pa še dva lovca morajo črnemu prinesiti zmago.

22. f2—f4 d4—d3!!
Začetek krasne, korektno in odločilne kombinacije. Seveda pa je bila partija tudi že na druge načine dobljena.

23. Td1:d3 Dd8:d3!!
Črni je pravilno izračunal, da bosta tu trdnjava in lovec močnejša nego dama. Oba črna lovca sta izredno močna, bele figure na kraljevem krilu stoje neokretno. Črni lahko s trdnjavo napade na e-liniji: vse to daje možnost za odločilni napad na belega kralja.

24. De2:d3 Lf6—d4+
25. Tf1—f2
Seveda ne gre niti 25. Se3, Te6: itd., niti 25. Kh1, Te6:, z neuporabljivo grožnjo Ta8 in Te2.

25. — Te8:e6
26. Kg1—f1
Beli se ne more prav rešiti grožnje na e-liniji.

26. — Ta8—e8!
Pravilno ceni črni, da je tu lovec močnejši nego bela trdnjava, pa ga zato noče menjati. Grozi Lf2: in po Kf2: Te2+ itd. Če igra beli 27. Td2, sledi Le4, 28. Da3. Lf5 in beli mora igrati 29. Td4: da prepreči grožnjo Lh3 itd.

27. f4—f5 Te8—e5
28. f5—f6 g7—f6
Strašna napaka bi bila Lf2: 29. Kf2: Te2+ 30. De2: Te2+, 31. Lg2: 32. f7.

29. Tf2—d2 Lb7—c8!
Tu je to še močnejše nego Lb7—c4—f5.
30. Sg2—f4 Te8—e3
31. Dg3—b1 Te3—f3+
32. Kf1—g2 Tf3:f4!!

Krasen zaključek:
33. g3:f4 Te8—e8+
34. Kg2—f3 Lc8—g4+

bel: se vda
Na 34. Ke4 pride Te8+. 35. Kd3 Lf5 mat oziroma 35. Kd5 Lf3 in mat v naslednji potezi, na 34. Kg2 dobi seveda še Lf5+.

Vasja Pirc.

Novi orehi

Skrit pregovor

DOMOVINA — BRODNIK — ROEIDA — PLAVANJE — GOSPOD — JESENICE — KTALEC — VERSTVO — ZAMUDA — DOHOD — ZABAVA — KLICAJ
Iz vsake besede vzemi en zaporedni črki in sestavi iz njih pregovor.

Dopolnilnica

OK P O O V A D O P E P A

TTDEOLTNAKAST

Namestu črtic vstavi prave črke, pa boš dobil v navpičnih vrstah besede, v srednji vodoravni pa ime in priimek slovenskega pesnika.

Posetnica

S. KUND

ZIRI — ZELENICA

Kaj je ta gospod po poklicu?

Zlogovnica

SIVANKA — LUBADAR — PONOVICE — VODOPAD — ZAMASEK — SOLARICA — POTOVANJE — JEREBIKA
Iz vsake besede vzemi en slog in sestavi iz njih pregovor.

Zamenjalnica

LOPAR
IRENA
KOLAR
STOK
KLADA
NOVEC
TESEN
ATAKA
MARICA
HVALA

Daj besedam nove začetnice, pa dobiš nove besede. Nove črke dajo kraj v Sloveniji.

Med reševalce bo stric Matič razdelil po žrebu vsem lepim knjižnim nagrad. Rešitve je treba poslati do petka na uredništvo »Jutra«, oddelek za uganke.

Štiri orehi predznanje nedelje

Premikanica: Rimini, Krakov, Topola; **Skrit pesnik:** Valentin Vodnik; **Računska uganke:** 3 koli in 4 vrabci; **Skrit pregovor:** Po toči ne pomaga zvoniti.

Med reševalce je razdelil stric Matič po žrebu osem knjižnih nagrad. Dobe jih naslednji:

Nela Bajželj, Petrovgrad, Aleksandrova 41/1, Božica Stbiber, Velike Lašce, Nada Kanceler, Ptuj, Ormoška c. 1. in Vlado Vedenik, dijak, Sv. Pavel pri Prebrodu v Savinjski dolini dobe po en »Jutrova« roman. Ksenija Šetina, dijakinja v Mariboru Tomšičeva c. 8., Valha Mahnik, Hrúšica 125., p. Jesenice na Gorenjskem, Ivica Cviki, Trbovlje I, Loke št. 192 in Lučka Zadrnik, št. Vid n. Ljubljano — Vižmarje 124. dobe po eno knjigo revije »Življenje in svet«.

Štiri orehi zadnje nedelje

Posestnica: Vinogradnik; **Skrit pregovor:** Ne želi drugimi tega, kar tebi ne bi bilo drago; **Premikanica:** Verona, Apatin, Senovo; **Dopolnilnica:** Ali si pravilni narodnosti?; **Sestavilnica:** Tudi slepa kokoš včasih srno najde.

Med reševalce je stric Matič razdelil knjižnih nagrad. Dobe jih naslednji: Petelin Janez, dijak, Notranje Gorice 74 p. Brezovica pri Ljubljani, Marika Ruc Ljubljana, Svetkova 8 in Rina Rodnik dijakinja, Ljubljana, Tyrševa 87. dobe po en »Jutrova« roman.

Dr. Metod Špindler, zdravnik, Juršinci pri Ptuj, šinkovec Eca, Ljubljana, Gospodarska 4/III. in Peterelj Martin, Ljubljana VII., Kavskova cesta št. 26. dobe po eno knjigo revije »Življenje in svet«.

R A D I O

Nedelja, 21. januarja.

Ljubljana 8: Jutrnji pozdrav. — 8.15: Čmečki trio. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. — 9.45: Jerski govor (rav. Jože Jagodica). — 10: Gomorni zvok (plošče). — 10.30: Nedeljski koncert radijskega orkestra. — 12: Pisano polje (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Ruski zekstet in duet harmonik (brata Golob). — 17: Kmet. ura: Zatiranje bolezni in škodljivcev na trti (Vladimir Kuret). — 17.30: Pevski zbor »Zora« s Slov. Javor. — 18.30: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Ob stoletnici muzejskega društva za Slovenijo. (dr. Rajko Ložar). — 19.40: Objave. — 20: Koncert radijskega orkestra. — 21.15: Violinski koncert prof. Jana Slajsa (pri klavirju Ruža Slajsa). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Lahki; nog naskrog (plošče).

Beograd 18.15: Koncert orkestra. 19.40: Narodne pesmi. — 21.50: Operni odlomki. — 22.50: Lahka in

Naša ženska stran

Kako žive žene na češkem

Do usodnih marčnih dni lanskega leta smo ble Jugoslovenke in zlasti Slovenke v živahnih zvezah s češkoslovaškimi ženami, in to tako po osebnih stikih, po vzajemnih kulturnih prireditvah in po skupnih nastopih na mednarodnih ženskih kongresih, kakor tudi po izmenjavanju ženskega tiska. S proglasitvijo protektorata pa so se pretrgale naše sestrinske vezi s Čehinjami, ki so nam bile ne samo dobre prijateljice in svetlovalke, temveč pogosto tudi vzornice in vodnice pri našem žensko-prosvetnem delu. Le tu pa tam nam še pošiljajo »Gospodinske listes«, iz katerih diha sprico novih, ženskemu osvoboditvi nenaklonjenih razmer, le še živa skrb za toplot domov in zadostan loček.

V božičnih dneh pa nas je po dolgih mesecih zopet razveselil stari »ženski obzorje«, ki je od nekdanjega belozelja vesti o jugoslovenskem kulturnem življenju. Saj sta bila zlatatelja Jan in Ana Zieglerova dobra prijatelja našega pokojnega dr. Ivana Laha in velika ljubitelja naše zemlje. Ana Zieglerova urednica in plodna pisateljica, je obogatila češko priodvedno literaturo s toplimi motivi iz našega območnega življenja.

Iz sestavkov v poslednji številki »ženskega obzora« spoznamo marsikatero stran sedanega tako spremenjenega življenja češke žene.

Zalozba, ki so prej sleherni mesec javljale nove ženske knjige, govore sedaj o človeku peresu le porečkom. Vsekdo, ki zasleduje sedanje knjižno delo na češkem, je opazil, s kakšno ljubeznijo in očiščeno hrupenjem išče današnji češki človek vezi s starejšimi glasniki nare in bitnosti, kako gredo v denar stari in novi ponatisi klasikov. Med knjižnimi oglasi pa beremo vedno tudi imena ženskih avtoric; znana priča zalozba L. Mazáč je pravkar privedla novi ponatis vedno lepe »Babice« Božene Nemecove.

Češka mati se zaveda, da mora prav danes vzgajati mladi rod v globoki ljubezni do ročne zemlje in materinega jezika ter mu vcepiti smisel za pristnost, čistost in lepoto češčine. Morda bi tudi nam ne bile o več besede iz »ženskega obzora«:

Ali ljubimo svoj jezik? Gotovo bo vsak odgovor pritrdilen in dvom v njegovo resničnost ni umesten. Toda mnogim izobraženim lahko oditamo čemu uporabljajo v govoru toliko nedostojnih nelepih, tudi tujih izrazov, plantelijem pa, zakaj se tako opajajo s evropskimi besedami, posebno v humorističnih delih. Jezikoslovec Fr. Travníček se bori proti nepravilni govorci neutrudljivo in v razlogih in dnevnem tisku. Časopis »Umore« je nastopil proti mladim spisov, ki po nepotrebnem uporabljajo narečja. Tako se utira pot k pravilnemu in plemenitemu knjižnemu in govornemu jeziku. Tako materinščino bi moral gojiti zlasti dnevni tisk, javni govor, na prvem mestu pa družina in šola. (A naša Kurečkova Neža?).

»ženska narodna rada« (Narodna žen-

ska zveza) je morala pod novo vlado delovni program onejiti in ga deloma preusmeriti, saj je ženam udeležba v političnem življenju sedaj onemogočena, poklicno udejstvovanje in priprava nanj pa skrajno otežkočena. »Zveza« je skupno s »Društvom akademsko izobraženih žen« otvorila seminar z značilnim programom »Lepota češkega jezika«.

V neodvisni republiki so imele Čehinje vse politične pravice, dostop do vseh šol in poklicev. Novi režim preusmerja žensko življenjsko pot po narodno-socialističnih načelih: k ognjišču in žibelki, seveda na vendarle tudi v tovarne... Časopis in oglasni materinskih gospodinjskih in stičnih šol svetujejo ženski mladini, naj ne študira in naj se raje usposablja za gospodinjstvo. Umevno je, da se napredna češka žena ne more spriznati s tako ozkim področjem, zlasti ne zato, ker ve iz vsakdanje izkušnje, da življenjske težave same trajo ženo v poklicno delo, največkrat tudi najbolj vdano ženo in najstarejšo mater. Češka žena pa se kakor prej tudi sedaj zaveda, da je izobražena naroda prav tako izraz ženskega kakor moškega duha in da more le prosvetljena mati pravilno voditi otroke in dom.

V zadnjem času se je začelo živahno gibanje med češkimi učiteljicami, ki se bore za lastno društveno neodvisnost in za ustanovitev močne strokovne organizacije. Učiteljice se ne morejo spriznati s »Čere«njega »čustva namerenosti«, ki nastopa proti samostojni sekcijski učiteljski. Čutilje se tudi poznane, ker ne morejo biti politično organizirane (edno dovojen politična stranka »Narodni socialisti« jim to prepoveduje), zato tem bolj stremijo po močni lastni organizaciji, da bi moge izpolnjevati naloge, ki jih zahteva današnji položaj.

Lani so Čehinje slavile tudi 70letnico ženske sokojske organizacije, ki je bila ustanovljena po načelu samega Tyrša! Ni veselošpanske, vse obsegajočega domoljubja, če ga niso vtisnile besede materine, n gorje narodu, kjer prizadevanja moških ne cenijo tudi žene.

Začetek ženskega sokolstva predstavlja »Telovadno društvo praških žen in deklet«, katerega soustanoviteljica je bila znana pisateljica Zofija Polípska. Prvi voditelj so bili moški toda Čehinje so se tudi v tem pogledu kmalu osamosvojile. L. 1911. je uprava »Obce sokolske« priznala popolno enakopravnost žen in mož v vsem sokolskem organizacijskem sodelovanju. Ženske očeski so imeli tudi svoje rubrike polistih. Zl. 1913. je začel izhajati samostojni mesečnik »Sokolica«, »Obec sokolska« pa je izdajala in še izdaja mesečni priročnik »Telovadka«. Ob 70letnici te važne ženske in narodne organizacije se je češka žena globoko zamislila v slavno preteklost in težko sedanost...

P. Hočvarjeva.

Marici Bartol-Nadliškovi v spomin

Na mojem oknu cveto orhideje, narava odeta je vsa v hermelin, na srce potrkala mi je davna, »Tržaški Slovenke in Tebi v spomin.

Urednica si bila, klicala, vabila, slovenska dekleta, žene in može, da v žaru ljubezni s prosveto za narod, orali bi brazde v kulturno polje.

Ob krstu za bolna Simon Gregorčič, Zupančič, Govčkar in Cankar, Ljudmila, Strnadova, Vida in Uta, Kristina, in Zofka vsa cela v »Slovenke« je bila.

Se krog literarni ob Tebi je strnil, Dolinar z Golarjem je pridno psala, je Medved z Dergancem po svoje zakrožil in Ti si »Slovenke« dušo vso dala.

Miši

Edino, kar je človeku lahko usodno, je verovanje v usodo.

Majhnemu človeškemu bitju je potrebno dvojno čustvo: ljubezen in mržnja.

Odpuščenje je najbolj modra čednost. Prava žena? Njej je dano, da zbudi v moškem vse njegove dobre in plemenite lastnosti in jih potem sama prevzame.

Karolinka maturira

To češnjevo drevo, ki s svojimi dolgimi, košatimi vejami, posuti ni z zelenjem mehkega listja, sega prav do zastrege okna gimnazij k ga hodnika. Je gotovo zasidra le usodna ironija. Med njimi in Karolinko je siva, ravnodušna šipa, polna bog ve od kdaj neobiskane prahu, je prokleta prozorna ograda, skozi katero ne moreš. In s tem pomladanskim vetrom za obkni je prav tako ka s češnjo. Človek bi pobeignil ven, v travo, na sonce, v gozd, med veseli tovaršice... Tu pa te čaka le enolični glas profesorjev, ki stoje med na pol odprtimi vrati, kiče njeno ime: »Martinova!«

In ko bo zdajše osmošolka Martinova delala maturo, bo prestrašena pred nerazumljivimi oblikami in i premembami latinskih tekotov mečkala pod mizo robeček, nadržala bo njegov svilen vogal, da bi pregnala smolo, stiskala bo prstan, ki ga je dobila od Pavla in ki bi ji naj prinesel srečo. A vse to bo čisto zaman če ne dobi iz Tacita prav tistega teksta, ki se ga je bila naučila.

Pri drugem oknu se pretrivalo dekleta in nekdaj, ko pride pogovor na učenje. Če bo maturo srečno prestala, bo šla v Prago in bo študirala... In kar je glavno, tedaj bo bliže Pavla. Vsak dan ga bo videla, do siteda se ga bo lahko nagledala in ne bo

Ob svitanju Ti si ženo vzbudila, lepoto ji naše besede odkrila, da z njo bi vse zmoglosti žena in mati, v ozarjene dneve svobode razvila.

Premnogo si lepega Ti napisala, zdaj mirna in srta so Tvoja peresa in knjiga življenja za večno zaprta, na njej je pečat in smrti zavesa.

Cvetele so rože in v mislih na Tebe z globoko sem žalostjo dahnila vanje in zdaj se solzijo, a Tebe kropijo spomini v spokojno in blaženo spanje.

Mara F. Tavčarjeva

Ženska armada

Ob izbruhu vojne so v Angliji ustanovili podoželsko žensko armado, v katero je vstopilo 25.000 žensk, ki naj bi nadomestile vpoklicane moške. Tedenki ki prejmi vsake ženske znašajo po 28 šilingov. Večina žensk je zaposlenih pri nabirnih komisijah za to armado in komaj 2000 jih dela na deželi.

Koliko vdov je v Londonu

Po najnovejši statistiki je v Londonu 230.000 vdov in samo 70.000 vdovcev. Ker se mnogo vdov iz ostalih angleških mest preseli v London, ker se jim zdi, da se bodo tam lažje zopet omožile, je ta visoka številka povsem razumljiva.

Tedenski jedilni list

Kako bi kuhala če...

PONEDELJEK. Obed: Špinačna juha z precvrtimi žemljicami rezanci. Telečji pitli v pikantni omaki. Zvrnjen riž. Jabolčni kompot. — Večerja: Jajčna jed z gnjatjo. Solata.

TOROK. Obed: Ohrovtova minestra z rižem in pečenicami. Faširana pečenka. Pečen krompirček. Pomarančna solata. — Večerja: Cvetaca z maslom in parmezanom.

SREDA. Obed: Na goveji juhi nastrgana kaša. Govedina garnirana s praženim krompirjem in dušenimi čebulicami. Jabolka v snegu. — Večerja: Telečji zrezki. Solata.

ČETRTEK. Obed: Sagova juha legirana z rumenjaki. Telečja glava s hrenom. Brizgane štravbe iz paljenega testa. — Večerja: Pražena jetra. Krompirjev pire.

PETEK. Obed: Furlanska juha. Orehovi štrikli. Čespljev kompot. — Večerja: Široki rezanci s sirom.

SOBOTA. Obed: Možganja juha s čmoki. Pečena telečja krata, garnirana s praženim krompirjem. Vinska omaka. Mešan kompot. — Večerja: Topla gnjat. Grahov pire.

Kako moram kuhati, ker...

PONEDELJEK. Obed: Paradižnikova juha z rižem. Zdrobov praženec. — Večerja: Ledvice v kisli omaki. Zmečkan krompir.

TOROK. Obed: Krompirjeva juha z gobicami. Jajčni čmoki. — Večerja: Sveži svinjski parkiji v zelenjavih. (Ohrovt, sladka repa, rumena koleraba, korenje).

SREDA. Obed: Na juhi ječmenček. Govedina. Kislo zelje. Krompir v kosih. — Večerja: Kislo zelje od opoldne. Ajdova polenta.

Krila in bluze

Mnogo skrbi za obleko si prihranimo s čednim krilom v nevtralni, temni barvi, ki ga lahko sestavimo z več poceni, okusnimi bluzami. Preprostemu gladkemu krilu vsaka bluz izpreminja videz in ga lahko s sportno bluzo nosimo dopoldne, z lepo popoldansko bluzo pa popoldne v kavarni, na obiskih itd. Še vedno so moderna dokaj široka, kratka krila zvončaste, nagubane ali s prešitimi robovi sestavljene oblike; dostikrat jih prevezemo s pasom iz enakega blaga ali pa jih krojimo dokaj visoko, da imajo ob pasu obliko steznika, ki sega do polovice života.

Nove bluze so vse bolj preproste, kakor

ČETRTEK. Obed: Na juhi (čista od prejšnjega dne) zdrobovi žlički. Čevapčiči. Krompirjeva solata. — Večerja: Ohrovtove glavice zabeljene s prepraženimi drobtinami. Ocrt krompir.

PETEK. Obed: Kisla repa. Krompirjevi svažki. Podložen čespljev kompot. — Večerja: Mlečni močnik.

SOBOTA. Obed: Jetrna juha z rižem (se pripravi iz jetrne klobase). Makaroni z zmelto šunkarico ali kuhano in zmelto kranjsko klobaso. — Večerja: Zdrobovi hlebčki.

NEDELJA. Obed: Na goveji juhi rezanci. Govedina. Pražen krompir. Paradižnikova omaka. Žlični krapki. — Večerja: Telečji golaž. Krompirjeva polenta.

Recepti

(Količina za 4-5 oseb)
Zdrobovi hlebčki

¼ l mleka zavri in odstavi, nato pa stresi med trajnim mešanjem vanj 25 dkg pšenčnega zdroba, malo osoli, pristavi spet na toplo in kuhaj približno 10 min. Mešaj, da se ne prime dna in da se zdrob ne strne v kepice. Ko je gosto kakor redka polenta, odstavi, in ko se nekoliko ohladi, primešaj eno jajce, nato pa razmaži po namazanem plitvem pekaču v približno 2 cm visoko plast. Ko se popolnoma ohladi, izreži s krapovim obodcem, ki ga sproti pomakaš v moko, krapke in jih polagaj povrsti v namazan pekač ali ognjaven ovalni krožnik tako, da je ob robu naslonjen drug vrh drugega. Nato jih potresi s parmezanom, pokapaj z stopljenim presnim maslom in postavi za ¼ ure v vročo pečico, da se naredi povrhu rumena skorjica. Na mizo postavi v isti posodi.

Jajčni čmoki

V skledi vmešaj 5 dkg masti s dvema jajci, dodaj malo soli, približno 2 del mleka in 25 dkg pšenčnega moka. Testo dobro stepi, nato pa zajemaj z žlico majhne čmoke in jih kuhaj v slanim kropu približno 10 min. ko priplavajo na površje, jih odcedi, oblij z vodo, nato pa stresi na mast, ki imaš pripravljeno v pekači. Posebej žvrkljaj dve jajci in dve žlici kisle smetane, s tem oblij čmoke in ko jajca zakrknjejo, je jed gotova in jo postavi takoj v isti posodi na mizo.

Pozor!
Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvrdi. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsebovane tablete besedo Darmol in razoro v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

flaneli ali lahko angora biago. Pri popoldanskih bluzah pa tekmujejo za prvenstvo satin, muselin in žamet, dočim se za druge svile moda tukaj toliko ne zmeni.

Pri krilu moramo predvsem gledati na to, da kupimo zanj tvorivo, ki se ne mečka, kajti edino iz dobrega biaga izdelano krilo lahko običeemo ob vsaki priložnosti in ga uporabljamo tudi več let. Prav tako je za krilo tudi bolj praktično gladko, gosto tkano blago, kakor pa mehko tkivo, ki se izse-di ali pa angora ali muckasto blago, ki po večji uporabi izgublja nitke.

Krilo s steznikom se poda predvsem visokim, vitkim postavam in lahko učinkuje jako ljubko, če ga prevezemo z ozkim pasom iz enakega tvoriva. V takšno krilo nosimo čedno, ozko bluzo s prešitimi robečki in malo pentljo pod vratom (1. skica).

Naslednji dve bluzi sta iz volnenega jerseyja in sta okusno in povsem enostavno krojeni v priljubljenem slogu, ki mu Francozine pravijo »chemise« in ki je prvotno bil posnet po moških srajcah a učinkuje sedaj že vse bolj rafinirano! Obe krili sta zvončasto krojeni, drugo je opremljeno s pasom iz enakega tvoriva (2 in 3. skica).

Težko si je misliti bolj enostavne in vendar elegantne bluze, kakor jo vidite v desni skupini na prvem mestu. Krojena je iz nežnobarvnega satina in ima ozek, podolgač ovratnik. Zaprtno jo s tremi bleščicami gumbi; in prevezemo s pasom iz enakega satina.

Naslednja bluz pokriva boke in je brez pasu, le po sredi života je stisnjena z robečki. Njen vratni izrez izpolnimo z muselinastim šalom, ki ga niže spodaj prevečemo skozi vodoravno zarezo v bluzi, da tvori skoraj nekakšen »fichu«.

K črnemu popoldanskemu krilu se lepo poda bluz iz svetlega žameta, ki jo ob posebnih stranskih šivih drobno nabereemo in drapiramo. Bluz je po vsej dolžini zapeta z drobnimi gumbki, pod vratom pa jo zavezemo s pentljo (zadnja skica).

ELITNA KONFEKCIJA
Mashek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Srečonosna znamenja

Moda se je vselej zanimala za tiste zabavne, drobne igrčke, ki vselej poživijo in pomladijo še tako preprosto in dolgočasno obleko. Kovinasti, emajlirani ali galaliti psički, barvaste cvetlice, zlasti klipsi — vse to ji je prišlo prav, da je zanesla malo zabave na naše obleke. V letu 1940 menimo, da, da bolj kakor vse druge potrebujemo malo sreče, zato predlaga, da si priprnemo na obleko svojo srečno številko, ali malo, kovinasto maskoto ali kakšno drugo znamenje, ki o njem mislimo, da je naši usodi prijazno.

»Bolj tekač kakor medicince« je rekel Franta o njem, ko ga je z navidezno ravnodušnostjo vprašal, kdo je ta dolgin. In naslednjega večera jo je že ustavil, ta tolovaj, nagovoril jo je, ko je šla sama domov, spremil jo je in menil tebi tebi poljubli. Okoli nje pa se je takrat zavrtel ves svet.

Teden dni kasneje je rekla Franti okrito, da ne bo več hodila z njim. Res je, da se je hotel na jesen poročiti z njo, toda ona ne more — mora za Pavlom, z vso silo jo vleče k njemu.

»Zbogom!« mu je rekla in mu podala roko. Še danes ve, da je zajela nekaj brezveznih besed o tem da se njuni poti razhajata, da mora biti tako in da naj ji oprosti. Niti mišica mu ni trenila na obrazu, Olajšal se je z zoprnim latinskim citatom.

No, potem je postal melanholičen in se pozimi oženil z neznanim dekletom v mestu, kjer je poučeval na gimnaziji. Zdal ji najbrže bere latinske verzice.

Proč spomin! Kaj se morajo prav zdaj-le vračati? Pavel je najbrže nekje na igrišču, samozvestno gleda na pot pred seboj.

»Makovova, Maroldova, Martinova...« sliši profesorjev glas. Komaj toliko časa še ima, da natakne prstan na prst. Komisija že čaka. Vse tri maturantke so posadili okoli zelene mize, vsaka je dobila listek z latinskimi tekstom. Karolinka nima poguma, da bi pogledala na listek, ki... Ali je to Tacit, ki ga je predelala na podlagi profesorjev razlaganj, ali...

Za tem »alle« je konec Karolinkinega vesolja, začetek vseh bridkosti, izgubljenj pri Pragi, univerze, izgubljeni Pavel... Mrzlo jo je spreletelo po telesu. Ne sme izgubljati časa, s tem je prav tako kakor

s skakanjem v mrzlo vodo — najprej ti je neprimerno, potem pa se le opogumiš. Le da je ta voda zelo mrzla — listek, ki ga ima pred seboj, ni Tacit.

Karolinki se je stemnilo pred očmi. Topo gleda v nepoznane besede, za hip doume njih pomen, ne more pa najti smisla. Prvo prvo preskoči, to razume, toda že pri drugi se spotakne, kakor bi ji kdo nastavil nogo.

»Rumoresque senum severiorum / omnes unius aestimemus assis...«

Ne, nič je ne reši, nič ji ne pride na misel, besede so slej ko prej nerazumljive. Rumoresque... docela nerazumljivo. Senum... prav tako. Je to »senum, seni, neutrum, samostalni, katerega smisel je pozabila?

»Martinova!«

Zdal je vrsta na njej. Poslednjič se dotakne prstana, toda on je gluha za njeno trpjenje, ne nudi ji pomoči.

»Citajte, prosim!«

Glas profesorja latinsčine jo spominja na Franta. V četrtinki sekunde ji šine skozi glavo predstava, da sedi nasproti nje Franta s preteče dvignjenim prstom in strogo ponavlja: »Citajte, prosim!«

»Vivamus, mea Lesbia, atque amemus, rumoresque senum severiorum omnes unius aestimemus assis...«

Privid profesorja Franta neprenehoma gleda vanjo, jo vznemirja, ji gleda prav do oblisti in ve, da Karolinka ne ve, kaj bi počela s tekstom. Najrajši bi zajokala, ko pa začuti na trepalnicah solzo, se Frantov obraz nenadoma nasmehne. »Vivamus, mea Lesbia, atque amemus...«

Saj te besede so ji od nekdaj znane, Fo-

zma jih iz Frantovih ust... da, prav s njimi ji je priznal ljubezen. In ker se je jezila, jih ji je prevedel.

»Prevedite, prosim!« je udaril v te spominne leden predsednikov glas. In Karolinka je nenadoma prevajala, kakor bi iz njenih ust govorili zavrnjeni, pozabljeni, vase zaprti Franta:

»Živimo, moja Lezbija, ljubimo se in besede zlobnih starcev ocenimo le kot šestak...«

Karolinka ne ve, kaj prav za prav govori in preneha, ko jo prekine predsednik, ki se smehlja:

»Ali je tale šestak vaša domisljica?«

»Da,« pravi Karolinka v prepričanju, da ga je polomila.

»Assis... šestak — zelo dovipno, gospodinja maturantka.«

Vse ostalo je šlo kar mehanično, kakor če bi odvijala klopčič volne. Vsa zadihana beži Karolinka na pošto, v roki ima 5 krov za telegram. Pavel ji je bil že prej napisal, kaj naj mu brzojavijo: »Preskočila sem oviro, živijo!«

Že piše na blanketo: UUC Pavel Šubrt... nenadoma pa preneha in strga papir. Potem prosi drugega. In nanj napiše s tresočo roko: Ph. dr. František Kosina, profesor Louny.

»Hvala za pomo pri maturi.«

Zvečer kake profesor brzojavko svoji ženi: »Kogej, tole sem prejel.«

»Kdo ti ga je poslal?« zamisljeno vpraša žena.

»Moja najljubša... učenka,« je odvrnil profesor Kosina.

(Po Vasilu Maranu.)

Pozor na ozeblino!

Urejevanje temperature v človeškem telesu — Potrebno je široko obuvanje in dovolj ohlapna obleka — čevlji in zimski sporti

V hudem mrazu se moramo paziti, da se na smoten način obvarujemo ozeblin. Kako nam udje sploh lahko ozebejo? Znano je, da človeka v prvi vrsti

ogreva lastna kri, od katere zavisi telesna temperatura. Razlika med povprečno letno temperaturo 8 do 10 stopinj in povprečno telesno temperaturo 36,5 stopinje ni znatna. Urejuje jo, kakor vse temperaturno nihanje v zmernej meji, telo samo. To urejanje omogoča lastnost žila, da se v povečanem mrazu lahko stisne, s čimer ostaja krvna toplota, ki lahko uhaja tudi skozi žilne stene, kolikor mogoče v krvi sami. Umevno je, da je telesna temperatura tam največja, kjer so tudi največje žile, torej v prsi in trebušni votlini. Čim bolj so žile

oddaljene od srca, tem tanjša so in tem manj vsebujejo krvi. Zato imamo v prstih in nogah najmanj krvi.

Zdaj si tudi lahko razlagamo, zakaj dobimo ozeblino najprej na prstih in zakaj je potrebno, da si s smotnim nožnim dihanjem proizvedemo potrebno temperaturo v njih. Nemogoče je, da bi to dosegli, če so nam rokavice ali čevlji preozki. V hudem mrazu je zadostno

široko obuvanje najprimernejše.

v njem naj bodo tudi slamatni vložki. Pred vsem pa je potrebno, da poskrbimo za plast zraku med kožo oziroma nogavico in čevljem. Smučar, ki ima udobne čevlje, gotovo ne bo v njih prezebal. Tudi jermenov na čevljih ne smemo preveč stisniti, kajti nad stisnjenimi mesti se ustavlja kri in nastajajo pasovi, ki so za mraz še posebno občutljivi.

Regulacija toplote v nogah je posebno važna za otroke in za tiste, ki se vdajajo zimskemu sportu, smučanju, sankanju in drzanju. Težava pa je v tem, da morajo pri tem sportih čevlji še posebno

trdno sedeti na nogi.

Do neke mere obidejo to težavo na ta način, da nabavijo otrokom samo drsalke, ki ne potrebujejo posebnih jermenov za pritrditev. Pri smučeh morajo biti vezave takšne, da omogočajo prstom gibanje. Pogosto izmenjavanje nožavic je pozimi eden najboljših pripomočkov, da obdržimo tople noge. Če na takšne stvari ne pazimo, dobimo ozeblino, o katerih bi vedel marsikdo povedati kako bolijo in kako povzročajo ob vsaki novi zimi nove bolecine.

Baš v mrzlih dneh ne smemo zanemarjati nege nog, posebno če so nam prsti na njih že kdaj

ozebli. Zenske, ki trpijo za malokrvnostjo in slabostjo, si nog ne smejo kopati v topli vodi, temveč v hladni ali celo s snežem in si jih morajo dobro odrgniti s brisačo. Za odrasle je prav tako potrebno varovati ušesa. Otrokom, ki jim čepice pokrivajo ušesa, mraz običajno ne more do njih. Mnogi v ostrem mrazu

ne varujejo ušes

in se jim zdi to nepotrebno, ker je ušesna hrustančevina manj občutljiva za bolečine nego drugi deli telesa. To se utegne hudo maščevati. Tudi drugi deli obraza, zlasti hroto ozebejo, posebno konec nosa, obradec in lica.

Neprijetno in tudi usodno je, da bolečine na delih, ki radi ozebejo, tem manj čutimo. Čim bolj je ozebelo napredovalo, bolečine se pojavijo na ozebljih udih potem šele tedaj, če stopimo neposredno v toploto, n. pr. v toplo sobo.

Ozebla kožna mesta zahtevajo

pogostoma zdravniške nege.

Kdor je dovolj previden, bo obul takoj v začetku mrzle dobe široke čevlje in si preskrbel udobne rokavice, pogosteje nego ob čajno si bo izmenjeval nogavice in bo obvaroval tudi svoja ušesa.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Opustite,« prav gospod v vseh bogovih vrtarju, zvezbi sem svojo ženo. Vrtar odgovori stvarno in suho: »Luksumni predmeti se oboje v tretjem nadstropju!«

Na sodišču. Predsednik razprave vpraša damo: »Koliko ste stari, gospa?«

Gospa molči. Predsednik povzame besedo: »Gospa, ali hočete biti tako vladna in povedati, kolko let imate?«

Nato gospa: »Gospod predsednik, ko sem se rodila, sem bila tako majhna, da se ne spominjam ničesar več...«

Majhni vzroki — velike posledice

Na londonskem zapadu stanuje v elegantnem stanovanju mlada dama, ki jo je obiskal te dni strojarski inženir. Inženir je prišel na kazen, ki jo je dobil za nevarno igranje. Zgodilo se je, da je prišel na kazen, ki jo je dobil za nevarno igranje. Zgodilo se je, da je prišel na kazen, ki jo je dobil za nevarno igranje.

Pred sodiščem se je mlada dama izgovarjala, da je stopila v sobo in prižigala luč, pravkar je hotela zastreti okna, ko je izza

Milijarde demantov v vojnih ladjah

Menda ni dosti znano, da imajo moderni vojni ladijski kolosi v sebi ne samo ogromne stroje in topove, temveč tudi neobičajne množine draguljev. To vemo sicer šele od tedaj, ko je Francoz Moissanu uspelo izdelati umetne demante.

V nekem meteoritu so v tistem času odkrili majhne demante, ki so ležali v železni gneti. Moissan je sklepal, da so demanti v meteoritem železu nastali s kristalizacijo pod silnim pritiskom. Mete r se je ločil kot žareča, z ozirom na nasičena železna masa iz kakšnega planeta, zalutalo ga je v mrzlo prostornino, kjer se je hipo ohladil. Zunanja skorja je ostrela, pri najdaljšem ohlajevanju je nastal v notranjosti oklopnega telesa silen pritisk. Pod tem pritiskom se je ožljik kristaliziral v podobni demantov.

Kristalizacija pod silnim pritiskom

Moissan je poskušal to dogajanje umetno ponoviti s tem, da je s pomočjo električnega obkopa stopil železo ob navzočnosti ogljika in to z ožljikom nas čeno železo potem hitro ohladil. Stvoril je kapljice stajene mase, ki jih je spuščal najprej v vodo, pozneje na živo srebro ali železo. Da bi se na površini hitro shladile in otrdele, med tem ko bi notranost še nekaj časa ostala tekoča. Ko je pozneje te kapljice preiskoval, je v njih v resnici ugotovil demante. V vsakem trdem železu so takšni demanti, v oklopih vojnih ladij pa jih je na milijarde. Verjetno je, da je jeklo tako trdo samo zaradi takšnih demantov. Za okras se ti demanti seveda ne morejo rabiti, saj jih s prostim očesom sploh ni videti, temveč le po močni povečavi.

Pasji ugriz in lepota

Z nenavadno odškodninsko tožbo se je moralo baviti te dni neko njujorško sodišče. Majhen pes je med igrjo v Central Parku ugriznil v zgornjo ustnico petletnega dečka. Ki je že pri raznih otroških lepotnih tekmovanjih dosegel nagrade. Navzlic skrbnemu zdravljenju je ostala dečka na ustnicah vidna brazgotina. Njegov oče je zaradi tega proti lastnici psa vložil tožbo, v kateri je zahteval ne samo plačila bolečin in zdravniških stroškov, temveč tudi primerno odškodnino zavoljo tega, ker so se sedaj na nade njegovega priznane lepega sinčka, da bi bil kdaj bogato poročil, zavoljo brazgotine na ustnicah zelo zmanjšale.

Usodepolna brazgotina na zgornji ustnici petletnega dečka...

Sodšče se je sicer postavilo na stališče, da je lepota z ozirom na zakon za ženske važnejša nego za moške, vendar pa je na očetovi trditvi tudi nekaj resnice. Lastnica psa je zato obsojena na 100 dolarjev kazni, ker psček ni imel nagobčnika, na 400 dolarjev odškodnine za zdravniške stroške, na 1500 dolarjev bolečin in na 4000 dolarjev odškodnine zavoljo zmanjšane vrednosti za zakon. Obsojenki pa so priznali pravico, da sme zasledovati poznejše življenje dečka. Če bi se ta navdile brazgotini nekoč vendarle bogato poročil in dobil mogoče celo milijonarsko hčer za ženo, tedaj bo lahko zahtevala, naj ji tisti 4000 dolarjev vrne.

Koristi evakuacije na Angleškem

Učitelji si obečajo pri otrokih več samostojnosti

Britanska vlada je nedavno odobrila dva milijona funtov za zgradbo počitniških kolonij, kamor naj bi spravili angleške otroke, ki so morali zapustiti mesta. Doslej so iz tega kredita zgradili šest taborišč, od

teh sta dve že izročeni svojemu namenu. Čez nekaj tednov pa bo dovršenih vseh 31 taborišč.

Taborišča so zgrajena na betonskih temeljih, imajo električno razsvetlavo, parno kurjavo in moderno opremo ter so nadvse prikladna za šolske svrhe. V njih so skupne jedilnice, spalnice, kuhinje in vsi prostori, ki spadajo zraven.

Dosedanje delo z evakuiranimi otroki je bilo bolj poskusnega značaja. Vzgojitelji poročajo, da so se otroci v mnogih primerih pokazali razvajeni. To bo treba v bodoče odpraviti. Prvo polletje je minilo, zdaj se bo začelo povsem resno delo in normalno šolanje v provinci. Ob evakuiranih otrocih si angleški pedagogi obetajo mnoge prednosti. Računajo, da bodo otroci, ki živijo proč od roditeljev, pokazali več samostojnosti. Po drugi strani bo življenje na deželi zelo koristilo njihovu zdravju, če zaradi gibanja na svežem zraku.

Oprema rdeče vojske

Poročevalci ameriške agencije »United Press« javljajo, da so Fini med drugim zaplenili sovjetskim vojakom tudi na tisoče brošur o smučanju. Te knjige so bile v zabojih, ki jih niso sovjetski vojaški oddelki niti odprli. Iz listin, ki so prišle Fincem v roke tudi izhaja, da so računali v Rusiji na uspešen konec borbe v rusko-finski vojni že do pričetka prave zime.

NEK DOTE

Ruski veliki knez Mihajlo je nekoč z velikim spretnostvom obiskal astronoma Struveja. Našel ga je v njegovi zvezdarni. Knežev spretnost je nosilo nešteto odkrivanj. Struve pa je bil običajen le v ponošen ogrtač. Učenci, ki so bili v njegovem spremstvu in rekli: »Gospoda, nikar ne gledajte tako začuden, astronom je gotovo presenečen zaradi tega, ker vidi toliko zvezd na nepravem mestu...«

Opot Maury je za časa francoske revolucije začel med razburjenju množico, ki je, čim ga je opazila, začela vpiti: »Na kandelaber s menhom!« Razburjenje ljudi je bilo tako veliko, da ni dosti manjkalo, da bi opota pograbili in ga obesili na svetilko. Tedaj je menih spoznal položaj in hladnokrvno vprašal:

»Ali bo svetilka bolj svetila, kadar bom jez visel na nji?«

Pri teh besedah je vsa množica praznila v smeh in se ni več zanimala za meniha, ki je lahko neovirano odšel svojo pot.

VSAK DAN ENA

Ona: »Ali ne čutiš sproščenosti, ki se poloti človeka na sprehodu v zimski naravi?« (»Musketeer«)

Snežinke

Majhne zvezdice in velike kosmine

Oblike snežink so kaj različne. Pri nas padajo večinoma kot majhne zvezdice druga za drugo. Na severu ima snežni pogostoma obliko praška in veter ga podi skozi široke ravnine Kanade. Laponske ali Rusije kakor oblake puščavskega peska.

Včasih pa so snežne kosmine lahko neverjetno velike. L. 1887 so v bližini Porta Keogha v Montan padale kosmine, ki so bile večje od nogometnih žog. Kosmine v

velikosti teniških žog so opazovali v marcu 1900. v Richmondu v državi Maine.

Tudi v Berlinu so imeli v januarju 1915 nenavaden snežni metež. Kosmine so imele tedaj obliko ploče in so se v zraku gurali sem in tja. V Cheshpuru so v januarju 1887 snežile kosmine v podobni krogi. V bližini Osloja so ujeti kosmine, ki so bile večje od katlic za vžigalice, nekatere pa so bile dolge do 22 cm.

Ženske in moški

Zakaj »častijo« ženske v Ameriki

Vemo, da je na svetu v splošnem več žensk kakor moških. Največji prebitek ima Kitajska, kjer odpade na 1000 moških 1139 žensk. Celotno, če bi se vsi moški poročili — in na Kitajskem je zelo malo samcev — bi ostalo še lepo število žensk, ki ne bi prišle do zakona.

V Rusiji odpadejo na 1000 moških 1103 ženske, a ker so tam ločitveni pogoji zelo lahki, imajo Rusinje vendarle več možnosti, da se poroče kakor Kitajke. Na Angleškem imajo na vsa 1000 moških 1088 žensk, na Francoskem 1071 žensk. Tudi Turčija je dežela z ženskim prebitkom, vendar postaja ta v zadnjih letih manjši. Na 1000 Turkov odpade danes 1036 Turkinj.

Zanimivo je, da so med deželami, ki imajo več moških. Zdinjene države, na vseh 1000 moških odpade tam samo 976 žensk. V prejšnjih desetletjih je bil moški prebitek v Združenih državah še večji in

posledica tega je deloma tisto znano ameriško »češčenje žensk«, ki zavzema pogostoma kaj grote kme oblike. Moški prebitek si po asnujemo s tem, da imajo Zedijene države pač ogromno prselencev, priseljuje pa se več moških kakor žensk.

Nadaljnje dežele, kjer je manj žensk kakor moških, so Iraka, Judovlada, Bolgarska in Japonska. Za zadnjo je zanimivo, če pomislimo na ogromni prebitek žensk, ki ga izkazuje sosedna in sorodna Kitajska. Nara nost paradiz za ženske je Kuba, kjer odpade na 1000 moških komaj 888 žensk. Kubankam se pač ni bati, da bi ostale brez moža. Ženske iz bližnjih južnoameriških republik jim delajo sicer konkurenco in se selijo na Kubo bolj kakor v kakšno drugo deželo, toda tam priseljenkam kubanski paragrafi ne olajšujejo življenja, s čimer so domačinke zelo zadovoljne. Kakor so zadovoljne s tem, da je v njihovi deželi več moških kakor drugod.

Zločini Al Caponeja

Najprej zaupanje žrtve, nato umor

Življenjski večer kralja ameriških gangstrov

Al Capone, zloglasni kralj ameriških gangstrov in tihotapev z alkoholom, ki je presedel večletno kazen v ječi, je pred časom odšel iz nje najprej v bolnišnico, sedaj pa jo je zapustil in se na danil v svoji počezelski hiši pri Pemlicu v bližini Baltimorea.

Nam se zdi nepojmljivo, da more takšen nestvor v človeški podobni ki ima na svoji vesti neštete, vsem znane zločine, privržiti večer svojega življenja mirno kakor katerikoli pošten meščan. V Ameriki so pač naziranj drugačna, tam so ga leta

1931. obsojili samo zavoljo »davčne utaje«.

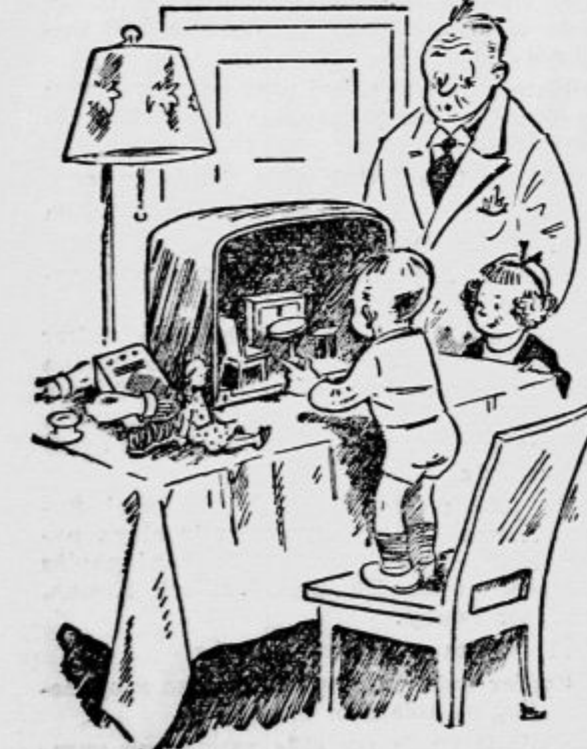
Caponejev »večer življenja« je treba pojmovati s potrebno rezervjo. Moč šteje danes šele 43 let. Svoje zločinsko življenje je začel pred četrdesetimi leti kot desna roka tedaj najhujšega tihotapca alkohola, Johna Tora. Ko se je Torio sumaknil v zasebno življenje, je postal Al Capone njegov naslednik. Območje njegovega delovanja pa je takoj silno razširilo. V ameriški zločinsko tehniko je uvedel tako zvane »umore s stresanjem roke«, to je umore po načelu, da si najprej pridobi zaupanje žrtve, potem lo ob primernem trenutku uniči. Nihče ni bil več varen, da li njegov znanec kakšen naletel morilec, ki ga bo v naslednjem trenutku ustrelil.

Največji strah na te razširjal razbojništvo s svojimi »raketami«. Ustanovil je številne »varnostne družbe«, ki so poslovali ljudi silile, da se pri njih z vsakim ljudem zavarujejo zoper nevarnost za svoje imetje in osebe. Če se je kdo brenil zavarovati se pri takšni družbi, je lahko vsak trenutek pričakoval, da mu bodo poslovali »raketni deželi«, njega samega pa pretepli, če ne celo ubili.

Polletja je bila v bolnišnici Caponejev zločinom brez moči, kajti mnoge stotine nižjih in višjih oblasti in uradnikov samih ter odličnih osebnosti so prejemale plačila in pomoč s strani njegove zločinske organizacije. Če so moža ali kakšnega njegovega sodelavca le zmrli ali v smrtni predsonnici mu vendar niso mogli dokazati nobenega zločina, kajti nihče ni bil tako ročumen, da bi nastopil proti njemu kot priča.

Ko so Caponeja leta 1931 komaj zavoljo davčne utaje obsodili na deset let ječe, se je ves Chicago, kjer je bilo glavno težišče njegovega delovanja, odčlenil. Odčlenila si je tudi Amerika. Vse tisti je na, da ima mož še vedno velika vloga za sloboho vsesovod, kajti dve leti je so mu dovolili »dobrega vedenja« oprostiti in dovolili so mu, da prične uživati smiren večer življenja. Ne smemo ne pomisliti, da je Al Capone na vsi svojih moči in da je komparativno velike vrste nihovanj, na lokalni tovarni in trgovini samih zakonito priznanih podjetij, trbo da je ne govoril »metle leta 1928«, ko je so sedel za zamuženimi okni, predstavljal kup milijonov.

NSERIRAJTE V »JUTRU«!

»Očka, pogled, kako lepo spalnico za našine otroke sva naredila iz tvojega radijskega aparata!«

(»Humorist«)

Nežna in mala junakinja dneva

Ženska zvrčnost je spravila nevernega razbojnika v New Jersey na tla in nežna, mala Virginija Stormova, žena blednega prekurista, je postala namah junakinja dneva.

Mlada žena je sedela sama ob vprtem oknu svoje počezelske hiše na mestnem robu in čakala, da se ji vrne mož. Nenadoma se je prikluzil skozi okno vlonilec, ki je mislil, da je hča zrušena, kajti Virginija je sedela v temi. Ko je prišel luč, jo je opazil. Hitro je zaplul okno in napel na prestrelno ženko samostojno z besedami: »Vem, da moža ni doma in da vsa slutnja že spi. Ne urinite se in mi takoj izročite ključce od blaginje in skrinjice z dragocenostmi.«

Tenec se povsem tešes, ga je mlada žena ubogala. Med tem, ko se je gaster bavil z blaginjo, se je oglašal telefon. »To bo moj mož,« je zajecila lepa Virginija. »Sedaj je na seji nadzornega odbora.« Razbojnik se ni dal vznemiliti. »Stojte tja in govorite s svojim možem. Delajte se, kakor da se ni nič zgodilo. Če izrta moje navzočnost, z eno samo besedico, bo to vaša zadnja beseda.« Stormova je morala zbrati vso moč, da je govorila s svojim možem. Samokres v razbojnikovi roki je bil začetno svarilo, da je o dogodku v hiši molčala. Samo tako in mo-

gre je vpletla v pogovor nekolikokrat vprašanje: »Ali si še vedno ljubosumen?«

»Ne, ne smem biti ljubosumen.« »Konec sme,« je dejal vlonilec, ko se je pogovor zaključil. »Ali vas smem še nekaj prosti?« je rekla Virginija. »Moj mož je strašno ljubosumen. Izgubo denarja in lica bo rad utrpel, samo če ne bo zaslužil, da sem bila v to stvar na kakšen način zapletena. Privržite me vsaj h kakšnemu stru, kajti potem se mu bom bolj opazila. Drugače bi moj mož utegnil doveniti, da je bil kakšen vlonilec tu...« Boni ti je okleval.

»Nimam vrvi s seboj,« je dejal. »Potem odtrgajte vrvice pri okenskem zastoru,« je prosila mlada žena, »saj to je mammonet.« Lepov si ni mogel misliti, kaj bi lep, mladi ženi ne ustregel. Ob nji se je k oknu in prijel za vrvice okenskega zastora. Pri tem je Virginija kazal rahel. V tem trenutku paga le mlada žena biskovito in z vso silo tresla s kamnitim popesem, ki je stalo pri oknu, po glavi. Zrušil se je na tla. Ko je vstopila polletja, se še vedno ni zavedel. Slabotna ženka je bila prištevno uravnala enega najnevarnejših vlonilcev New Jersey. Ta priselnost in pogum sta ji prinesli javno pohvalo, ki ji jo je izrekel guverner.

Zvrčajna Američanka je ukanila razbojnika

Gospodarstvo

Obseg poslov Državne hipotekarne banke se je v petih letih potrojil

V nasprotju s prejšnjimi leti, ko je Državna hipotekarna banka objavila bilanco šele v teku marca, je letos ta največji državni denarni zavod predložil svoje zaključne račune že sredi januarja. Te dni je tudi državna kontrola odobrila bilanco z računom izgube in dobička. Na skupni seji uprave in nadzorstvenega odbora je v četrtek upravnik Državne hipotekarne banke g. Momir Glomazič podal podrobna poročila k bilanci, nakar je sta upravni in nadzorstveni odbor bilanco končno odobrila.

Bilancijska vsota

Iz same bilance je razvidno, da se je obseg poslov v lanskem letu ponovno povečal. Bilancijska vsota je narasla od 4,75 milijarde din ob koncu leta 1934, odnosno 10,6 milijarde din ob koncu leta 1935, na 14,6 milijarde din ob koncu lanskega leta. V petih letih se je torej obseg poslov potrojil, kar priča, kako je v zadnjih letih napredovala centralizacija našega denarništva v državnih denarnih zavodih.

Tudi doseženi čisti dobiček se je lani ponovno dvignil in je prekorajši doseg največji dobiček v letu 1931. Lani je Državna hipotekarna banka zaključila svojo bilanco s čistim dobičkom 63,3 milijona din; od tega dobi državna blagajna 52,2 milijona din. Čisti dobiček Državne hipotekarne banke se je do leta 1925, gibal na višini med 10 do 20 milijonov din, potem pa je stalno narasel in se je leta 1931, povzpela na 68,4 milijona din. V zvezi z gospodarsko in kreditno krizo pa je v naslednjih letih zopet nazadoval in je leta 1935, znašal le 40,2 milijona din; od tedaj pa se zopet narašča, kakor je razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih din):

	čisti dobiček	delež drž. blagajne
1931	63,4	51,5
1932	59,1	44,4
1933	51,1	35,4
1934	49,3	37,9
1935	40,2	31,3
1936	42,4	33,0
1937	44,1	34,3
1938	49,4	37,3
1939	69,3	52,2

Razvoj bilance Državne hipotekarne banke kaže v zadnjih letih značilne spremembe, predvsem nazadovanje dolgoročnih hipotekarnih posojil in povečanje naložb v državnih papirjih. Gibanje hipotekarnih komunalnih in ostalih posojil ter naložb v državnih papirjih je bilo v zadnjih letih naslednje (v milijonih din):

	posojila	državni	komun.	ostala	posojila
1931	2322	549	351	171	
1932	2145	618	383	373	
1933	2071	948	399	470	
1934	1972	1397	321	812	
1935	1879	1497	303	1320	
1936	1779	1511	323	1470	

Hipotekarna posojila so od leta 1921 nazadovala za preko pol milijarde, na drugi strani pa so se komunalna posojila skoro potrojila. Med ostalimi posojili kažejo v lanskem letu največjo spremembo posojila vodnih zgradb, ki so nazadovala od 71 na 26 milijonov din, kar je v zvezi s sanacijo vodnih zgradb v smislu § 60 finančne zakonika za tekoče leto. Nadalje so med ostalimi posojili za malenkost nazadovala posojila na domače merice, in sicer na 56 milijonov, menična posojila na hipoteko so ostala na višini 77 milijonov, precej na so narasla lombardna posojila, in sicer od lan-

Poraba električne energije na širšem področju Ljubljane

V minulem letu je poraba električne energije v Ljubljani in njej električno priključeni okolici lepo narasla. Mesto je za neposredno industrijsko porabo potrošilo 15,6 milijona kilovatin ur, t. j. za 1,1 milijona kilovatin ur več, kakor v prejšnjem letu. Od tega povečanja odpade le nekaj nad pol milijona kilovatin ur na večjo porabo odjemalcev mestne elektrarne, ostalo pa gre na račun večje porabe industrijskih podjetij, ki sama proizvajajo električni tok.

Povečanje porabe na omrežju mestne elektrarne pa je predvsem posledica večje odvzema za potrebe elektricne cestne železnice in vodovoda. Ljubljanski tramvaj je v lanskem letu potrošil 1,76 milijona kilovatin ur, to je za 0,26 milijona kilovatin ur več nego v prejšnjem letu. Mestni vodovod pa je porabil za črpanje vode 1,58 milijona kilovatin ur, t. j. za 0,11 milijona kilovatin ur več. Za javno razsvetljavo pa je znašala poraba 937.000 kilovatin ur, t. j. za 40.000 kilovatin ur več. Kakor vidimo je mestna občina sama največji odjemalec električne energije, saj porabi za tramvaj, vodovod in javno razsvetljavo skupaj 4,22 milijona kilovatin ur, to je 31% vse energije, ki se odda na omrežju mestne elektrarne (ta znaša okrog 13,6 kilovatin ur). Občina je zaveda intenzivna na čim ugodnejši lastni cen, kar povzroča ostalim konzumentom razmeroma visoke cene za električni tok. Zato so mnoga industrijska podjetja prisiljena, da si sama proizvajajo električni tok, odnosa pa imajo še vedno parni ali vodni pogon.

Tvorniški obrati v Ljubljani so lani sami proizvedli blizu 2 milijona kilovatin ur, to je za skoro pol milijona kilovatin ur več, kakor v prejšnjem letu. Pri tem pa ni upoštevana proizvodnja električne energije pri združenih papirnicah v Vevčah in na Fužinah, ki so v svojih centralah lani proizvedle 10,6 milijona kilovatin ur, to je za 2,3 milijona kilovatin ur ali za 28% več nego v prejšnjem letu. Paravnice pa so vrhu tega prejela 0,3 kilovatin ur iz elektrarne v Kranju. Celotna poročna električne energije v Ljubljani z okolico je znašala torej v minulem letu 25,5 milijona kilovatin ur in se je v primeru s prejšnjim letom povečala za 3,6 milijona kilovatin ur ali za 16% (pri tem pa ni upoštevana proizvodnja električnih kolodvorov, ki znaša okrog 0,65 milijona kilovatin ur). Od celotnega povečanja porabe za 3,6 milijona kilovatin ur odzela le pol milijona kilovatin ur na mestno elektrarno in še od tega povečanja gre 0,38 milijona kilovatin ur na račun cestne železnice in vodovoda.

skih 98 na 163 milijonov. Največji dvig je zabeležila v zadnjih letih postavka državnih papirjev, ki je tudi v lanskem letu ponovno narasla za 150 na 1470 milijonov, vendar povečanje portfelja ni tako znatno kakor v letu 1933.

Med posojili je treba še posebej omeniti posojila po tekočih računih. Ta posojila so ob koncu leta 1938, znašala 1218 milijonov, ob koncu lanskega leta pa so se povzpela na 2600 milijonov, tako da so v teku leta posojila po tekočih računih narasla za 1382 milijonov. To znatno povečanje gre skoro v celoti na račun emisije prve tranše 6% notranjega državnega posojila za javna dela in narodno obrambo, ki ga je po večini prevzela Državna hipotekarna banka.

Med aktivimi je treba še omeniti važno postavko razpoložljive gotovine. Ta postavka je znašala ob koncu leta 451 milijonov nasproti 606 milijonov ob koncu leta 1938, 512 milijonov ob koncu leta 1937, in 477 milijonov ob koncu leta 1936. Vrednoti neprimernosti pa se je zmanjšala od 268 na 233 milijonov.

Gibanje vlog in fondov

Hranilne vloge na knjižice so se lani zmanjšale za 200 milijonov din in so znašale ob koncu leta 1212 milijonov. Najvišje stanje so hranilne vloge dosegle ob koncu februarja, namreč 1521 milijonov; vzemirjenje med vlagatelji zaradi okupacije Češke in Moravske je povzročilo, da so vloge do konca aprila popustile na 1412 milijonov. V naslednjih mesecih so zopet pričele narasati in so sredi leta prekoračile 1500 milijonov. Izbruh vojne v Evropi pa je znova neugodno vplival na dviganje vlog, ki so se do konca leta zmanjšale na 1242 milijonov.

Javni fond ter kapitali javnih ustanov so znašali ob koncu leta 2718 milijonov nasproti 2739 milijonov ob koncu prejšnjega leta. Tuja sredstva po tekočih računih pa so narasla od 1637 na 2963 milijonov. To povečanje za 1326 milijonov je predvsem v zvezi z emisijo 6% državnega posojila za javna dela in narodno obrambo. Sredstva od emisije tega posojila so bila stavljenja državi na razpolago na tekočem računu pri Državni hipotekarni banki, ki je finančni agent tega posojila. Gibanje vlog in fondov je bilo zadnja leta naslednje (v milijonih din):

	hranilne vloge	javni fond in kapitali
1931	616	1531
1932	1169	1812
1933	1200	2035
1934	1384	2532
1935	1442	2739
1936	1242	2718

Med ostalimi postavkami aktiv je še omeniti posojila in predjume v inozemstvu. Ta postavka se je lani dvignila za 6 na 736 milijonov (ob koncu leta 1936, je znašala 808 milijonov). V teku lanskega leta se je sicer obkol obveznice Državne hipotekarne banke zmanjšal za 22 na 616 milijonov din, predjumi v inozemstvu pa so se povečali za 28 na 119 milijonov din.

Lastna sredstva

Lastna sredstva Državne hipotekarne banke so se lani znova povečala. Sam rezervni fond se je dvignil na 379 milijonov nasproti 235 milijonov ob koncu prejšnjega leta, 152 milijonov ob koncu leta 1935, in 74 milijonov ob koncu leta 1931.

Gospodarske vesti

Naš indeks cen v trgovini na debelo, ki se je dvignil od 76,6 v septembru na 86,8 v novembru, se je v preteklem mesecu nadalje dvignil na 90,9 (1926 enako 100). V primeri z lanskim decembrom (ko je znašal indeks cen v trgovini na debelo 77,5 točke) znaša povečanje 13,3%. — Splošni indeks cen v trgovini na drobno v 10 glavnih mestih Jugoslavije, ki je narasel od 90,0 v septembru na 93,7 v novembru, pa je v decembru nadalje narasel na 100,8 točke (1930 enako 100). V primeri z lanskim decembrom, ko je znašal indeks 92,9, znaša povečanje 8,5%. Kakor nam kažejo gornje številke, so cene v trgovini na debelo hitreje narasle nego cene v trgovini na drobno.

Uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih trošarinah, ki je stonila v veljavo 1. januarja t. l., je sedaj objavljena tudi v »Službenem listu« dravske banovine, in sicer v številki od 20. januarja t. l. V isti številki je objavljen tudi pravilnik o spremembah in dopolnitvah v pravilniku za izvrševanje zakona o državnih trošarinah.

Znatno povečanje madžarskega izvoza. Po pravkar objavljenih podatkih se je madžarski izvoz v decembru znatno dvignil in je dosegel vrednost 65 milijonov pengov, nasproti 45 milijonom v istem mesecu lanskega leta in znaša torej povečanje nasproti lanskemu izvozu 45%. Madžarski izvoz pa se je dvignil na 51 milijonov pengov nasproti 41 milijonom v lanskem decembru. Trgovinska bilanca Madžarske je bila v zadnjem mesecu lanskega leta aktivna za 14 milijonov pengov, medtem ko je bila v decembru prejšnjega leta aktivna le za 4 milijone pengov.

Podpisane trgovinske pogodbe s Slovecko. Začasna trgovinska pogodba, ki je bila med našo državo in Slovecko sklenjena 5. julija lanskega leta z veljavnostjo do konca leta 1939 in pomeni praktično nadaljevanje prejšnje čezkoslovske jugoslovske trgovinske pogodbe uveljavljajoč nastale spremembe, je sedaj podaljšana do konca julija 1940.

Poravnalno postopanje je uvedeno o Imovini Emila Novaka, trgovca z mešanim blagom v Ljubljani. Tržaška cesta 83 (poravnalni upravnik dr. Vladimir Kreč, odv. v Ljubljani; poravnalni rok 6. februarja ob 9, prijavni rok do 25. januarja).

Dobave. Direkcija drž. rudnika v Kakanju sprejema do 24. t. m. ponudbe za dobavo jeklene vrvi, laboratorijskih potrebščin. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo raznega suknja, lanene tkanine, platna, vrvice, leparjev in pribora za peko kruha, raznih vijakov, do 23. t. m. za dobavo cevi brez šiva, ročnega orodja, vijakov in zaponk iz medij, svetilk in ščetk, do 24. t. m. za dobavo brizgal za oči in ročnih sesal, stroja za brušenje, razpršilcev, alfabetičnih črk iz jekla ter 400 kg stearinskih sveč, do 25. t. m. za dobavo rotacijskih brusov, brusnih plošč, kuhinjske posode ter raznega namiznega pribora. Strojna šola mornarice v Boki Kotorski sprejema do 28. t. m. ponudbe za dobavo raznega ročnega orodja (kleče, kladiva, škarje i. dr.).

Licitacije. Dne 29. t. m. bo pri vojni sanitetnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 150.000 m hidrofilne gaze, ambaže, kemijsko-bakterijske kepe materiala in 30 t. m. za dobavo rokavice. Dne 25. t. m. bo pri centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo raznih kablov za drž. rudnike, dne 23. t. m. za dobavo električnih užgalnikov in 400 m brezvičnih cevi, do 15. febr. pa za dobavo kompresorskega agregata.

Borze

Na jugoslovenskih borzah je znašal pretekli teden devizni promet 1068 milijona din. Na deviznem trgu so se v teku tedna grški boni nekoliko okrenili od 31,75 na 32,25 do 32,50. Tečaj državnih papirjev pa so v teku tedna ponudili in je tečaj vojne škoda nazadoval od 425 na 420.

Devize

Curib. Beograd 10. Pariz 10.01. London 17.66, New York 446. Brusel 75.10, Milan 22.50, Amsterdam 217.30, Berlin 178.65, Stockholm 109.15, Oslo 101.85, København 89.05, Sofia 5.30, Budimpešta 79, Atene 3.35, Bukarešta 3.30.

Blagovna tržišča

Zito

+ Chicago, 20. januarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 100,75, za julij 98,25; korn: za maj 58,75 za julij 58,75.
+ Winnipeg, 20. januarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 86,75, za julij 86,75, za okt. 86,50.

Nočemo mačka v vreči

Škoda, da z našimi nasprotniki ni moč priti do nobene lojalne in stvarne diskusije. Vsi naši poskusi se izražajo ob neumnih moral inšantij polemiki ki so besedniku obrne in pretvori vsako besedo, prehaja preko vseh dejstev in ugotovljenih resnic, samo da ji ni treba iskati resnih argumentov in navajati stvarnih razlogov...

Sobotni »Slovenec« se reča z našima dvema uvodnikoma, v katerih smo razpravljali o pomenu zbrane dr. Mačkove zareske izjave. Na kratko sicer, zato pa tem bolj nelojalno trga iz naših člankov posamezne besede ter s temi »citati« dokazuje, da »naprej smlekarimo zoper avtonomijo Slovencev«. Da bi si posel še olajšal, »Slovenec« ne citira no originalu, temveč po (ne povsem točnem) prevodu iz beogradske »Politike«, ki ga zopet prevaja nazaj v slovenščino!!!

Kot značilno navaša »Slovenec«, da vsi hrvatski in srbski listi obirno prinašajo Jutrov članek, ki mu »Slovenec« pripisuje sovražne tendence proti avtonomiji Slovencev. Kakor izgleda, smatra glasilo slovenske JRZ vse srbske in hrvatske liste in s tem tudi srbsko in hrvatsko javnost za nasprotnike Slovencev, katerim daje »Jutro« nekako potuho s svojimi kritičnimi pripombami o avtonomističnih pogledih Kopitarjeve ulice...

Naša izjava v člankih 18 in 19. t. m. so skušala dognati pomen in dalekosežnost dr. Mačkove izjave, da more biti govora o nadaljnjem preureditvi države, torej o organizaciji ostalih avtonomnih banovin šele po volitvah, v novi narodni skupščini. Opozarjali smo na navidezno nepremisljivo nasprotje tega stališča napram mišljenju mnogih srbskih politikov, ki zahte-

vaio, da se ustanovitev enotne srbske banovine postavi še pred volitvami izven diskusije. Mimogrede smo se dotaknili v tej zvezi tudi banovine Slovenije poudarjajoč, da nihče resno ne ugovarja, da bo tudi ona tvorila posebno državnopravno enotno. Izrazili smo pri tem svoje prepričanje, da bo bodoča državnopravna struktura Jugoslavije federalistična. Pač pa smo izrazili mnenje, da nikakor še ni jasno, kakšen obseg naj ima po svojih kompetencah bodoča avtonomija Slovencev. To reči smo bili tem bolj upravičeni ker tudi gospoda, ki neorestanu deklarirajo avtonomijo, še nikjer ni favno in jasno povedala kako si to predstavlja. Bodoča ureditelj odnosa med Slovenijo in državo in v Sloveniji sami pa je stvar naše gospodarske politične in socialne bodčnosti, našega kulturnega razvoja, naše nacionalne sigurnosti — skratka naše življenjsko vprašanje. Naš narod ne želi kupiti mačka v žakuju in če kdaj, potem ima tokrat pravico, da se mu čisto in bistro pove, kaj se hoče, ter se vpraša, kaj o. misli! Kdor se temu izogiba, smo rekli, vzbuja vtis, kakor da se boji, da bi narod morda mogel biti glede svoje usode drugačen misljenja, nego tisti, ki so očitvidno že pripravili neko rešitev, a ne povedo kakšno!

Značilno za »Slovenca« je, da je iz teh naših izjav izpustil bistveno vsebino ter falzificiral njihov smisel, češ da se »Jutro« bori za centralizem in proti samoupravi Slovencev. Gospoda, ki razpravlja o važnih narodnih stvareh na tak način, samo dokazujejo, kako malo pojmuje njih dalekosežnost ali pa kako malo veruje sama v to, o čemer pravi, da je »narodni program«.

Beleške

Uredite volilne imenike!

Mesca januarja se po vseh občinskih uradih popravljajo volilni imeniki. Zakon določa, da morajo občinske uprave po uradni dolžnosti vpisati v volilne imenike vse osebe, ki niso vpisane, na imajo že volilno pravico, in črtati iz imenika one, ki so umrli, se odselili ali so sicer izgubili volilno pravico. Voljake, ki še v tem letu doživijo svoj rok, morajo občinske uprave po svoji uradni dolžnosti vpisati v stalni imenik volilcev.

Popravki volilnih imenikov se v teku januarja ne vršijo na podlagi reklamacij, kakor je to običaj pred volitvami. Sedaj zadostja, da opozorite občinsko upravo na tiste, ki še niso vpisani, daj imajo po zakonu pravico, in na tiste, ki so vpisani, na nimajo za to zakonite pravice. Preglejte torej volilne imenike in jih prepišite ter postavite predloge za vpis ali izbris v listce! Vpis v volilni imenik ali izbris lahko pri občini zahteva vsak sam zase ali pa za drugega. Kdor biva eno leto v občini in je polnoleten, spada v volilni imenik. Aho na občini ne bi Vaši zahtevi ugodil, zavite to takoj pristojni sreki organizaciji JNS!

Bodoče volitve tako v občine, kakor v narodno skupščino bodo svobodne in ta ne. Volja naroda naj pride do polnega izraza, zato je potrebno, da bodo volilci vsi vpisani in da bodo volilni imeniki natančni in pravilni!

Tekne besede učiteljskega glasila

»Učiteljski tovariši« govori v uvodniku zadnje številke tudi o potrebi smotne državljanske vzgoje. Med drugim piše:

»Pri nas ni predavanja za nesebično in požrtvovalno ljubezen do domovine. Manjka vzpodbuda za samozavest in resnični narodni ponos. Pomanjkljiva je vzgoja k pripravljenosti za žrtve v obrambi lastne svobode. Ta »nost je med našim ljudstvom zelo slabo razvita. Majhen narod smo! Zgodovina nam je dovolj zgovorna priča, kako slabo se nam je v preteklosti

godilo. Zato moramo toliko bolj in nad vse ceniti svojo svobodo. N hče drugi se za njo ne bo boril, če se sami ne bomo pogumno postavili za njeno obrambo. In če je tako, potem je danes najnujnejša potreba, vzgajati narod k požrtvovalni narodni samozavesti, k ponosu, na tudi k pripravljenosti stopiti med aktivne branilce domovine, če nam zla usoda ne bi prizanesla. Dvajset let smo imeli čas vzgajati borec in branitelje svobode in neodvisnosti. In kaj smo storili in dosegli? Vzajali smo ljudi v verne poslušalce in prenašalce raznih demagoških strankarskih gesel. Moje je zamujenega. Ni pa še prepozno, da se še marskaj popravili!

V polni meri se pridružujemo besedam glasila naših učiteljev, da je danes glavna naloga vseh nacionalnih in prosvetnih organizacij širiti državljansko vzgojo in državljansko zavest.

Naši oficirji

Beogradska »Politika« je objavila običeren opis življenja goincev vojne akademije v Beogradu. Članek, ki ga je napisal znani vojaški pisec, pravi na koncu:

»Dolžnost in čast sta tradicija našega oficirskega zbora, ki je prežet samo ene ambicije: služiti kralju, narodu in državi brez pridržka. Naš oficirski zbor lahko s prinosom in svetim spoštovanjem kaže na plejad oficirjev, ki so padli, prežeti misli na državo, kralja in narod. Voditelji oboroženega naroda od preprostega kaplarja do prvega vojskovođe morajo znati voditi svoje vojske do zmage za ceno najmanjših žrtv. Zato je danes strokovno znanje prva dolžnost vsakega oficirja. V borbi pa bo prišel čas, ko bo lahko pokazal tudi svojo fizično odornost in osebo hrabrost. Zmaga je naklonjena in namenjena samo tistim, ki so lo prislužili s svojim delom, voljo in razumnostjo. Jugoslovenski oficir mora imeti neomajno vero v svoj vojaški nolič, v njegovo lepoto in velično. Če bi napočil trenutek, ko bi bilo treba braniti našo Jugoslavijo, potem bodo znali naši

oficirji ohraniti in znova potrditi prislovlčno hrabrost in sposobnost našega oficirskega zbora. Zopet pojdejo tja, kamor jih bo klicala dolžnost, in zopet bodo umirali za kralja in domovino, kakor jih je že na tisoče pred njimi. In po zidovih naših vojašnic in vojniš učiteljske se bodo nizale nove plošče z imeni tistih, ki so storili svoje dolžnost. Nove generacije naših oficirjev bodo znale korakati po stopinjah svojih prednikov. O tem naj se nihče ne vara...

»Slovenec« o zemljoradnikih

»Slovenec« razpravlja o razmerah v zemljoradniški stranki ter trdi, da so na nedavni seji njenega ožjega glavnega odbora bili vsi za izstop iz vlade, le predsednik stranke senator dr. Milan Gavrilović in član vodstva Miloš Tupanjanin sta bila proti. Zato ni bil sprejet noben sklep. »Slovenec« pravi, da so v zemljoradniški stranki štiri struje. Prvo vodi predsednik dr. Gavrilović, drugo levičar dr. Dragoljub Jovanović, ki je medtem ustanovil lastno strankino organizacijo, tretji frakciji načeljuje bivši minister v Stojadinovičevi vladi Voja Djordjevič, kateremu izdaja »Slovenec« izpričevalo, da »vodi zavo in konstruktivno politiko«. Četrto skupino pa vodi sedanji minister za poljedelstvo dr. Čubrilovič, o katerem pravi »gasillo JRZ, da se »nagiba k mars'čtom«, na terenu pa se »znajde večkrat skupaj« z levičarji dr. Jovanovića...

Glasovi o ustanovitvi novih ožlikovanj

Sedaj se je tudi »Obzor« lotil vprašanja ustanavljanja novih redov. Pravi, da sicer ne ve, ali je sklenjeno, da se ustanovi še poseben hrvatski red, misli pa, da zahteva enakopravnost, da se ustanovijo tudi hrvatski in slovenski redovi, ko imamo že srbski pravoslavni red sv. Save. Uvajmo, da to ni glavna skrb častitega zagrebskega starine.

Demanti neresnih vesti

Zagrebski listi objavljajo naslednjo ugotovitev agencije »Avala«: »Vesti, ki so jih zadnje dni objavili nekateri inozemski listi, da je baje jugoslovenska vlada pristala na prehod tujih čet preko jugoslovenskega ozemlja, so popolnoma netočne in povsem neutemeljene.«

Ugotovitev je kakor rečeno, objavila uradna agencija »Avala« ter se samo čudimo, da ni smatrala za potrebno, jo sporočiti tudi uredništvom slovenskih dnevnikov.

Politično organiziranje muslimanov v Bosni

Hrvatski listi objavljajo pismo predsednika zagrebskega muslimanskega društva g. Sulejmana Mulića, naslovljeno na muslimane v Bosni in Hercegovini. V pismu poziva Mulić bosanske in hercegovske muslimane, naj likvidirajo svoje stare predstode in krenejo na nova politična pota. Muslimanom v Bosni in Hercegovini ne preostane nič drugega, kakor da se odrečejo politični organizaciji na verskem temelju ter se oklenejo one politične organizacije, ki jim daje največ jamstva, da bo upoštevala njihove posebne interese.

»To pa je — stoji dalje v pismu — samo Hrvatska seljačka stranka, v kateri so organizirani vsi Hrvati brez razlike vere. Bosanski in hercegovski muslimani so dovolj časa zvesto sledili raznim svojim voditeljem, ki pa so v prvi vrsti mislili na svoje in strankarske interese in dolgo po tem šele na potrebe svojih muslimanskih pristavec.«

Glasilo nadškofa šariča o ženski volilni pravici

Zabeležili smo že, da se je glasilo sara-jevskega nadškofa dr. Šariča »Katolički tje-dnik« izreklo ostro proti uvedbi ženske volilne pravice. Tudi v zadnji številki posveča poseben članek temu vprašanju in se izreka proti vsaki uvedbi ženske volilne pravice. Med drugim piše:

»Mi ne odrekamo našim ženam sposobnosti, da pravično presojajo politične dogodke. Trdimo pa, da je politika za žene samo postranska zadeva in da prvenstveno mislijo samo na to, kako bi se omožilo. Žena je poklicana igrati prvo vlogo v domačem življenju v okviru svoje rodbine. Politiko in javno življenje naj prepusti mo-žem, kakor je to bilo skozi tisočletja. Dovolj smo že škodovali ženam ko smo jih postavili v pisarne, tovarne in delavnice, kjer se morajo odrekati svojemu glavnemu pozivu — materinstvu.«

Črnogorske želje

Tednik »Slobodna misao«, ki izhaja v Nikšiću, objavlja uvodnik, v katerem se zavzema za to, da naj bo sedež bodoče srbske banovine na Cetinju, dočim naj bi Beograd ostal prestolnica države. Uvodnik opozarja na velike žrtve, ki so jih doprinesli Črnogorci za zedinjenje in ustanovitev Jugoslavije, nato pa nadaljuje:

»Bodoča srbska banovina bo morala biti urejena na čim bolj decentralizirani osnovi. Najboljše jamstvo za čim večjo decentralizacijo, ki bi računala s posebnimi prilikami v dosedanjih srbskih banovinah, bi bila ustanovitev sedeža bodoče srbske banovine na Cetinju. Cetinje ima vso pravico, da postane sedež bodoče srbske banovine s širokimi oblastnimi samoupravami v Sarajevu, Nišu, Skoplju, Novem Sadu in Banjaluki.«

Obračun s francoskimi komunističnimi poslanci

Kakor smo že večkrat poročali, je tudi francoski senat odobril od parlamenta že sprejeti zakon, da se razveljavijo mandati vseh poslancev in senatorjev, ki do 26. oktobra 1939 niso pretrgali vsakih zvez s komunistizmom.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem žalostno vest, da je včeraj zvečer, previdena s to-
lažili sv. vere, preminila naša teta itd.

MARIJA SESEK

Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo 21. januarja
ob 14. izpred hiše žalosti, Pred škofijo 18, na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala v petek 26. t. m.
ob 7. v stolnici.

V LJUBLJANI, 20. januarja 1940.

Zalujoe rodbine:
HUBAD — SESEK — TRŠAN

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sožalja, ki smo jih pre-
jeli ob težki izgubi našega ljubljenega soproga, očeta,
starega očeta in strica, gospoda

Klančičar Franca

mestnega oficijanta v pokoju

kakor za poklonjene vence se tem potom vsem najto-
pleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, patru
Klavdiju za tolažilne obiske, rodbini g. Sinkovca za
obiske ob težki bolezni, g. dr. Cibru Francu za pomoč
ob bolezni, zastopnikom mestne občine ljubljanske, gg.
podčastnikom ljubljanske garnizije, osebju Davčne
uprave Ljubljana mesto za spremstvo, zastopnikom
Državnega arsenala, kakor vsem sosedom, prijateljem
in znanem, ki so blagega pokojnika v tako častnem
število spremili na njegovi zadnji poti k večnemu po-
čitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne
29. januarja 1940, ob 8 uri zjutraj v farni cerkvi sv.
Cirila in Metoda.

LJUBLJANA, dne 20. januarja 1940.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Vsem, ki ste prijateljsko spremili našega ljuble-
nega soproga in očeta, gospoda

JOSIPA KRIŽA

žel. činovnika v pokoju

do njegovega zadnjega počivališča, lepa hvala! Sorod-
nikom in znanem ter društvom za poklonjeno cvetje
najlepša hvala! Enako se zahvaljujemo pevcem, godbi
in prav vsem društvom ter stanovskim tovarišem. Lepa
hvala vsem, ki so ga v njegovi težki bolezni tolažili
in nam lajšali žalost.

Se enkrat naša najiskrenejša hvala!

LJUBLJANA, dne 21. I. 1940.

ZALUJOČA SOPROGA IN OTROCI

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob težki izgubi našega nepo-
zabnega soproga, očeta, bratrance in svaka, gospoda

STOJCEA RAJKA

PIS. RAVNATELJA OKR. SOD.

s tolažilnimi besedami lajšali žalost. Istotako se zahvaljujemo vsem daro-
valcem cvetja. Posebno zahvalo smo pa dolžni upravi garnizije za vojaško
spremstvo, zastopnikom oblasti in društev, g. M. Rateju za nagrobni govor,
bežigraskim pevcem za ganljive žalostinke, kakor tudi vsem ostalim, ki so
ga spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 23. I. 1940 v cerkvi
sv. Petra.

LJUBLJANA, 20. januarja 1940.

ZALUJOČA SOPROGA IN OSTALO SORODSTVO.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sožalja ob nenadomestljivi izgubi
našega ljubljenega soproga, dobrega očeta in brata, gospoda

Mezek Franca

višjega poštnega kontrolorja

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najto-
pleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini sv. Nikolaja, patru Ange-
liku Tomincu za zadnjo popotnico, namestniku direktorja pošte t. t. g.
dr. Lebarju, pers. šefu g. Vladimiru Bajuku, šefu ekonom. odseka višjemu
svetniku g. Tileni Epichu, upravniku pošte Ljubljana I, gg. dr. Debelaku
in dr. Novaku kot osebnima prijateljem, pevcem in godbi Udruženja
poštinih uslužbencev ter končno vsem prijateljem in znanem, ki so b'a-
gega pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti
k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica bo v torek, dne 23. januarja 1940 ob 7. uri zj.
v cerkvi sv. Nikolaja.

V LJUBLJANI, dne 20. jan. 1940.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Vsem, ki so v naši veliki žalosti povodom tragične smrti naših dragih,

g. inž. VILJEMA DAWIDA, njegove soproge ge. ELVIRE roj. ŽLINDROVE in njunih otrok PETRA in KSENIJE

žrtev potresa v Erzindjanu (Turčija)

sočustvovali z nami in nas tolažili v naši bolesti, izrekamo tem potom kar
najtoplejšo zahvalo.

KOSTANJEVICA NA KRKI, 20. januarja 1940.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahtevajte za vaše žimnice in tapetirano pohištvo žimo samo
z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

Naša žima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari
115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša
tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in
aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker
je slabo in nehygiensko izdelana, ni dezinficirana, vsebuje
fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo muhi
in m. r. c.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše!
Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

Prostovoljna sodna javna dražba

glede zemljiške parcele št. 285 njive in št.
280-I njive, ki sta pripisani pri zemljišču
pod vl. št. 31 k. o. Dobročeva se vrši pri
Bahaču

v Žireh

dne 28. januarja t. i. ob 2. uri popoldne.
Izključna cena za obe parceli znaša 26.948
din. Dražbeni pogoji so na vpogled pri
podpisnem javnem notarju kot sodnem
poverjeniku.

Mrevlje Artur, javni notar kot sodni
poverjenik — Logatec

ZAHVALA

Bog bodi plačnik vsem, ki so čutili z nami v naši
veliki bolesti, ko smo izgubili ljubljenega

moža in očeta

Hvala za krasno cvetje, za spremstvo pri pogrebu
in sožalje.

Sveta maša zadušnica bo v župni cerkvi sv. Jakoba
v ponedeljek 22. t. m. ob 7. uri zjutraj.

LJUBLJANA, dne 21. januarja 1940.

Zalujoe družini Horvat-Mejač

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

V NEIZMERNI ŽALOSTI SPOROČAMO TUŽNO VEST, DA JE DNE
20. JANUARJA 1940 OB 12. URI OPOLDNE MIRNO V GOSPODU ZA-
SPAL NAŠ NADVSE LJUBLJENI SOPROG, OČE, TAST, STARI OČE,
BRAT IN SVAK, GOSPOD

JOSIP KUNC

industrijalec

DRAGEGA POKOJNIKA PREPELJEMO V PONEDELJEK, DNE 22.
JANUARJA 1940 OB 11. URI DOPOLDNE IZ LEONISČA NA DUNAJ,
KJER GA POLOŽIMO V RODBINSKO GROBNICO K VEČNEMU
POČITKU.

LJUBLJANA, DNE 20. JANUARJA 1940.

GLOBOKO ZALUJOČA SOPROGA

Kathe Kunc

Melitta Pölzl roj. Kunc
hčerka

Reinhold Kunc — tovarnar
sin

Ing. Edmund Pölzl — min. svetnik
zet

Vera Kunc — roj. Rus
snaha

Harald, Herbert Kunc
vnuka

Umrli je naš nadvse ljubljeni
sopro, predobri oče, brat, stric in
svak, gospod

Tominc Franc

nosar-postrešek

Pogreb blagega pokojnika bo v
ponedeljek, dne 22. januarja 1940.
ob 2 uri popoldne izpred mriške
veže splošne bolnišnice na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. I. 1940.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI.

Naročniki „Jutra“
so zavarovani
za 10.000 Din

Naznanjamo tužno vest, da nam je umrl naš dobi
oče, gospod

DOBOVSEK RUDOLF

železničar v pokoju

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek
dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne k Sv. Jurju na Stožicah.

LJUBLJANA—JEZICA, 21. januarja 1940.

RUDOLF, IVAN, MARTIN, ANTONIJA, ADOLF
in FELIKS

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob prerani
smrti našega nadvse ljubljenega soproga, brata, zeta, svaka in strica, gospoda

JULESA LONČARJA

TRGOVCA

se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo pa dolžni g. zdravniku dr. Franti Misu za izkazano
požrtvovalnost, č. duhovščini sv. Petra, vsem darovalcem krasnih vencev in
cvetja, nadalje vsem predstavnikom Zbornice TOI, Združenja trgovcev in šport-
nih klubov, prijateljem, znanem in stanovskim tovarišem ter sploh vsem, ki so
nepozabnega in blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi
zadnji poti k večnemu počitku.

Rekvjem za blagopokojnim bo v ponedeljek dne 22. januarja 1940 ob 7. uri
zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V LJUBLJANI, dne 20. januarja 1940.

ZALUJOČA SOPROGA ADELA

in rodbine LONČAR, JERMAN in ORAŽEM

Srečke državne razredne loterije V. razreda 39. kola so dospele.

Glavno žrebanje bo od 10. februarja do 7. marca t. l. in bo državna razredna loterija izplačala srečnim igralcem 36.000 dobifkov v skupnem znesku 56 milijonov 946 tisoč din. — Kdor se nima srečk, naj jih čim prej kupi v glavni kolekturi »VRELEC SREČE«, kjer so še v številnih serijah na razpolago. Na eno samo srečko v najprejnejšem slučaju lahko zadenete 3 milijone 200 tisoč din.

CENA SREČK ZA V. RAZRED:

Cela srečka din 1.000.—

Polovična din 500.—

Četrtingska din 250.—

Priloga se vam domača glavna kolektura državne razredne loterije

VRELEC SREČE Alojzij Planinšek, LJUBLJANA, Beethovnova 14

CENE MALIM OGLASOM

50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali dajanje naslovov plačajo ont, ki želijo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dopolni la želite se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnemo s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljanjati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

»PRI LEVU«

Gospodstva 16 prvotina doma in primorske kuhinje, kake in dalmatinske specialitete. Odlična dalmatinska in domača vina, kraki teran, dobrihriški »Plavice« ter izredna vinska posebna »Krogonko« Crm. ačkovo črno vino. V petek monke ribe. Se priporoča Leo Garzaroli. 1187-18

Gostilna Martine

Zg. Siska Vasko nedeljo koncert! Pav. ličev jazz! Izbrana vina in prvotina kuhinja! 1399-18

Kam?

Ne premajajte tega. Kar v resnici pri Ljodnu na v. Petra o. zavite. Prijetna vam bo ob imenitnih vinih in toplih in mirnih jedilih. Domačnosti pa se boste še posebej gostilni- sečili. Priporočila se Roka Velkavrh, gostilni- čarka pri Ljodnu — »Pri univerzi« v židov- ski stezi. 1375-18

Ne pozabite

da se boste najbolje in naj- ceneno zabavali v naj- bolji Panti. To so izborni dolcinski cvetki, fina sta- rana vina, pivo, vino, žganje, likerji. Vedno in ob vsakem letnem času raz- na topila in mizila jedila, predpustna špehova, kro- fi in razne druge dobrote. Zato vsi in vse le danes in vedno zahajate v V. Ve- govo ul. 10. Vas vsjodno vabi in se toplo priporoča Tone Huč. 1461-18

G. Th. Kotman

SAMBO IN PETER POTUJETA

48

Hijena je stekla po tovarišice, Sam- bo in Peter sta pa kar počakala. Ta čas je ubogemu doktorju trda predla: dva vrana kljunorožca (ti ptiči so hudi sovražniki nilskih konj) sta se okori- čala s priložnostjo in neusmiljeno kavsala sovražnika v nos!

49

A kmalu so pridrevile hijene, in gr- deža sta jadno odletela. Pod Sambo- vimi vodstvom so jele hijene neutego- mato odkopavati prst okrog jame. Vrle živali so si prizadevale na vse kriplje; pesek in grude so jim kar frčale izpod nog.

Pri Putrichu

Danes ples. Vljudno vabljeni. 1536-18

Danes vsi k Lasanu

v Moste. Nov orkester. Prišel dingal. Se pri- poroča Lisan Marija. 1483-18

Službo dobi

za samostojno kuhinjo in vsa gospodinjstva dela, sprejme i članska družina v Ljub- liani. Ponudbe samo s pri- počilom pod šifro »Za- nesli«. 761-1

Potrebujem

gospodično katera bi se učila za artistko. Plača 500 din hrana, stanovanje. Pri- jave od 14. do 17. pri vratarju hotela Siona. 1293-1

Hotelskega kuharja

ali kuharico, sprejme prvo- vrsten hotel. Takojšen na- stop. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »E. R. 320«. 1313-1

Biro »Central«

Kolarčeva 10. I. Beograd, cefue 26.27. Iste več ku- narice, sobarice, dekle, otro- šk, bon, raznega osebja za Beograd, naročajo. Plače dobre. Nastop vsakodnevno. 1218-1

Iščem fante,

ki znajo rezjati lesene izdelke. Dejo skordno v domov. Nastop v vseh poslo- vilih. 1301-1

Perfektna

pisarniška moč zmožno samostojne ko- respondence, srbohrv, in hitro strojepisno, sprej- mem. — Obenem dobi službo tudi pisarniška praktikanjka. Nastop takoj. Ponudbe pod »Kavema, Ljubljana, po- štni predal 150. 1325-1

Frizerka

dobra moč, dobi takoj stalno službo. Noč. Slov. Javornik, Gor. 1276-1

Manufakturna

trgovina v Ljubljani sprejme va- jenca ter v tej službi za- uzevanja prodajalca in prodajalca. Ponudbe na pošt. predal 59 Ljubljana. 2181-1

Kuharica

ki je služila v boljših hišah, z lepimi izpričev- valji, se sprejme. Ponud- be na ogl. odd. Jutra pod »Dobra, samostojna kuharica«. 1283-1

Gospodična

za prabo, mlada, z lepo slovensko in pravilno nemščino se išče k 2/4- letnemu fantu. Ponud- be pod »Pina obitelj, Kranj, na oglasni odd. Jutra«. 1260-1

Vinski strokovnjak

ocenilo, vešč v ravnanju s vinom v steklenicah, dobi službo. Reflektanti naj pošljejo ponudbe z referencami, šolskimi iz- pričevaji in zahtevkom plače na »Export, trgo- vsko društvo, Split, Smoladina ulica 15. 1261-1

Postrežnico

urno in zanesljivo iščem. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1393-1

Modistko

samo prvotno moč, se sprejme takoj. Pismo in osebne ponudbe na Mimi Šark, Ljubljana, Kredita banka. 1391-1

Tovarna vagonov

Slav. Brod potrebuje več samostojnih likov in mo- delskih mizajev. Ponudbe pošlji na u- pravo tovarne Sl. Brod. 1333-1

Šiviljo

katera je izveščana v pri- krojevanju perila, sprejem- Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »šiviljica«. 1193-1

Zgovorne

gospodične ki imajo vsejude do po- tovanja po deželi, sprej- mem za štirje reka- me. Zasluzek 80 do 100 din dnevno. — Ponudbe na naslov: Anton Molek Škofja riza 54, Trbovlje. 1344-1

Brezposelne gospe

in gospodične pozor! Imamo zelo mnogo do- brih mest v Zagrebu in izven njega z zelo dobro plačo, in sicer za 1. in 15. januarja 1948. Zato potrebujemo veliko mladih, dobrih deklet, ki znajo kuhati, kuharice in sobarice, natakarike in vzgojiteljice. Katera od vas želi dobro in stalno me- sto, naj se takoj javi pri Inštitutu udovica i samostojnih gospodinj- stva, Hlaca 29/1, tele- fon 73-71. Za odgovor priložite 3 din. 1230-1

Gostilniško

sobarico sprejemem takoj. Nekrep Marija, Maribor, Vetrin- ska ulica 4. 1443-1

Jelonoša in plačilni

natakar m/ajš, 18 ali 19 let star, se sprejme februarja po dogovoru v boljšo, do- bro obiskovano restav- racijo. Ponudbe s sliko in popisom dosežanih služb poslati na podruž- ju v Mariboru. Sprej- mem tudi natakarskega vjence. Dogovor februarja, na ogl. odd. Jutra. 1296-1

Perfektna

pisarniška moč zmožno samostojne ko- respondence, srbohrv, in hitro strojepisno, sprej- mem. — Obenem dobi službo tudi pisarniška praktikanjka. Nastop takoj. Ponudbe pod »Kavema, Ljubljana, po- štni predal 150. 1325-1

Frizerka

dobra moč, dobi takoj stalno službo. Noč. Slov. Javornik, Gor. 1276-1

Manufakturna

trgovina v Ljubljani sprejme va- jenca ter v tej službi za- uzevanja prodajalca in prodajalca. Ponudbe na pošt. predal 59 Ljubljana. 2181-1

Kuharica

ki je služila v boljših hišah, z lepimi izpričev- valji, se sprejme. Ponud- be na ogl. odd. Jutra pod »Dobra, samostojna kuharica«. 1283-1

Gospodična

za prabo, mlada, z lepo slovensko in pravilno nemščino se išče k 2/4- letnemu fantu. Ponud- be pod »Pina obitelj, Kranj, na oglasni odd. Jutra«. 1260-1

Vinski strokovnjak

ocenilo, vešč v ravnanju s vinom v steklenicah, dobi službo. Reflektanti naj pošljejo ponudbe z referencami, šolskimi iz- pričevaji in zahtevkom plače na »Export, trgo- vsko društvo, Split, Smoladina ulica 15. 1261-1

Postrežnico

urno in zanesljivo iščem. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1393-1

Modistko

samo prvotno moč, se sprejme takoj. Pismo in osebne ponudbe na Mimi Šark, Ljubljana, Kredita banka. 1391-1

Tovarna vagonov

Slav. Brod potrebuje več samostojnih likov in mo- delskih mizajev. Ponudbe pošlji na u- pravo tovarne Sl. Brod. 1333-1

Več šivilj

za izdelovanje moških čepic se takoj sprejme. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1397-1

Mlinarskega

pomočnika za kmečko pisarno mlet- lječe za takoj. Ozidj. Franjo, Karlovec, Don. e Pokupje 27. — Plača po dogovoru. 1332-1

Samostojno

modistko sprejme takoj v stalno služ- bo salon »Ore«, Sv. Petra cesta 13. 1415-1

Modistko

prvotno in važno sprej- me salon »Mia«, Kranj. 1427-1

Več krojaških

pomočnikov dobrih, sprejem. — Jože Krmelj, St. Vid, Vinarje števil. 117. 1439-1

Prodajalka

za trafiko z nekaj kavcije, sprejemem takoj. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »E. R. 320«. 1443-1

Postrežnico

sprejemam za jutranjo uro. Za nagrado dobi oprem- ljen sobo. Vpisati: Ka- rlačeva 10. Kolicija, v popoldanskih urah. 1446-1

Pletiljo

dobro izveščano, sprej- mem v stalno službo. Ponudbe na podružnico Jutra Celje pod »Zna- nas«. 1115-1

Kuharico

samoostojno v kuni, prid- no in vestno, z dolgotraj- nim sprejmem. Po- št. predal 150. 1325-1

Brivskega

pomočnika dobrega in stalnega sprejme 31. t. m. Oton Feingartner, Slov. Bi- strica. 1244-1

Vrtnarskega

pomočnika mlajšega sprejemem v to varniško vrtinarijo. Po- goj postojenost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posten vrtnar«. 1211-1

Brivski pomočnik

dobrih delavcev, dobi stal- no mesto. Ponudbe na Slavko Kon, Jesen. 1364-1

Služkinjo

mlajšo, pridno in po- šteno, veščo kuharice, sprejme ravnetelja v Beo- gradu. Potne stroške po- šlji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pono- grade«. 1373-1

Pekovskega

kateri bi raznašal tudi kruh, sprejemem takoj. Potrebna je kavčica dva tisoč din. Ponudbe pod »Stalna« na oglasni odd. Jutra. 1368-1

Monter

trezen in zanesljiv, dobi s 1. marcem 1948 pri Za- družni »Ektrani« v Mo- stju službo. Ponudbe je poslati na zadrugo z na- vedbo najnižje plače in usposobljenosti. 1350-1

Samostojna dobra

kuharica ki bi prevzela male ku- hinja na svoj račun, do- bi mesto. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Starejša 40«. 1370-1

Mesarski pomočnik

mlajši, se sprejme na deželo. Ponudbe na po- druž. Jutra v Celju pod »Dobra plača«. 1358-1

Frizerko

perfektno in stroki, sprej- me A. Mrakič, Maribor, Koroska cesta 7. 1356-1

Pekovskega

pomočnika mlajšega, ki bi raznašal tudi kruh, sprejme pro- karna Logar, Golnik. 1367-1

Sposobna

prodajalka manufakture in galar- tne stroške se išče za prevzem prodajalne to- varniške skladišča v stalni službi. Potrebna je garancija ali kavčica. Po- nudbe na ogl. odd. Jutra pod »Znanje« pro- dajalca. 1378-1

Slastičarskega

pomočnika samostojnega in vestne- ga, dobrega, takoj sprej- mem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesten- asističar«. 1317-1

Samostojnega

delavca kvalificiranega (ali mo- jstara) za montažo finih vodovodnih armatur v stalni službi. Vpisati: Ka- rlačeva 10. Kolicija, v popoldanskih urah. 1446-1

Pletiljo

dobro izveščano, sprej- mem v stalno službo. Ponudbe na podružnico Jutra Celje pod »Zna- nas«. 1115-1

Kuharico

samoostojno v kuni, prid- no in vestno, z dolgotraj- nim sprejmem. Po- št. predal 150. 1325-1

Brivskega

pomočnika dobrega in stalnega sprejme 31. t. m. Oton Feingartner, Slov. Bi- strica. 1244-1

Vrtnarskega

pomočnika mlajšega sprejemem v to varniško vrtinarijo. Po- goj postojenost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posten vrtnar«. 1211-1

Brivski pomočnik

dobrih delavcev, dobi stal- no mesto. Ponudbe na Slavko Kon, Jesen. 1364-1

Služkinjo

mlajšo, pridno in po- šteno, veščo kuharice, sprejme ravnetelja v Beo- gradu. Potne stroške po- šlji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pono- grade«. 1373-1

Pekovskega

kateri bi raznašal tudi kruh, sprejemem takoj. Potrebna je kavčica dva tisoč din. Ponudbe pod »Stalna« na oglasni odd. Jutra. 1368-1

Monter

trezen in zanesljiv, dobi s 1. marcem 1948 pri Za- družni »Ektrani« v Mo- stju službo. Ponudbe je poslati na zadrugo z na- vedbo najnižje plače in usposobljenosti. 1350-1

Samostojna dobra

kuharica ki bi prevzela male ku- hinja na svoj račun, do- bi mesto. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Starejša 40«. 1370-1

Postrežnico

iščem od 9. do 4. ure po- polne. Pojste se Vodni- kova cesta, Zg. Sika 16. 1503-1

Službe išče

Trgov. sotrudnica dobro izurjena v vseh strokah vestna in zanes- livna za prejemati slu- žbo najraje v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožna so- trudnica«. 1162-2

Iščem zaposlitve

kot hotelski sluga ali vratar. Obvladam več jezikov. Kavčice zmo- žen. Naslov v vseh po- slov. Jutra. 1236-2

Železninar

in speccist s šolskim izpitom želi menjati službo. Nastop s 1. mar- com. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro prodajalec«. 1246-2

Krojaški

pomočnik išče stalnega mesta kjer koli za velika in daniška dela. Naslov v vseh po- slovnicah Jutra. 1346-2

Brivski pomočnik

prvotno, išče službo. Nastop lahko takoj. Sa- gon »Toni«, Dobrna pri Celju. 3316-2

Deklice

čedno (tudi z deželo), ki bi pomagala pri go- spodinjstvu in trgovini (Foto) sprejememo. Po- št. predal 150. 1325-1

Prodajalka

stara 27 let, Stajerka, zelo poštena, čista, išče mesto sobarice ali filij družini. Gre tudi za ku- harico. Vpisati: Ka- rlačeva 10. Kolicija, v popoldanskih urah. 1446-1

500 din nagrade

za stalno službo 1000 — din, pristopiti tudi kot družnik. Kavčice deset tisoč din. Prosim za hr- nilno knjižico 3000 din obične hranilnice Ko- stanjeva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hranilna knjižica«. 1311-2

Gospodična

z znanjem slovenskega, srbohrv, in nemškega jezika, knjižničarica, v korresponden- cijski službi. Naslov ogl. odd. Jutra. 1279-2

Prodajalka

mlada, vajna v trgovini mehan. blagom išče služ- bo. Nastop po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilna in prijazna«. 1286-2

Mladenka

19letna, z malo maturo in perfektnim znanjem francosčine v pisavi in govoru, išče kakršnokoli zaposlitve, tudi k otro- km. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1287-2

Knjigovodkinja

bilanciarka, s petletno službo, praktično, išče pri- merne namestitve. Ob- vlada nemščino. Nastop takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna knjižničarica«. 1257-2

Doktor prava

z enoletno sodno prakso išče primerne službe v večjem podjetju. Po- nudbe pod »Doktor pra- va«, na ogl. odd. Jutra. 1237-2

Kot gospodinjstva

pomočnica ali kot samostojna gos- podinjstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Res- slov v ogl. odd. Jutra«. 1257-2

Službo portirja

hlinega slug

Mlada vдова

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Lepa mlada

gospodična
20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Mojster

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Gospod tridesetih

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ločenka

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Kmetijski fant

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Vdova

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Zenitve in moštve

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ženska

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Prodajalica

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Mlada gospodična

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Zelini spoznati

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Dražestna židinja

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Kateri gospod

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Gospod

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Restavrat

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

JOS. REICH

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

ZA VSAKO

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

HOHNER

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

ZA ZIMO...

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

MEINEL & HEROLD

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Ugodna naložba

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Lesni strokovnjak

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

ZAHVALA

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

Josipa Karner

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

ZAHVALA

20 let stara, z doto v go-
tovini 50.000 din 1800 tr-
govca ali slično pojas-
niti daje proti nakazilu
19 din Nade Zagreb, je
šebov trg 10. 1307-25

„Za vas je vojna končana!“

Kaj pripovedujejo ujetniki z vojne ladje „Graf Spee“

V London je prispelo 5 kapitanov ang-
likih trgovskih ladij, ki jih je nemška vo-
jna ladja „Graf Spee“ potopila v času svo-
jega križarjenja po južnem Atlantiku. Ka-
pitani so bili več tednov ujetniki na krovu
nemške ladje in sedaj je eden izmed njih,
kapitan Pottinger, v »Daily Expressu« opi-
sal njihove doživljaje. »Posadka nemške
križarke, pripoveduje kapitan, nam je ve-
dno zagotavljala, da je križarka »Graf Spee«
tako silna, da bi ji bili kos samo »Hood«,
»Renown« ali »Repulse«. Nemci so bili ze-
lo pogumni in samozavestni, mi pa smo na
vse slične izjave odgovarjali samo: Poča-
kajmo, bomo videli, kaj bo, ko se srečate
z našimi križarkami. Nemci so se tem be-
sedam silno smejali.

Na dan bitke smo bili zaprti v naši je-
kleni sobi in nismo vedeli, kaj se godi. Gle-
dali smo skozi dve majhni luknji, kjer
sta bila odvita vjaka in smo videli samo
moštvo, ki je podajalo strelivo za topni-
štvo. Po njih obrazih smo sodili, da je boj
zanje uspešen. Mislili smo namreč, da ima
križarka na muhi kako novo trgovsko lad-
jo in da se bo naša družba pomnožila, ka-
kor doslej še vselej pri takem primeru. Ob
6. uri zjutraj je moral na ladjo pasti prvi
angleški zadetek. Ladja se je močno stresla
in spoznali smo, da se to pot godi kaj res-
nejšega. Bili smo vajeni streljanja, saj je
križarka potopila osem trgovskih ladij, to-
da zdaj so se nam zdele salve čisto druga-
čne. Vsa ladja je drgetala in v teh urah
so nas seveda navdajala kaj mešana čustva.

Iz Ljubljane v Pariz

Pariz, 15. januarja.
Mednarodni vlak! Koliko bogastvo vi-
sov in doživeti, kolika pestrost! Prevaža
ljudi iz kraja v kraj, pretaka življenje in
mislil iz zemlje v zemljo, je živ odmev do-
godkov po svetu.

Zopet je pridrvel v temni noči. Sopuha,
čelna nestrpnost, da pohiti naprej. Ljudje
se vzpenjajo, prihajajo in odhajajo, pri-
našajo s seboj svoje misli in občutke, do-
bro in slabo voljo, zaskrbljenost in vese-
lje. Sam Bog naj ve, koliko mirnih eno-
ličnih življenj je prešlo, koliko sreče in
nesreče je prizadel, koliko zopet odpi-
ra pot novemu življenju nasproti.

Vagon je poln ljudi. V poltemi se njih
obrazi ne razpoznavajo dobro. Razgovor
pa teče živahno, vedno na novo prekinjen
s smehom; tu in tam se ustavi, toda vsi
se bojijo tega molka in iščejo novih vpra-
šanj in šel, da bi jih našli.

Po govorici sklepam, da so vsi Polja-
ki. Njih živahnega pogovora mi ni mogo-
če razumeti in oni sami ne kažejo prav no-
benega veselja načenjati pogovor s tujci.
Tako sem vezana le na opazovanje.

Nemirni so zelo. Vse postaje so jim
predolge. Večkrat poskušajo zaspiti, to-
da ne gre; kakor bi se bal spavati. Be-
rejo novine, emigrantski poljski list. Tu-
di Čehov je nekaj med njimi. Od neke
prinese eden buteljko in nekaj biskvita.
Takojo zbere vse okrog sebe. Vstanejo,
poljubijo se in vzključajo Poljski, Če-
ši in Franciji.

Končno se mi posreči zamešati se v
njih družbo. Trudni so in zdelani. Neka-
teri ne spijo že štiri in več noči. Franci-
ja je za nje objektivna dežela. Na vse
neveselosti in vse napore imajo le eno
tolažbo: jutri bomo v Franciji. Takrat ne
bomo več tujci, ne bo nas zeblo, ne bomo
lučni, niti žejni — nova domovina nas čaka.

In res. Sprejem v Modani potrjuje njih
upe in želje. Uradno osebo je v vsem
nadvse prijazno in ljubezljivo. Govori ti-
ho, razločno in resno. S svojimi beseda-
mi in pokreti izpovedujejo treznost in za-
vest: domovina je v nevarnosti, vsak mo-
ra biti na svojem mestu. Vsak posameznik
dobi vse potrebne nasvete, opozarja-
jo ga na majhne formalnosti, ki jih je
dobro vedeti.

V temnem vozu ni razpoznavni takoj
obrazov. Povsem novi ljudje; žene in vo-

Smučil kompletno s palicami za otroke din
150, za odrasle od din 195.
BANJAL, LJUBLJANA, Miklošičeva c. 20

Rabljene fotoaparate

povečevalnike in vse potrebščine kakor raz-
ne druge tehnične in gal. predmete kupu-
jemo, prodajamo in zamenjavamo. Odgo-
varjajoče plačamo takoj. — Razvijamo —
kopiramo.

FOTOTEHNIKA — VOSNJAKOVA 4
(podjetje reorganizirano)

Osrednji urad za zavarovanje delavcev
v Zagrebu je razpisal natečaj za popolnitev
enega mesta

sekundarnega zdravnika-uradnika
specialista za tuberkulozo, za zdravilišče
Kasino poleg Sarajeva in eno mesto
ogodbenega pomožnega zdravnika za zdra-
vilišče Brestovac poleg Zagreba. Podro-
bnejše pogoje dobite pri SUZOR-ju, Zagreb,
Mihanovičeva ul. 3, soba št. 326 in 313
Štev. 1479-1940

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN CENIK
MEINEL & HEROLD
B.Z.G.Z. ZAL.
IVORNIČE GLASBIL MARIBOR 1. 101

Mislila je, da je njena bluza bela...

...dokler ni vzela brisače,
ki je bila oprana z Radionom!

Zakaj je perilo oprano z Radionom mnogo bolj belo
kakor perilo oprano z navadnimi pralnimi sredstvi?
Zato, ker vsebuje kisik. Navadna pralna sredstva samo
površno odpravijo nesnago — Radion
pa tvori milijone kisikovih mehurčkov,
ki skupaj s peno dobrega Schichtovega
mila pronica skozi vsako tkanino, od-
pravijo vso nesnago in ope-
rejo perilo snežnobelo. Ra-
dion pere temeljito in ena-
komerno ter je zato perilo,
oprano z Radionom, popol-
noma čisto in bleščeče belo.

Radion
pere sam

Schichtov
RADION
pere sam

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT OAJ proti
žolčnim kamnom in bolezi-
nim žolčnega mehurja se
dobi pri glavnem zastopniku
Lekarna pri Sv. Ivana, Za-
greb, Kaptol 17. — Zastonj
posiljamo prospekte o zdrav-
ljenju.

U. & S. št. 27870-1936 Rn 3487

OTOMANE
po din 320.—
nudi

R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13

Vata

v tablah in za odeje,
vedno na zalogi. —
Zahtevajte vzorce in
cenik.

Arbeiter — Maribor.

2951

DRVA
PREMOG
IVSCHUMI
DOLENIČKA
CEVICA

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega nadvse ljubljene-
ga, nepozabnega soproga, očca, brata itd., gospoda

Petra J. Slaparja

nameščena papirnice »Vevčec«

Izrekamo za mnogoštevilno častno spremstvo, za poklonjene vence in cvetje,
ter gg. pevcem Akademikega pevačega zbora za ganljivo petje našo naj-
priskrbnejšo zahvalo.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek 22. t. m. ob pol 7. uri v župni cerkvi
sv. Petra.

LJUBLJANA, 20. I. 1940.

ZALUJOČA RODBINA SLAPARJEVA

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

Grof de Loraydan se je priklonil, nekaj v zahvalo, še bolj pa zato, da bi skril svoje burno veselje.

»To je sreča!« je zavriskal sam pri sebi. »Vendar žel... Beranžerki milijoni in služba na dvoru! Pot med mogočnike tega sveta se mi odpira...«

»Torej,« je nadaljeval Franc I., »čez tri dni se odpravim in prestrežem starega norca v Poitiersu, da ga do dobrega zapeljem. Ha, ha!« se je veselo zasmel, »treba ga je bilo videti v Louvru, kako plašno je gledal naše krasotice... kaj, Maugency?«

»Priznati moram,« je dejal plemič, »da se mi ni zdelo vedenje gospoda de Ulloa prav nič smešno.«

»I, seveda, ti čednostnik stare šole. Bodimo mladi, hudumani, in veselimo se življenja! Staraš se, Maugency, koliko let ti je prav za prav?«

»Pet in štirideset, sire; to so še mlada leta, kajti prav toliko jih ima tudi vaše veličanstvo!«

»Hm! Po tvojem mi je torej pet in štirideset let? Saj ni mogoče!... A pustimo prazne pogovore in pomenimo se kaj resnega: o zabavi! Povabim vaju s seboj.«

»Kam, sire?«

»Ne daleč. Najprej v Arronški dvorec. Odkar sem ga podaril guvernerju de Ulloa, se mi nekam čudno toži po njem... Lep košček mladosti sem pustil pod njegovo streho... Ti si me takrat spremljal, Maugency... se še spominjaš?«

»Da, sire. V Arronškem dvorcu je umrla uboga Agneza de Sennecour.«

»Pojdimo!« je naglo rekel kralj.

17

»V Arronški dvorec!« je pomislil Loraydan. »Videl bom hišo, kjer spi Beranžerka...«

Vsi trije so stopili na ulico. Nebo je bilo zvednato, urje je pravkar bila devet. Toda v Vrvarski ulici ni bilo videti žive duše...

Ko so se približali dvorcu, so zagledali dva moža, negibno sloneča ob mrežni ograji, ki smo jo že že opisali.

»Dva potepuha!« je rekel grof de Loraydan.

»Ne,« je dejal Maugency, ki je imel bistro oko, »dva plemiča. Eden izmed njiju se mi zdi po statusu mlad. Drugi bi utegnil biti mojih let.«

»Kaj delata tu?« je srdito pomislil Loraydan.

»O, že vidim. Eden je mlad. Torej je prišel zaradi Beranžerke! Prekietlo! Kdo ve... Hejo, gospoda!« je zavpil.

Neznanka sta se zdrznila, kakor da bi bila šele ta mah opazila trojico plemičev, ki je obstala blizu ograje.

»Kaj želite, gospodje?« je vpludno vprašal starejši.

»Želimo, da se spravite odtod!« je odvrnil Loraydan.

»Oho!... Zakaj pa?«

»Zato, ker ste nam na poti!«

»Loraydan, Loraydan!« je zamrmral Maugency. Grof se je stresel. Ljubosumnost ga je grizla v srce, kri mu je pritiskala v glavo. Psotka mu je kar sama planila iz ust.

»Mar ne vidiš, da imamo opravka z nočnimi zmikavtom?«

»Kako pravite?« je vprašal rezek glas, in mlajši izmed neznancev je stopil tik pred Loraydana.

»Pravim,« je grof zajecjal, »pravim, da z malo pridneži vajinega kova...«

Preden je utegnil končati, je mladi človek po bliskovito vzdignil roko in ga udaril v obraz. Še tisti mah so švigili meči iz nožnic... Maugency

je naglo stopil med nasprotnika in odbil njuna rapirja v stran:

»Grof, pol žalitve vzamem nase, a kadar preliva kri, jo rad preliva pri belem dnevu. Če nama gospoda povesta, kdo sta, se rajši dobodimo jutri zjutraj, prav tu...«

»Da, da, prav tu! Pri belem dnevu!« je kriknil Loraydan. »Ako ga Beranžerka ljubi,« je pomislil, »naj vidi, kako poginjajo vsi, ki mi silijo na poti! Gorje njemu in nji!«

Kralj je stal ob strani in malomarno gledal prizor, kakor da mu ni nič mar. Maugency je s trdnim glasom nadaljeval:

»Gospoda, jaz sem baron Ronald de Maugency, in to je grof Amauri de Loraydan. A vidva?«

»Moje ime je Filip de Ponthus,« je hladno rekel starejši neznanec, »in ta gospod je moj sin: Klotar, plemič Ponthuški.«

»Ponthuški?« se je zdrznil Maugency.

»Ponthuški. Poznam vas, Maugency. In vi poznate mene. Nekoč v minulih dneh sva se srečala na tem istem kraju, vpricho nje, ki je umrla v tej hiši. Menda nama je usojeno, da se še enkrat udariva pri Arronškem dvorcu.«

»Pustiva minulost, gospod de Ponthus. Imam vas za častitega plemiča. Zadostuje mi vaša beseda, da ste voljni priti jutri zjutraj k tej mrežni ograji.«

»Velja!... Jutri zjutraj ob osmih... Vam je prav tako?«

»Ura je kar najprikladnejša. Moj nasprotnik boste vi, moj prijatelj Loraydan pa se bo imel čast meriti z vašim gospodom sinom. Bili se bomo na rapir in bodalo, kaj ne?«

»Prekrasno. Lahko noč, gospoda, in do svidenja jutri ob osmih!«

Filip in Klotar de Ponthus sta pozdravila in odšla. Njuni sencji sta kmalu izginili v nočni temi. Loraydan je še vedno momljal zamolkle psotke.

Roland de Maugency je zamišljeno pobešal glavo.

»Nisem vedel,« je mrmral sam pri sebi, »nisem vedel, da ima Filip Ponthuški sina...«

Kralj se je približal in ga prijel za ramo. Maugency se je zdrznil.

»To ti je srečanje,« je smeje se rekel Franc I. »Ali ni ta Ponthus tisti, ki je nekega dne za tem dvorcem...«

»Da, sire... Primeril se nama je hkratni sunek. Ranila sva drug drugega in padla oba na en mah. Bilo je ravno tisti večer pred smrtjo Agneze Sennecourske...«

Loraydan, ki je lakomno zrl v Turquandovo hišo in se počasi pomikal proti nji, se ni zmenil za te besede, saj jih morda niti ni slišal. Kralj pa je stopil k ograji in z ganjenim glasom zamrmral:

»Arronški dvorec!... Kako sladke so bile ure, ki sem jih prebil pod tvojo streho!... Stare lipe, o, še vas poznam; takisto mi je, kakor da vidim svojo drago Agnezo, kako se izprehaja v vaši senci. Kam si izginila mladost? Prelestne ure, kam ste zbežale tako naglo?... Gledam te, stari dvorec, z istimi očmi kakor takrat... zdaj vidim le še belo prikazan, ki govori: »Prevarili ste me, sire, zato umiram!«

»Agnezine zadnje besede!« je zamolklo rekel Maugency.

»Da, njene zadnje besede. Toda kaj naj bi bil storil, dragi Maugency? Ali sem ji mogel povedati, da sem kralj? Povej! Mar naj bi bil umrl od ljubezni? Kralj bi se bil poročil z njo? Francoski kralj se ne more oženiti s preprosto plemkinjo! Moral sem se ji torej izdajati za plemiča, ki je ta dvorec vse njegovo imetje. Tako me je smela poslušati! Tako mi je smela verjeti, ko sem ji prisegal, da jo povedem pred oltar! Tako me je smela ljubiti!... In ko je zvedela, da ste kralj, ji je počilo srce!... Prevarili ste me, sire, zato umiram!«

MLADEMU PARU

obilo sreče
v letu 1940.

Krite Vaše
stanovanjske
potrebnosti
v pohištvo,
preprogah
in posteljni pri tverdi

„WEKA“ — Maribor,
Aleksandrova c. 15

BLAGO ZA POHIŠTVO

vedno najnovejši vzorci v veliki izbiri kupite pri

SEVER,

LJUBLJANA,

MARIJIN TRG

Predno si nabavite pohištvo, zahtevajte ponudbe od tverde

SILVESTER GOLMAJER

STROJNO MIZARSTVO

LJUBNO — GORENJSKO

Cene nizke! Delo z jamčeno!

Razpis

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE
V LJUBLJANI

razpisuje oddajo

mizarskih del

za novogradnjo stanovanjske hiše v Ljubljani ob Muzejski in Nunski ulici z rokom vlaganja ponudb do dne 5. febr. 1940. Vsi razpisni podatki so interesentom na razpolago, vpogled in nakup pri uradu v Ljubljani, Gajeva ul. 5/II. v sobi št. 221 od dne 23. t. m. dalje.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1940.

Pokojninski zavod za nameščence
v Ljubljani

Sprejememo takoj nekoliko orodjarjev

za izdelavo štanc in za reguliranje preš pri izdelavi pločevinastih delov (Regierstanzmacher). Pismene ponudbe na Publikas d. d., Zagreb, Illica 9, pod »br. 55203«

DRAŽBA POSESTVA

Dne 1. februarja 1940 se vrši pri okrajnem sodišču v Trebnjem

v sobi št. 10 ob 9. uri dopoldne dražba posestva, h kateremu spadajo vl. št. 286, 322 k. o. Ponikve, pol. vl. št. 158 k. o. Češnjek in pol vl. št. 310 k. o. Ponikve, stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, stavbene in zemljiške parcele ter razen trgovski in kmetijski inventar. Površina posestva znaša 10 ha 41 a, cenilna vrednost din 73.570 25, najmanjši ponudek din 50.099.52, vadij, ki ga je treba položiti pred dražbo din 7.514.93. Podrobni dražbeni pogoji so razvidni pri gornjem sodišču.

KOLESA

NAJNOVEJI OTROŠKI VOZICKI

VELIKA
MOTORJI
TRICIKLI
SIV. STROJI

(GRACNI) VOZICKI, SKIROJI, AVTOMOBILCKI, KOLESA DELA

TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4

Podružnica: Maribor, Aleksandrova 26 — Ceniki franko

Za polovično ceno

napredaj proti gotovini radi izselitve v tujino kompletno opremljena

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIMANE VATE in ostali vrst vate z zalogo za več let naprej. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Konjunkturac.«

glavno zastopstvo za dravsko banovino

ANT. BREMEC

CELJE, Miklošičeva 2 — tel. 202

kupujte aparate direktno v trgovini, ker dobite snaten popust.

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravljjen: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR - RASPUTIN

Ravljjen: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Maierieva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din.

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 8

All se
hočete

REVMATIZMA, PROTINA

Izbežiti Natezanje in bodeње po udih in sklepih, zatečeni udje, sključenje rok in nog. Natezanje, trganje in bodeње po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči so pogosto posledice revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, sicer bolečine še bolj napredujejo.

NUDIM VAM zdravilno, sečno kislino razstvarjajočo, presnavljanje in izločevanje pospešujočo DOMACE PITNO ZDRAVLJENJE ki se na umeten način popolnoma prirodno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega vrečka, ki ga je dobrotljiva mati priroda poklonila bolnim ljudem.

Pišite mi takoj pa dobite od mojih po vseh deželah obstoječih skladišč popolnoma brezplačno in poštine prosto poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o neškodljivosti tega sredstva in njegovem hitrem delovanju.

5006 Poštna nabiralnica: ERNEST PASTERNAK, BERLIN S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt. H. 285.

Bukova metrska drva

suha ali sveža, kupim vagonске partije za izvoz. Ponudbe na oglasni odelek »Jutra« pod značko »Bukova drva«.

Najzanesljivejša naložba glavnice

Stavbišča, kakor tudi hiša na zelo prometni ugodni točki v okolici Ptujja zelo poceni naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Bauplätze«

SKRBI?

Obrnite se na grafologa

F. T. Karmaha

ki se odlikuje posebno s analizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo koristili vse bodoče življenje. Kupec knjige dobi brezplačno življenjsko analizo. Knjiga je velike važnosti in koristi za spoznavanje samega sebe in bližnjih. Pri brezplačni analizi lahko stavite grafologu 3 od teh 10 navednih vprašanj, katere vam razjasni: 1. Vaš karakter, njegove kvalitete, njegove napake; 2. Vaše izgled v ljubezni; 3. Vaše izgled v kupčijah; 4. Vaše izgled v pododajanju; 5. Vašo življenjsko dolžnost; 6. Vaše prijatelje in protectorje; 7. Vaše sovražnike, zahrbtnost, krive obdolžitve itd.; 8. Potovanja, spremembe bivališča; 9. Zadeve v rodbini; 10. Vse, kar želite vedeti v loterijskih zadevah.

F. T. KARMAHA, svetovno znani eksperimentalni psihografolog — pisec epohalne knjige »NAS ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«. Grandiozno delo ima preko 200 slik v luksuzni izdaji, katero lahko kupite pri piscu. Natančen naslov: F. T. KARMAHA, Zalec, Drav. ban. Knjiga stane Din 30.—, denar se pošlje na čekov. račun št. 17.455. V teku 48 ur boste dobili v zaprtjem ovoju svojo življenjsko analizo, ki vas bo prepričala, da boste izkoristili sleherni možnost in da boste srečno obrnili kolo svojega življenja. Ni vam treba storiti ničesar drugega kakor poslati gori označene podatke. Ne odbijte tega uspeha v današnjih naračnih časih!

Jugoslovensko Siemens a. d., Beograd, Kralja Aleksandra 8
Zagreb, Bogovičeva ul. št. 1
Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1 a

Jugoslovensko AEG, Beograd, Brankova ul. št. 30
AEG Unlon, Jugoslovensko d.d. Zagreb, Karadžićeva ul. št. 1
Ljubljana, Livarska ulica št. 6

Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje.

VIŠINSKO SOLNCE Original Flanau

3. februarja

Slavčeva maskerada

HOTEL METROPOL-MIKLIC

1940

u— Vsako nedeljo ob 16. uri popoldanski ples v Jenčovi šoli — Kazina. Vsak t. r. k in sredo ob 20. izpopolnjevalni in vsak petek »nadaljevalni tečaj«. Akademiki dijaki imajo popust. (—)

u— Poročnik pred pustolovcem. Ljubljana mu je tako močno pri srcu, da jo je ponovno obiskal Andrej Mustahin. 28 let star, po narodnosti Rus, ki je bil sicer z ljubljanskimi tal izgnan za nedoločen čas, saj je prišel zaradi številnih krminah in povdov, če večkrat s paragrafom navzkriž. Tokrat se izdaja za najbrž ponarejeni potrdili železniške uprave pri gradnji železniške proge Črnomelj — Vrbovsko, češ da je bil tam v službi in potlej odpuščen. Gotovo bo spet izbil nekdo prišlo za svoje pustolovske podvige. Najbolj do ljudi prevleči in naj ne nasedajo njegovim zankam in lažem.

Iz Celja

e— Poroka. Danes se poročita v Mariboru g. Ljubo Šnuderl, učitelj in priden nacionalni delavec iz Braslova, in gđ. Jozica Bahovec, učiteljica iz Trbovelj. Mlademu paru iskreno čestitamo!

e— Glavni turnir za prvenstvo Celjskega šahovskega kluba se je pričel pred kratkim. Turnirja se udeležijo 15 igralcev. Med njimi je nekaj starejših, rutiniranih šahistov, pa tudi mlajši so dobro zastopani. Turnir je vsako sredo in vsak petek v igralnici v kavarni »Evropa«. Največ točk in sicer 3 si je doslej pribral Nikodije Petič. Sledijo mu Černež in Grašar z 2. Cijan z 1½, dr. Čerin, inž. Savojec, Fajš, Čsorgo in Reichman z 1 ter Mirnik, Vado Diehl in Schneider s pol točke. V petek je najhitreje zmagal Grašar, ki je v igri domakega kmeta nadvaldal Vlada Diehla. Reichman je v slovenski obrambi damskega gambita premagal rutiniranega Čsorgoja, Černež pa Schneiderja v francoski partiji. Dve partiji sta bili prekinjeni.

e— Snuške tekme celjske šolske župe bodo v nedeljo 28. t. m. s pričetkom ob 11. pri Celjski koči pod Tovstom (836 m). Tekme bodo v patrolnem teku in smuku in sicer za članstvo in naraščaj. Člani bodo tekmovali v trčlanskem patrolnem teku na 8 km, moški naraščaj od 16. do 18. leta pa na 4 km. Članice, ženski naraščaj in nižji: moški naraščaj bodo tekmovali samo v smuku. Skupen odhod bo pod vodstvom vodnika ob 8. jutraj po prihodu jutranjih vlakov in sicer od kapucinskega mosta v Celju. Pridite v velikem številu, da bo postal 28. januar pri Celjski koči pravi smuški dan!

e— Stran 1153. Celjska »Nova doba« poroča: Med knjižami Mohorjeve družbe za leto 1940. je tudi nov snopčič dr. Mala »Zgodovine slovenskega naroda«. Priporočamo cenjenim našim čitateljem, da vzamejo ta snopčič v roke in dobro prečitajo stran 1153.

e— Novi grobovi. V petek so umrli: na Glavnem trgu 8 v Celju 74letna zasebnica Marija Gorislova, na Sp. Hudinji 87letna zasebnica Ana Čilenškova in v Mestnem zavetstvu v Medlogu 80letna mestna reva Urša Stokeljčeva. V celjski bolnišnici je umrla v petek v starosti 80 let za Terezija Sadurjeva, soproga davčnega uradnika v p. g. Soduja v Gaberju pri Celju, večerj na 79letna družničarka Marija Osetova iz Lokarja pri St. Juriju ob juž. železnici. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sočutje!

e— Nezgodna na celjskem keldvornu. Ko je privozil osebni vlak iz Zavrha, ki prihaja opoldne v Celje, v petek okoli 13. z zamudo na celjsko postajo in so odločili lokomotivo, je tender lokomotive med vožnjo na severnem koncu postaje iztril in zvil tračnico, lokomotiva sama na je k sreči ostala na tračnicah. Škoda ni velika.

Iz Maribora

a— Pesniški Sokoli si gradijo svoj dom. Sedaj je mariborska pesniška sokolska četa pod ašlirnim vodstvom zašlužnega staroste br. Grega Krajca kupila na Ranci lepo parcelo od posestnika Ivana Purgaja. Čim bo vreme dopuščalo, bodo pričeli s planiranjem zemljišča za letno teovadšče. O gradnji sokolskega doma pa bodo sklepali pesniški Sokoli na svojem obnem zboru 28. t. m. popoldne pri br. Kerendčiču. Idealizem pesniških Sokolov zasluži priznanje.

a— Pesniška četa 90. Banska uprava v Ljubljani je obvestila občinski urad na obsejne in narodno zavedne Pesnike, da je dovoljen kredit za gradnjo pesniške šole. Tudi zemljišče je že določeno. Gradnja dela se bo pričela spomladi. Nova šola bo velikega nacionalno kulturnega in ljudsko posvetskega pomena, saj so morali doslej pesniški šolobivci otroci v Maribor, št. 11, Jarenino in Spodnjo Kungoto.

OBRTNIŠKI PLES 27. januarja

NARODNI DOM

a— Razvoj publicistike. Po noveletni statistiki izhajata v Mariboru 2 dnevnik. 1 treditnik 3 tednik, 2 dvomesečnika in 14 mesečnikov.

a— 900 litrov vina v Dravo. Ker je analiza 900 litrov vina nekega posestnika iz Partinje pokazala, da gre za pokvarjeno vino, so vseh 900 litrov zaplenili in izlili v Dravo. Dotični posestnik pa bo še odgovarjal pred sodiščem.

Iz Ptuj

ROYAL-KINO, PTUJ. Samo danes se predvajamo grandiozni film »ESNAPURSKI TIGER«. Talisman India je prikazana v vsej svoji mitičnosti. Prekrasna plesalica LA JANA, FRITZ VAN DONGEN in nadvse zabavni THEO LINGEN v glavnih vlogah. Pride: najaktualnejši film sedanosti: »PODMORNICA D 14«.

a— Kad. leti ptujkega okoliša so lani spili v zrak za 6.217.405 din cigarete, cigar in tobaka. Prevladujejo cigarete Drava, ki so jih pokadili čez 14 milijonov krovov. Dosti manj pa so šle v promet luksuzne cigarete.

rete, ki jih je bilo prodanih le po nekaj tisoč. Tobak za njuhanje pa bo skoro popolnoma izgubil svoje odjemalce. Pripomniti moramo, da se je v l. 1939. pokadilo za okrog 400.000 din tobačnih izdelkov več kakor v l. 1938.

j— Otroci z nožem. Zalosten primer se je zgodil v Budini. 13letni učenec Bolcer Fr. je zabodel z nožem v hrbet svojega sošolca Konrada Čeha. Hudo poškodovanega dečka so pripeljali v ptujsko bolnišnico. Mlad na posnema odrasle, kar je eden izmed žalostnih pojavov v ptujski okoliči.

Iz življenja na deželi

h— Državna policija. Po neki vesti bodo baje dobili vsi trije rudniški kraji: Hrastnik, Trbovlje in Zagorje državno policijo. V Hrastniku bo baje nastavljenih šest državnih policistov. S tem se bo menda zmanjšalo število orčinskih.

gr— Avto je zgorel. Ko se je te dni pripeljal lastnik avtomobila v Radencih Drago Zagor pod Kapelski breg, se mu je avto nenadoma ustavil. Hotel ga je spet spraviti v pogon, pa je vnel motor, čemur je sledila še eksplozija in je plamen zajel celo vozilo, od katerega je ostalo samo ogrodje. Škoda znaša okrog 15.000 din.

— Sokolsko društvo v Litji vabi na veliko maskerado, ki bo v vseh prostorih povčanega Sokolskega doma na pustno soboto, 3. februarja ob 20. pod geslom »Vse okroglo«. Sodeluje priznani in v vsej državi daleč najboljši orkester »Swing Rhythme«.

pm— Rekord v barovinski bolnišnici v Murski Soboti je bil postavljen v preteklem letu, ko je bilo sprejetih v bolnišnico 3733 bolnikov. Umrljivost je bila relativno nizka in je znašala samo 2,6%. Umrlo je 97 bolnikov. Oskrbni dnevi bolnikov so dosegli visoko številko 42.473 dni, povprečni dnevni stalež pa 116 bolnikov. Število operacij znaša 1890. Obrat v sobotski bolnišnici naglo rase in dosedanje poslopje ne ustreza takemu navedu. V letu 1920 je bilo sprejetih 849 bolnikov. L. 1930. 1253. L. 1935. jih je bilo že 2208. Leto 1938. pa 3070. Sorazmerno s tem je rastle tudi število operacij, ki je lani naraslo za 546. Nova bolnišnica je nujno potrebna. Za njo so že napravljeni načrti in izbrano stavbišče, sedanje prilike v Evropi pa so gradnjo spet zavlekle.

— Veliko lešno elektrarno, ki bo imela 24.000 KW energije, bo začel graditi rudnik TPD na Senovem. Tako bo vprašanje, katera elektrika naj nam svetli, končno povojno rešeno. Govori se tudi, da bodo začeli z načrtno elektrifikacijo proge Rajhenburg—Arnes—Lokve—Veliki Kamen—Koprivnica, za kar bi tudi rudnik prispeval svoj delež.

Sokol

Glavna skupščina Sokola I. bo v ponedeljek 22. t. m. ob pol 20. uri na Taboru. Vhod z Vrhovne ulice. Bratje in sestre se naprošajo, da imajo s seboj sokolsko legitimacijo ali drugačen dokaz o svoji osebni istovetnosti.

Sokol Ljubljana-Siška bo imel redni letni občni zbor 21. t. m. ob 8.30 popoldne v dvorani Sokolskega doma.

Dobrota »Jutrovega« zavarovanja

Ljubljana, 20. januarja. Nedavno se je v Trzinu primerila obžalovanja vredna nesreča, ki je zahtevala življenje mestnega nočnega čuvara, g. Roka Kralja, kateremu smo objavili tudi spominski članek kot vzglednemu narodnjaku in naprednjaku, ki je ljubljanskim in socialnim razmeram bil vedno marljiv pomočnik vsakega poštenega narodnega pokreta. Bil je zvest naradni našega lista in kot skrben družinski oče in dober gospodar je tudi zmerom o pravem času poravnal naročnino. Danes so Zednjene zavarovalnice, pri katerih je vsak narodnik »Jutra«, ki točno izpolnjuje svoje obveznosti, zavarovan za primer smrtne nesreče, obvestile upravo našega lista, da bodo pokojninski vdovi izplačale zavarovalno no v znesku 10.000 din. Vdova lahko vsoto takoj dvigne.

V Ljubljani sneži dalje

Ljubljana, 20. januarja. Mraz je sicer za spoznanje odjenjal, a kakor vse kaže, nam zima tokrat ne misli priznati. Vzdružna sneži, da morajo hišni lastniki vsako jutro znova čistiti trotoarje, a težko je zlasti nameščencem in delavcem, ki stanujejo na bolj oddaljenih periferijah, ko morajo vsako jutro dolati gaz do zhojenih potov in cest. V ožjem središču mesta smo do neke mere na boljšem, a že v predmestju je večji križ. Tako nam stanovalci ob podaljšku Aleševceve ceste v šiški pišejo, da jih plug to zimo še ni obiskal, takoj da morajo uslužbenci in šolarji gazi po celm.

V železniškem prometu so še zmerom stare zadrege. Beogradske brzce, ki prihaja v Ljubljano ob pol 10. je danes pripeljal ob ¼ na 12. Večje zamude pa so imeli tudi vsi ostali brzovlaki, medtem ko so potniški vozili še do neke mere v redu. Bela opomnost, ki se razgrano razvija tudi po zasneženih bregovih v mestu samem, je danes spet zahtevala svojo žrtve. Mestni reševalci so v Leonšče pripeljali z zlomljeno nogo malega ločka Čada, sina ugledne gostilničarke Pod Rožnikom.

I V E R I

Usoda te vodi, toda ti ji moraš vladati. Nadarjeni najde zase vedno kakšno nalogo.

Ljudje brez doživljajev ne dozorevajo. Kjer ni upanja, tam molči tudi strah. Kolikor bitji, toliko svetov.

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 21. ob 15.: Neopravičena ura. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20.: Profesor Klepec. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ponedeljek, 22.: zapito. Torek, 23.: zapito. Sreda, 24.: Othello. Premierski abonma. Četrtek, 25.: Profesor Klepec. Red B. Petek, 26.: Na prisojni strani. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja v drami Popoldne bodo ponovili sodobno kratkočasno zgodbo o skrivnostih osmoške Lili Jägreve, Bekeffjevo »Neopravičeno uro« z Levartjevo in Kraljem v glavnih vlogah. Delo je bilo lani in tudi

že letos igrano z nespornim uspehom. — Zvečer pa bodo igrali Ferdo Kozakovo komedijo »Professor Klepec«, katere dejanje se vrši v malomeščanskem, predmestnem slovenskem življenju, v čigar središču stoji slovenski inteligent, idealist, ki se je umaknil iz življenja in se zaprl v svojo duško in neogibljeno visokoumni svet. Komedijska kaže prebujenje tega človeka v trdo realnost, kjer podleže v prvem srečanju z resničnostjo. V glavnih vlogah: Nablocka, Mira Danilova, Simčičeva, Gregorin, Cesar in Sever.

Shakespearev »Othello« zopet na repertoarju ljubljanske drame. Za premierski abonma bo uprizorila drama v sredo 24. t. m. Shakespearevo tragedijo »Othello« z Levartjem, Milevo Boltarjevo in Cirilom Debevcem v glavnih vlogah. Nova švedska komedija »Na prisojni strani«, katero je napisala Helga Krog se uprizori prvič konec prihodnjega tedna. Kakor »Žene na Niskavici« ima tudi to delo izredno ljubezljivo in toplo vsebino in prekrasno risane like. Na premiero opozarjamo pred vsem ljubitelje nordijske literature, katere je postala pri nas posebno popularna poton del Knuta Hamsuna in Selme Lagerlöfove.

O P E R A

Nedelja, 21. ob 15.: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20.: Figarova svatba. Znižane cene od 30 din navzdol.

Ponedeljek, 22.: zapito. Torek, 23.: zapito. Sreda, 24.: Nižava. Red sreda. Četrtek, 25.: Figarova svatba. Red četrtek.

Petek, 26.: zapito. (Generalika). Sobota, 27.: Rusalka. Premiera. Premierski abonma.

Danes popoldne se bo ponovila vesela R. Brnatskega opereta »Pri belem konjčku«, ki je v imenitni štritofovi predelbi šla že 60 krat čez naš oder. Živahno dejanje, duhoviti dvopi, dobro karakterizirane figure in popularna glasba s številnimi vpetimi baletnimi točkami, vse to daje delu pestrost in mik, kolikor ga ne najdemo zlepa v kaki drugi opereti. V glavnih partijah Polčeva, Barbičeva, Japljeva, Modest Sancin, Zupan, Petek in B. Sancin. — Zvečer se bo po dolgem premoru, ki je nastal zavoljo boleznim nekaterih nosilcev glavnih partij, uprizorila izvrstna Mozartova opera »Figarova svatba«, katere dejanje je povzeto po istoimenski originalni Beaumarchaisovi komediji. Razgibanemu odskromu dogajanja, je znal Mozart dati ustrezajoč glasbeni okvir, v katerem so posamezne partije naravnost mojstrsko oblikovane. Naša uprizoritev, ki sta jo pripravila šef-režiser Debevec in dirigent dr. Švara, je vzbudila pri vseh dosedanjih predstavah obilo zamlanjanja. Zasedba je premišljena z g. Bettetom kot gostom. Prihodnja operna premiera bo ob koncu tedna Dvořakova »Rusalka« pod taktirko Nika Štifa, ki je besedič tuji nanovo prevedel. Režiser pripravila delo šef-režiser Ciril Debevec.

SENTJAKOBŠKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15

Nedelja, 21.: Ujež. (Udruženje jugoslov. emancipiranih žen).

Poročila II. izdaje:

Churchillov pritisk na nevtralne države

Govor mornariškega ministra po radu — Po njegovem mnenju bi morale nevtralne države nastopiti skupno

London, 20. jan. (Reuter.) s. Nocoj je govoril po radu angleški mornariški minister Churchill. Dejal je, da se mnogi čudijo, kaj je prav za prav z vojno. Nemci so grozili, da bosta Anglija in Francija uničeni, sedaj pa so predvsem male nevtralne države tiste, ki morajo prenašati nemško silo. Holandska, Belgija, Švedska in predvsem Norveška so izgubile največ svojih ladij, največjo varnost imajo ladje še v angleških in francoskih konvojih. Zaveznikom se je posrečilo ohraniti morje odprto za trgovinsko plovo. Angleški trgovinski promet od meseca do meseca narasča. Polovica vseh nemških podmornic je že potopljena in da je gradnja novih podmornic izgub ne more nadomestiti. Po prvih petih mesecih vojne je nemška podmorniška kampanja uničena, nevarnost vsled min kontrolirana, naše brodoge skoraj nezmajljano in vsi oceani proti napadalcev na morščih površini.

Nato je Churchill govoril o nevtraleh in med drugim omenjal dokumente, najdene pri nemškem letalcu, ki je moral zasilo

pristati v Belgiji. Ti dokumenti so vsebovali načrt za vikorakanje nemške vojske v Belgijo. Nobena majhna ali srednja nevtralna država ni varna pred napadom. Potrebno bi bilo, da vse te nevtralne države store svojo dolžnost v skladu z Društvom narodov in skupno nastopijo z Anglijo in Francijo proti napadalcem. Sedaj vse te države upajo, da bodo zavezniški vojni dobili, in to prej, preden one pridejo na vrsto. Toda vojna postaja vedno huja in se vedno bolj širi. Morda se razširi na jug, morda na sever. Nobene šanse ni za hiter konec, razen s skupno akcijo. Če Anglija in Francija ne zmagata, ne bo ničesar ostalo od malih držav.

Mle države so vzemirjene, ker je nemška vojska številnejša in niena letalska sila večja. Res je število važno orožje. Toda stara stvar je, da je bilo malo vojn v zgodovini dobljenih samo s številom. Kvaliteta, volja, gospodarski in finančni momenti, oblast nad morjem in predvsem ono, kar dviga duha in srca — to so bili navadno odločilni faktorji za zmago.

Japonska mirovna ponudba maršalu Čangkajšku

Likvidacija kitajske vojne naj bi Japoncem omogočila, da bolje izkoristijo evropsko vojno

London, 20. jan. r. (Reuter.) Nominirani predsednik bodoče kitajske orednje vlade pod vplivom Japonske Vangtingvej je poslal večeraj maršalu Čangkajšku brzojavno mirovno ponudbo. Ta ponudba za sklenitev premirja, odnosno miru sloni na predlogih in zahtevah, ki jih je pred božičem objavil takratni predsednik japonske vlade knez Koneje. Ni še zrano, kako stal še bo zavzel Čangkajšek. V angleških diplomatskih krogih vidijo v tej ponudbi poskus nove japonske vlade, da bi čimprej likvidirala japonsko-kitajski konflikt in tako dobila svobodne roke za nadaljnjo ureditev svojih odnosov do ostalih velesil na Daljnem vzhodu.

Tokio, 20. jan. s. (Reuter.) Japonsko vojno ministrstvo je dalo razširiti na japonskem letake, ki svare Anglijo, da bo prišlo med njo in Japonsko do preloma, če ne bo Anglija izpremenila svoje politike napram Japonski.

Washington, 20. jan. s. (Reuter.) Predsednik zunanjepolitičnega odbora senata Pittman je izjavil, da mora Japonska na vsak način opustiti svojo politiko v Aziji, ki gre za popolno dominacijo Japonske. Zednjene države morajo dobiti več nego pravico, da samo trgujejo na reki Jangca. Zadržne čase pa Japonci celo predpisujejo, kje se sme sploh razkladati blago.

Tokio, 20. jan. AA. (Stefani.) List »Miaoko« piše, da se bo vprašanje japonsko-ameriških odnosov na Kitajskem rešilo s pomočjo nove osrednje kitajske vlade, ki bo v kratkem sestavljena.

Sanghai, 20. jan. s. (Reuter.) Italijanski zunanji minister Ciano je poslal od Japonske podpisanemu novemu predsedniku kitajske vlade Vangtingveju pozdravno brzojavko.

Maršal Čangkajšek še ni odgovoril na mirovno ponudbo, ki mu je v torek poslal Vangtingvej.

Zadnje finsko vojno poročilo

Helsinki, 20. jan. AA. (Havas.) Poročilo finskega vrhovnega poveljstva, izdano danes opoldne, se glasi: Na Karelijski ožini je mal sovražni oddelek napadel snoči štirikrat finsko postojanko pri Tspalu. Napadi so bili odbiti in je sovražnik pustil na bojišču okoli 40 mrtvih.

Na vzhodni meji severovzhodno od Iadoškega jezera je sovražnik večkrat izvršil napade na finske čete. Boji so se nadaljevali pozno v noč, a so bili vsi odbiti. Na severnem Finskem in na Laponskem ni čete novega. Na odseku pri Salli so finske čete uničile dva tanka v Arkajärviju.

Na morju se ni zgodilo nič posebnega. Danes so sovražna letala izvršila nekaj bombardiranj manjšega značaja. Na jugozahodu Finske, nad Aaslandskimi otoki, v Kemijärviu, v Kajani in v južni Finski je proti večeru sovražno letalstvo nadaljevalo z napadi.

Pogreb senatorja Boraha

Washington, 20. januarja. AA. (Reuter.) Senat je sklenil na svoje stroške pokopati pokojnega senatorja Boraha. Svečan pogreb je napovedan za ponedeljek. Odbor senatorjev, ki naj skrbi za svečan pogreb, je na pogrebne svečanosti uradno povabil tudi predsednika Roosevelta, vse etane vlade in diplomatski zbor.

Nemški list o Krakovu in okolici

Zadnja številka »Leipziger Zeitung« je posvetila dolg članek »nemškemu mestu Krakovu, ki so ga ustanovili Nemci in ki je po dolgih stoletjih spet prišlo pod oblast in upravo Nemcev, tako da bo dobilo nazaj svoje pravo mesto kot lice.« Sicer je Krakov, pravi pisec, po tej dolgi debi precej poöniziran in poizdivljen, vendar pa v svojih osnovah kaže pravo in nepovrjeno nemško jedro. Lepše stavbe v mestu, ki imajo kaj zgodovinskega pomena, so bile v davni last nemških patricijskih rodbin, nekoliko sledov reda in okusa izhaja tudi še iz avstrijskih časov, kar pa so zgradili Poljaki, vse to kaže zame poljsko neomiknost in bahaštvo.

Taka je — nadaljuje pisec članka — v ostalem vsa dežela. le na jugu Krakova se oko odpočije na lepoti pokrajine v Beskidih, ki spominja na najlepše predele Črne lesa. Tu najde človek lepe hišice, kojih ostru slemena nosijo starogermanski simbol vzhajajočega sonca. Ne da vidimo domačine, ki so izredno lepa človeška pasma in imajo prekrasno narodno nočo, vemo takoj, da stopamo po pragermanskim tleh, da smo med Gorali, krepkimi gorjanci, ostanki nekdanjih vzhodnih Germanov. Čeprav se pozna kasnejša slovanska priselitev, vendar so ti visokorasi, pavalosi in modrooki ljudje pravi predstavniki germanškega plemena. Izdaja jih tudi njihov ponos in njihova visoka stopnja omike.

Madžari o Vršču

Budimpešta, 20. jan. br. Današnjemu sestanku jugoslovenskega in rumunskega ministrskega predsednika in Vršču pripisuje madžarski tisk izreden pomen. Vsi nocojšnji madžarski listi objavljajo poročila o tem sestanku na prvi strani pod največjimi naslovi. Od današnjih posvetovanj jugoslovenskega in rumunskega zunanjega ministra pričakujejo zelo koristnih in konstruktivnih rezultatov.

Seja francoske vlade

Pariz, 20. jan. j. (Havas.) Danes popoldne se je vršila pod predsedstvom predsednika republike Lebruna seja francoskega ministrskega sveta. Seja je bila izjemoma v vojnem ministrstvu, ker ministrski predsednik Daladier še ni popolnoma okrevljal od svoje nedavne nesrečne poškodbe. Na seji je poročal ministrski predsednik Daladier o diplomatski situaciji in vojaškem položaju. Drugi del seje je izpolnilo obširno poročilo ministra za oboroževanje Dautryja o njegovih razgovorih v Londonu. Dautry je posebno naglasil složnost, v kateri so potekali razgovori z angleškim ministrom za municijo Bourlignon ter izjavil svoje zadovoljstvo nad popolnim uspehom, ki ga je rodila njegova pot v London.

Inserirajte v »JUTRU«

Jubilejna podpora ponesrečenim delavcem

Ze lani je ravnateljstvo okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani sklenilo, da se proslavi 50letnica nezgodnega zavarovanja na ta način, da se tako zvana likvidacijska imovina bivših bolniških blagajn v Sloveniji in Dalmaciji, v kolikor spada v nezgodno panogo, razdeli in porabi v različne koristne svrhe.

Te dni je okrožni urad v Ljubljani prejel od osrednjega urada v Zagrebu obvestilo, da se sme likvidacijska imovina porabiti na tale način:

1) Dovolj se izplačilo enkratne pomoči starim rentnikom Slovenije in Dalmacije, ki so nad 20%, nesposobni za delo in ki so se ponesrečili pred letom 1922, kakor tudi vsem družniškim rentnikom, in sicer v višini decembrskega izplačila rente in draginske določke.

2) Dovolj se, da se ostanek imovine pokrajine Slovenije in Dalmacije razdeli takole: Slovenija dobi 81,87%, banovina Hrvaška (za Dalmacijo) 15,01%, zetska banovina (za Boko Kotorsko) 3,12%.

3) Dovolj se, da se denar, namenjen za Slovenijo porabi takole: a) 1.000.000 din za gradnjo bolnišnice ali paviljona za združenje ponesrečenec; b) 150.000 din za porabi za preprečevanje nesreč pri delu; c) 75.000 din se dodeli Društvu Delovna skupnost za preprečevanje nezgod na ozemlju dravske banovine.

Ostanek se mora porabiti za stare rentnine na področju Slovenije.

Reprezentančni ples

TABOR 27. JANUARJA

SWING RHYTHM

gradbenikov tehniške fakultete

univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani

SPORT

Državno prvenstvo v klasični kombinaciji

Smolej je nepremagljiv

V včerajšnjem teku na 18 km je z velikim naskokom zmagal naš olimpijec Franc Smolej pred Knificem in Starmanom

Sv. Janez v Bohinju, 20. januarja Bohinj z obilico snega v tleh ni izjema, toda pri vsem tem je vendar svojstveno lep, kakor je pač lahko v tem tihem kotičku Gorenjske Snežna ploskev pokriva jezero in tudi vse naokoli je globoko zasneženo. Srgea je dober meter. Vreme ki je dopoldne kazalo na lepo, se je popoldne spet pokvarilo in okrog polne je začelo lahno snežiti. Ko so tekmovalci odhajali s starta, je že precej medlo in med tekmovalcem je naneslo nekaj centimetrov novega snega, kar je tudi deloma vplivalo na njegovo kakovost in na dosežene čase.

Proga, ki je imela debeli »bohinjski« 18 km, je vodila večinoma že po preizkušeni trasi od hotela Sv. Janez po pobočjih do Hansenove skakalnice in dol do žlana, odtod navzdol v Bistrico, nato preko savskega mostu in v precej krepkem vzponu na senožeti, od tam dalje po pobočjih Rudnice spet v dolino do Čačnice, potem nekoliko po cesti in v velikem ovinku še do

Na cilju se je začelo življenje spet okrog 16. Nekaj minut po 16. sta si zadnji borbo tik pred ciljem privoščila Petrič in Tone Razinger, ki sta s presledkom enega metra rezala cilj. Dve ali tri minute za njima je že prispel Smolej, ki je startal kot 32., kar je pomenilo, da je najbrž tolkel vse ostale. Izračunali smo

Čas 1:34

kar je bilo obenem dokaz, da je proga morala biti dolga izdatnih 18 km in da je novo zapadli sneg nekoliko oviral tudi najboljše tekmovalce. Potem so se v kratkih presledkih vrstili zlasti vsi bolj znani tekmovalci, med njimi Knap, Zemva, Petrič, Avgust Jakopič in Starman, ki je bil v presenetljivo dobri formi in je obetal tudi majhno presenečenje, kar tudi ni izostalo. Na cilj je prispelo vsega 50 tekmovalcev, kar pomeni, da so se z majhnimi izjemami vsi držali odlično. Podrobni rezultati so bili:

Rezultati

1. Smolej Franc (Bratstvo) 1:34.11, 2. Knific Jože (Bratstvo) 1:37.19, 3. Starman Lado (Ljubljana) 1:38.21, 4. Petrič Anton (Ilirija) 1:40.01, 5. Knap Leo (Sarajevo) 1:40.24, 6. Zemva Lovro (Bratstvo) 1:40.29, 7. Razinger Tone (Bratstvo) 1:41, 8. Klančnik Lojze (Dovje-Mojstana) 1:42.05, 9. Rožič Andrej (Ilirija) 1:42.22, 10. Pogačnik Anton (Bratstvo) 1:43.33, 11. Jakopič Avgust (Ljubljana) 1:43.39, 12. Kopavnik Lojze (Ilirija) 1:45.17, 13. Meier Gustav (Deutscher Skiverein) 1:45.35, 14. Korenini Franc (Ljubljana) 1:47.15, 15. Rus Janko (Ljubljana) 1:48.14. Za kombinacijo je vrstni red naslednji:

Kombinacija

1. Knific Jože (Bratstvo), 2. Petrič Anton (Ilirija), 3. Zemva Lovro (Bratstvo), 4. Razinger Tone (Bratstvo), 5. Pogačnik Anton (Bratstvo), 6. Meier Gustav (Deutscher Skiverein).

Današnji prireditelj je vodil tehnični odbor JZSS z načelnikom Predalčim na čelu. Priprave in organizacijo na terenu je imel domači smučarski klub. Obs prireditelja sta se vsestransko potrudila in jima je težka naloga v polni meri uspela. Prireditvi so prisostvovali tudi najvišji predstavniki JZSS, v teku jutrišnjega dne pa pričakujejo zastopnike pokroviteljev letošnjega državnega prvenstva ter predstavnike civilnih in vojskih oblasti. Glede prireditve velja še omeniti, da so se najbolj uveljavili tekači jesenskega Bratstva, ki so med prvimi desetimi zasedli kar pet mest. Kljub precej izdatni reklami in lepi pripravi je seveda prireditelj potekla brez posebnega odziva med publiko, če ne upoštevamo domače mladine. Jutri so na sporedu najprej skoki v izvedbi JZSS za prvenstvo v kombinaciji in samostojni skoki, nato pa še medklubski prireditelj Bohinja, na kateri bodo prav tako startali vsi kanoni z državnega prvenstva.

Bohinj je slavnostno okrašen in za jutri pričakuje nekaj dotoka obiskovalcev iz Ljubljane in ostalih krajev Gorenjske.

Mladinski dan v Bohinju

Bohinj, 19. januarja

Marijini smučarski klub Bohinj je 14. januarja priredil svoj klubski dan, ki bi moral biti že 7. t. m., a je bil zaradi velikih smučarskih tekem saveza SKJ preložen. Včerajšnji tek na 18 km se bo štel za klubske prvenstvo.

V nedeljo je bil prekrasen sončen dan. Na narava je blestela v milijardah snež-

Vesela in nadebuda mladina na startu

nih kristalov, kakor da bi se tudi vesela razgibane mladine, ki je konaj čakala trenutka, da tekmuje v plemeniti borbi in pokaže svojo moč in sposobnost. Vse je bilo pogledati mladi smučarji, k se je vsil izpred zbirališča na start, kje se je ob 13.20 javilo 48 tekmovalcev. Proga za naraščaj je bila dolga 6 km, za dec pa 2 in pol. Rezultati so bili naslednji: od 16—18 let (5 tekmovalcev): 1. Podlipnik Franc 29.59, 2. Vojsoda Fran 31.18, 3. 14—16 (8 tekmovalcev): 1. Malej Črt 32.27, od 12—14 (7 tek.) 1. Mencinger Jože 14.47, od 10—12 (15 tek.) 1. Rozman Janez 15.17, od 8—10. (10 tek.) 1. Marki Anton 18.16.

Junaki dneva pa so bili trije mladiči od 4—6 let, ki so prišli junaško na start in zahtevali, da tudi oni tekmujejo. Sodniški zbor jim je razdelil številke in ob splošnem navdušenju so se kot prvi pognali iz starta.

Zmagal je Arh Jože 25.15, drugi Zupan Marjan 25.40 sek. Po končani tekmi so vsi odšli v Občinski dom, ker so prvi trije vsake kategorije prejeli bogata darila in sicer smučke, vezave, jopice itd. Klub ni štedil z darili, samo da bi vzbudili še večje zanimanje za beli sport, saj bi v Bohinju na teh tekmah lahko nastopilo med sto tekmovalcev.

Javnost obveščamo, da so skakalne tekme danes ob 13. ne po kot je pomotoma na plakatih ob 11.30.

ZSK »Hrmoša«, nogometna sekcija. Članstvo kluba in njihove prijatelje vjudno opozarjamo na občni zbor nogometne sekcije, ki bo danes ob 10. v gostini »Kmet na Celovski cesti (nasproti bivše pol. stražnice) in jih prosim, da se občnega zbora v čim večjem številu udeležijo. Načelnik.

Celjski mestni svet

Celje, 20. januarja.

Celjski mestni svet je na sinočni seji najprej odobril računski zaključek mestne občine, njenih podjetij in skladov za l. 1938/39. Računski zaključek izkazuje 19.490.807 din dohodkov in 18.678.963 din izdatkov. Čisto premoženje mestne občine je znašalo 27.893.372 din.

Mestna občina bo plačevala dve letnajatnjamino za pismarske prostore nove celjske carnarice in bo prostore tudi opremila, vendar pa bo ostala oprema last občine. Občina bo prodala Francu Staudegerju stavbo parcelo pri zavetišču v Medlogu. Pročnja kinematograf za ukinitve mestne uvoznice na filme je bila odklonjena. Občina bo nabavila 200 hlaček 3 žoge in omaro za izvajanje obvezne telesne vzgoje. Občina je podaljšala zakupno pogodbo s Savnjsko podružnico SPD v Celju za Celjsko kočjo do konca l. 1940. Odobrenih je bilo več nagrad za bike. Podružnici Sadjarskega in vrtnarskega društva je bila odobrena podpora 1.000 din za nabavo škropva za sačno drevje. Društvo rejcev malih živali v Celju, čigar predsednik je m. s. prof. Bitenc, je bila odobrena podpora v znesku 500 din. Odobrenih je bilo tudi več popor za rabavo plemenskih bikov in moryasev.

Mestna elektrarna bo podaljšala električno omrežje v severni del Zavodne in v zapadni del Creta. Proračun znaša 4935 din. Interesenti ki jih je sedaj 13. bodo morali k tem stroškom prispevati skupno 1900 din. Zaradi nabave novega knjigovodstvenega stroja je mestna elektrarna uvedla nov način obračunavanja s

strankami. Za vse odjemalce, ki plačujejo mesečno brez tarahine do 100 din, so uvedeni posebni računi. Za stranke, ki so plačale v preteklem decembru 100 din ali več, ostane v veljavi dosedajni način plačevanja s knjižicami, če stranke ne zahtevajo posebnih pottidi.

Občina bo nabavila za 35.000 din napravo za čiščenje odpadnih odpadkov v mestni klavnic. Zgradili bodo tudi betonski zid ob Voglajni pri klavnici, preuredili gnojno jamo, obnovili notranjost klavniških prostorov ter izvršili razna druga popravila, kar vse bo stalo 29.100 din. Do konca aprila nameravajo urediti v prvem nadstropju hladilnice v klavnici novo hladilno napravo, ki bo stala 50.000 din. Na Ostroznem pri Celju se je pojavila slinavka in parkljevka zaradi česar bodo sejni v Celju spet uklenjeni.

Za revizorje mestne blagajne so bili poleg dosedanjih revizorjev zvojnjeni še m. s. Lečnik Jagoditi in šmigovc. Mestni svet je odobril parcelacijske načrte za zemljišča Ivana Slokna in Stanka Mirnika v Medlogu ter Jožeta Pečca na Sp. Hudnji. Tvrdka A. Westen d. d. v Celju je sporila občini, da je pripravljena na lastne stroške modernizirati državno Mariborsko cesto v odseku med Prečno ulico v Gaberju in Cesto na pokopališče na Sp. Hudnji. Tiskovalna b. 6 m široko cestišče z malimi granitnimi kockami na maki »amski podlagi in uređila asfaltno stezo za kolezarje. Ta dela bi dovršila letos do 1. julija. Mestna občina bo opozorila bansko upravo na to ponudbo.

Hrvatska pripadnost

»Hrvatski dnevnik« razpravlja v svojem uvodniku o naših pripombah k volilnemu zakonu za hrvatski sabor. Na našo kritiko odredbe, da dobijo volilno pravico le oni, ki imajo domovinsko pravico v kateri izmed občin na teritoriju benovine Hrvatske, odgovarja »Hrvatski dnevnik«, da smo mi pri tem pozabili, da se tudi volilna pravica za državnozborske volitve ne pridobi brez državljanstva. »Kdor torej hoče imeti pri državnozborskih volitvah pravico glasovanja, ta se mora pobrigati tudi za državljanstvo. Ako mu ni do državljanstva potem mu tudi ni do države in se pač ne čuti njenega pripadnika niti z njo povezanega. Kar pa velja za državljanstvo, to velja tudi za domovinsko pravico, na kateri temelji pripadnost k banovini Hrvatski. Komur je torej do te domovinske pravice n do te pripadnosti, ta se bo potrudil, da jo dobi. Kako se to dobi in kdo jo lahko dobi, je z zakonodoločeno Prišleki, ki se samo začasno naselijo v Hrvatski, hodeč s trebuhom za kruhom, pa ne morejo zahtevati, da odločajo o življenjskih vprašanjih Hrvatske, ki je ne priznava za svojo domovino. Oni imajo svojo domovino v kateri jim pripada, odnosno jim ima pripadati volilna pravica, pa naj jo tam tudi izvršujejo. Mi se še dobro spominjamo, da je tudi volilna pravica v občinah bila vezana na domovinsko pravico. Banovina Hrvatska pa ni navadna samoupravna enota, temveč je posebno politično telo z zakonodajno in upravno avtonomijo. Jasno je torej, da naj imajo volilno pravico samo njeni pripadniki. »Jutrova« pripombe so zato povsem neumestne.

K tem izvajanjem je treba pripomniti, da smo mi predvsem ugotovili, značaj odredbe čl. 8 zakona o volitvah v hrvatski sabor in poudarili njen državnopravni značaj, kar le ni prišlo v oči. Če ostalo le še okoli 20 deklet s tega zavoda. Obrniti se bo na nje, da proda vsaj nekaj kolektarčkov. Napisal je otročnico, ki jo je nesel stuga v vse razrede. Otročnica je pozvala vse Sokolce od najmlajših do najstarejših naj se javijo ob desetih, ko bo glavni odmor, pred ravnateljevo pisarno zavoda. Ko je direktor v glavnem odmoru odprl vrata svoje pisarne, je obstal ves osupel na pragu. Na hodniku se je gnetlo okoli 200 učenec vseh letnikov od najstarejših do najmlajših. Začuden jim je zaklical: »Za Boga milega! Saj sem klical samo Sokolce...»

»Eh, saj smo tu same Sokolce, mu je milo završalo nasproti iz množice mladih grl. Staremu direktorju, ki čaka samo še na odlok o svoji upokojitvi, so zalgnale solze v očeh.

»Kaj vas je res še vedno toliko?«

»Je jih je mladih jugoslovanskih sokolov. Več, kakor slutimo mi vsi, ki

»Hrvatski dnevnik« sam še posebej podčrtava. Pokazali smo nadejale na posledice te odredbe, ki bo celo vrsto jugoslovanskih državljanov ne samo Slovencev, temveč tudi Hrvatov in Srbov, v kolikor so naseljeni izven svoje ožje domovinske banovine, spravila v položaj državljanov druge vrste. »Hrvatski dnevnik« ima prav, da si ti »nepripadniki« pod izvestnimi pogoji (5 letno bivanje v občini) lahko pridobijo domovinsko pravico v eni izmed hrvatskih občin. Ali pa le to ravno praktično in s stališča splošnih interesov tako priporočljivo, ne vem.

Trditev »Hrvatskega dnevnika«, da naj si vsak išče volilno pravico v oni banovini, kateri pripada, je pa s samim volilnim redom za banovino Hrvatsko desavuirana. Za izvrševanje volilne pravice mora biti namreč vpisan v volilni imenik. To pa je zopet le mogoče (no čl. 16. uredb), ako vsaj 6 mesecev prebiva v dotični občini. Načelo, ki ga »Hrvatski dnevnik« zastopa, da imel volilno pravico vsak v svoji domovinski banovini, zato tudi ne bo obveljalo za Hrvate, pripadnike banovine Hrvatske, ki so naseljeni v kakem drugem kraju Jugoslavije. Ostane torej to, na kar smo mi opozorili: odredba čl. 8. hrvatskega volilnega zakona je manifestacija posebne hrvatske državnosti in znači v stvari obnovo stanja iz nekdanje ogrsko-hrvatske nagodbe, po kateri je bilo sicer državljanstvo v deželah krone sv. Stefana skunno, pripadnost h kraljevini Hrvatski in Slavoniji nap je bila pogoj za izvrševanje javnih pravic in sposobnosti na Hrvatskem. Toda Hrvatska in Madžarska sta končno bili dve tuji s državnosti, povezani med seboj s pogodbo, Jugoslavija pa je naša skupna narodna državna zajednica.

le ni prišlo v oči. Če ostalo le še okoli 20 deklet s tega zavoda. Obrniti se bo na nje, da proda vsaj nekaj kolektarčkov.

Napisal je otročnico, ki jo je nesel stuga v vse razrede. Otročnica je pozvala vse Sokolce od najmlajših do najstarejših naj se javijo ob desetih, ko bo glavni odmor, pred ravnateljevo pisarno zavoda.

Ko je direktor v glavnem odmoru odprl vrata svoje pisarne, je obstal ves osupel na pragu. Na hodniku se je gnetlo okoli 200 učenec vseh letnikov od najstarejših do najmlajših. Začuden jim je zaklical: »Za Boga milega! Saj sem klical samo Sokolce...»

»Eh, saj smo tu same Sokolce, mu je milo završalo nasproti iz množice mladih grl. Staremu direktorju, ki čaka samo še na odlok o svoji upokojitvi, so zalgnale solze v očeh.

»Kaj vas je res še vedno toliko?«

»Je jih je mladih jugoslovanskih sokolov. Več, kakor slutimo mi vsi, ki

stojimo sredi dnevnih političnih bojev in včasih obupavamo nad postankom, ki ga nosimo. Vse teh mladih jugoslovanskih huj je čista, mirna in nepokvarjena. 200 deklet v hrvatskem srednjoslovenskem zavodu je ostalo pripadniki jugoslovanske mladine v zavesti, da tako najbolje služijo tistim, ki so jim najbližji — Hrvatom. Zavedajo se, da koristijo svojim najbližjim najbližjim, če ljubijo svojega mladega kralja, če spoštujejo svojo Jugoslavijo in časte njeno zastavo. In kakor je bilo doslej, ako bo tudi v bodoče! Se smo tu in se nas bo!

Tako so govorile presenečenemu direktorju lepe, namejane oči: njegovih malih učenec.

In naši jugoslovanski kolektarčki so bili razprošani vsi do zadnjega še istega dne.

Iz Julijske krajine

Nova električna centrala na Soči

Ze več let trajajo velika dela na Soči, ki naj bi omogočila eksploatacijo vseh njenih silnih energij z njihovo preosnovo v električni tok, ki naj bi ga pet velikih central produciralo kar za 450 milijonov kilovatnih ur na leto. Izmed central, ki so bile in so še v načrtu, je ona pri Doblarjih dograjena, a druga, ki jo sedaj grade med Kanalom in Plavami v izredno pospešenem tempu, naj bi bila dovršena že v prihodnjem marcu. Ostale tri naj bi se zgradile pri Kobaridu, pod Solkanom in v Gradiski.

Hydrocentrala pri Doblarjih, o kateri smo že poročali, deluje sedaj že nekaj mesecev. Z ogromnega jezera, ki je nastalo nad velikim jezinom ob sotočju Soče in Idrijce pri Sv. Luciji, dere soška voda po 4 km dolgem kanalu v podzemsko centralo pri Doblarjih, ki že proizvaja po 150 milijonov kilovatnih ur toka na leto.

Centrala med Kanalom in Plavami so pričeli graditi pred dobrim letom dni. Računali so, da jo bodo dogradili v pičlih dveh letih in pol, a gradbena dela so bila iz razumljivih razlogov tako zelo pospešena, da bodo vse naprave dovršene že leto dni pred končnim rokom. V tej centrali nameravajo pridobivati po 80 milijonov kilovatnih ur toka na leto. Pri Ajbi so zgradili nov visok jez, nad katerim se nateka do 1 milijona kubnih metrov vode. Tudi od tod bo voda napeljana po podzemskem kanalu več tisoč metrov daleč do turbin v podzemski centrali. Samo za gradnjo kanala in ostalih podzemskih prostorov so doslej porabili okrog 80 ton najbrzantnejših razstreliv. Izkopali so celih 280 tisoč kubnih metrov skalovja in zemlje. V centrali bodo razmeščeni tudi vsi potrebni transformatorji, kakor se je to zgodilo že pri zgornji sosedni Doblarjih.

Skoraj se velikopoteznejši so načrti za gradnjo centrale med Solkanom in Prevalom. Tam nameravajo Sočo speljati pod Brdi daleč proti zapadu, tako da bi napravila nov ogromen ovinek. A ta dela so šele v načrtih, ki še sami niso končnoveljavni. Vsekakor pa bo tok iz soških elektrarn povsem zadostoval za popolno elektrifikacijo vse dežele in bržkone ga bo ostalo še po nekaj milijonov kilovatov ur za druge pokrajine ali za nove potrebe v deželi sami.

Drobne novice

Na začnem zasejanju goriskega korporencije sveta je prefekt Cavaul v daljšem poročilu o gospodarskem položaju pokrajine med drugim ugotovil, da je bila poslednja letina zaradi neugolnih vremenskih prilik nekoliko slabša, kakor prejšnja, posebno kar zadeva pridelek žita, krme in sadja. Meni pa je, da bo mogoče v bodoče z novimi tehničnimi izpopolnjenimi posameznih kmetijskih panog in s pridobitvijo nove plošne zemlje v predelih okrog Gradiske in Krmina polagoma spet povečati občo kmetijsko produkcijo v deželi. Kar se tiče industrije, je opozoril na težave, ki so nastale zaradi pomanjkanja sirov, ki so se doslej nemoteno uvažale in ki jih ni mogoče nadomestiti z domačimi nadomestili. Na področju elektrifikacije pa je bil z dograditvijo centrale pri Doblarjih in z gradnjo ostalih hidrocentral vendar dosežen znaten napredek. Že v kratkem se bo pričela graditi še nova in poslednja soška električna centrala pri Kobaridu. Na seji so odobrili tudi novi proračun dohodkov in izdatkov, ki ju bo mogoče spraviti v ravnovesje le s povzemanjem nekaterih davčnin.

Nova železniška postaja na potopnja na mejnih prehodih. Tržaška železniška direkcija se je v zadnjem času po nalogu prometnega ministrstva in v sporazumu z drugimi pristojnimi oblastmi lotila gradnje novih deloma pa povečanja dosedanjih postajnih poslopj na vseh železniških mejnih prehodih v deželi. Predvsem bodo zgradili novo železniško postajo na Reki, ki bo za dolgo dobo zadostovala vsem potrebam moderne potniške in tovorne železniceškega prometa. Znatno pa bodo povečane železniške postaje v Postojni, Podbrdu in Trbižu. Za prvi dve so strošči proračunani v milijone. Kar se tiče postaje v Podbrdu, kjer so se dela že pričela, a so bila prekinjena nameravajo zgraditi nove restavracijske prostore, povečati carinarstvene postojlo, položiti nekaj novih tirov in sploh preurežiti ves peron. Samo za ta dela, ki se bodo morala še lotos dovršiti, bodo znašali stroški poldrugi milijon tir. Preurediti postojlskega kolektorja pa bo, kakor kaže, še večjega obsega. Kakor smo že poročali, so pričeli pripravljati tudi v Trstu gradnjo novega centralnega železniškega postajališča, ki bo moralo biti enako kakor na Reki dograjeno še pred koncem prihodnjega leta.

Žrtve snežnega meteža. Kakor nam šele zdaj poročajo, je posestnik France Kuzman iz Šentvidske gore tik pred novim letom postal žrtev silnega snežnega meteža in mraza, ki je nastopil v tistih dneh. Mož, ki je bil že v letih, se je opravičil v So. Lucijo k neklim znancem, a ko se je preko Ponike vračal domov, ga je presenetil vihar, v katerem se je le trudoma krcil pot po globokem mehkan snegu. O mrazu se je sredi poti ustavil, da bi prišel do sapa, a prav ta kratki počitek je postal zanj usoden. Naslednjega dne so ga našli zmrazjenega.

Smrtne opelkine. V Novakih pri Pazinu se je pripetila pri šestanovih huda nesreča. Šele 2 leti stari Drago, ki je mati pustila za nekaj trenutkov brez nadzorstva in se je sam igral v kuhinji, je svern nase lonec kroga. Otrok je strašnim opoklinam podlegel in tudi zdravnik, ki je bil takoj pri njem, ga ni mogel iztrgati smrti.

Državno prvenstvo v umetnem drsanju

Danes popoldne se je ob rekordni udeležbi pričela borba za naslove državnih prvakov v umetnem drsanju

Ljubljana 20. januarja Danes popoldne se je pričelo na drsalšču SK Ilirije pod Čekinovim gradom tekmovalje za državno prvenstvo v umetnem drsanju, ki je poteklo v pravem snežnem meteu, kar je nekoliko oviralo tekmovalce. Treba je reči, da je bilo to po številu udeležencev največje državno prvenstvo, ki je trajalo od 15. do 18.30 in so morali sodniki pospešiti tempo, da je bila prireditelj pred večerom končana. Zelo velika udeležba je bila pri juniorjih, kjer so startali zlasti Zagrebčani in tudi Celjani, ki so prevladovali. Ilirija trenutno nima pravega naraščaja v juniorjih, deloma pa je svoje juniorje namenoma plastrala že med senlorje, da je tako napravila vrzel in s tem pritegnila tudi tekmovalce drugih klubov. Borba senlorjev pa je bila seveda izključno domača zadeva, prav tako senlor, in razlika je bila tako očitna, da bo potrebno še mnogo, mnogo časa, predno nas bodo tu dohiteli.

Po današnjih tekmovaljih v obveznih likih vodita pri juniorjih Zagrebčana Škrtić in Herzog, ki jima sledi Celjan Prešinger. Med vsemi tremi pa je tako tesna razlika, da ni mogoče reči kaj gotovega.

glede jutrišnjega zmagovalca. Mladi Ilirijan Rozman, ki je obvezne like drsal še le tri dni, se je dobro afirmiral in precej obeta.

Tudi pri juniorkah vodi trenutno Zagrebčanka Gombač, a tesno ji je za petami Celjanka Sernečeva, nato Ilirijanka Finčeva. Med vsemi tremi pa je prav neznatna razlika. Tudi tu ni sigurno, da bo Gombačeva po jutrišnjem tekmovalju še prva. Pri senlorkah je bila zanimiva borba med Palmetovo in Shellovo. Vsi strokovnjaki so se čudili, kako je Shellova od lani napredovala v obveznih likih, v primeri z zadnjim prvenstvom res znatno, tako da ima Palmetova prav resno konkurentko.

Tekmovalje senlorjev pa je bila nekako »domača zadeva«, tudi glede izvajanja. Videti je bilo, da se senlorji, ki so bili sicer po svojem znanju daleč pred ostalimi, niso preveč potrudili. Thuma sicer vodi pred Bibrom in Betetom, a tudi tu je med vsemi tremi prav majhna razlika. Kaže, da so vsi trije premalo vezbali obvezne like, kar je temelj vsega umetnega drsanja. Šola in samo šola rodi mojstre!

Tržič je pripravljen!

Tretji zlet gorenjskih smučarjev

Od 26. do 28. t. m. bo tretji zlet Gorenjske podvezve v Tržiču, združen s slavnostjo desetletnice njenega uboženja. Na sporedu je državno prvenstvo v alpski kombinaciji za gospode, podvezno prvenstvo v klasični in alpski kombinaciji senlorjev, podvezno prvenstvo v alpski kombinaciji za dame in vsa mladinska prvenstva podvezve. Priprave ima v rokah sportni klub Tržič, podpirajo ga z vso verno predstevstvo mestne občine in njen tujsko-prometni osek, pomagajo mu pri delu podružnica SPD in druga društva. Skakalnica pri Sv. Jožefu je pripravljena. Snega je dovolj. Proge za vse panoge tekmovalja so določene in izmerjene ves program zletnih prireditelj je definitivno. Stanovanja za tekmovalce, za vodstvo in goste so preskrbljena. Zletno vodstvo bo preskrbelo tudi dobro in ceneno prehrano. Tržič se pripravlja, da dokazno gostom, da ima poleg krasnih sportnih torišč tudi v pogledu pogostitve vse pogoje dane, da postane ena naših važnih zimsko-sportnih in tujsko-prometnih postojank.

Kolesarsko in motoklasično društvo »Sava« v Ljubljani sporoča članstvu, da bo XV. redni letni občni zbor na Svecnici 20. februarja v gostlini »Pri Amerikancu«, Florjanska ulica, točno ob 10,

Prvenstvo LZSP v norveški kombinaciji

LZSP razpisuje podvezno prvenstvo v klasični kombinaciji, ki v samostojnem teku ter skokih. Tekmovalje je oddano smuškemu odseku SPD v Zagorju in bo za senlorje in juniorje.

Program: V soboto 27. t. m. ob 13. v Sokolskem domu zbranje nastopnih števil. Ob 15. start k seniorskemu teku na 15 km. Nato start k juniorskemu teku na 8 km. V nedeljo 28. t. m. ob 10. na zagorski skakalnici skoki za kombinacijo. Ob 13. propagandni skoki na isti skakalnici (Samostojni skoki).

Ob 16. v Sokolskem domu razglasitev rezultatov in razdelitev daril.

Pogoji: V konkurenci morejo nastopiti samo tekmovalci v LZSP včlanjenih klubov.

Tekmovalo se bo za prvenstvo v kombinaciji kakor v vsaki posamezni disciplini. Prijave je treba poslati najkasneje do sote 27. t. m. dopoldne smuškemu odseku SPD v Zagorju. Vsakdo tekmuje na lastno odgovornost.

Darila: Prva trojica v vsaki disciplini kakor v kombinaciji in to senlorji ter juniorji, bo nagrajena s častnimi darili. Prvak v kombinaciji bo eventuelno prejel pokal. Trije najboljši tekmovalci izven ljubljanskih klubov, članov LZSP bodo prejeli diploma.